

enfo 50

1964 - 2014 > TO BE CONTINUED

Vuosikertomus 2013

Simpler, Smoother, Smarter

Sisältö

Enfo Oyj

Avainluvut 2013	3
Konsernin strategia	5
Toimitusjohtajan katsaus	6
Enfo 50 vuotta	8
Enfon vuosi 2013	10
Liiketoiminnot	12
Henkilöstö	17
Yhteiskuntavastuu	20

Case

Case Fingrid Oyj	25
Case Keski-suomalainen	28
Case DS Smith PLC	31
Case Ambea	34

Corporate Governance	37
Hallitus	43
Johto	46

Tilinpäätöstiedot

Konsernitilinpäätös (IFRS)

Hallituksen toimintakertomus	51
Tunnusluvut	58
Konsernin tuloslaskelma	60
Konsernitase	61
Konsernin rahavirtalaskelma	62
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	63
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	65

Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)

Tuloslaskelma	89
Tase	90
Rahoituslaskelma	91
Tilinpäätöksen liitetiedot	92
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset	100
Tilinpäätösmerkintä	100
Tilintarkastuskertomus Enfo Oyj:n yhtiökokoukselle	101
Luettelo käytetyistä kirjanpito-kirjoista ja tositelajeista	102

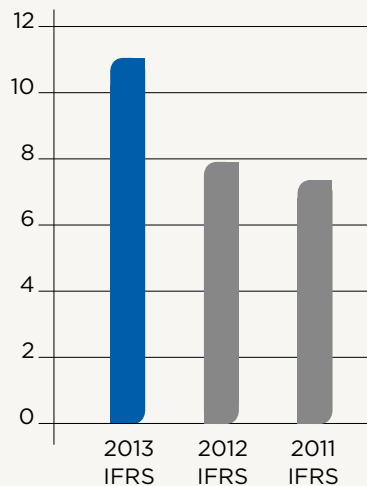

Vahvasta visiosta kansainväliseksi IT-palvelutaloksi - Enfo 50 vuotta

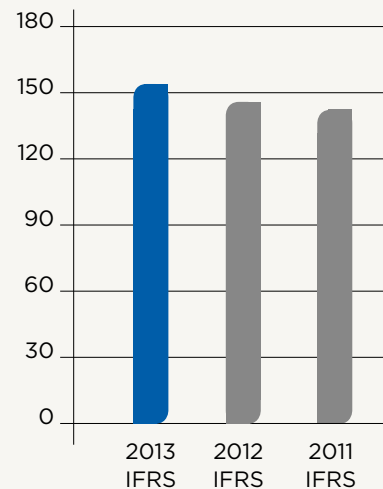
Seitsemän yrityksen vuonna 1964 perustama Enfo on kasvanut pohjoismaiseksi IT-konserniksi, jonka palveluksessa on lähes 800 alan ammattilaista.

Vahva visio ja usko tulevaisuuteen ovat kantaneet puolen vuosisadan merkkipaalulle yhdessä asiakkaiden ja henkilöstön kanssa. Nämä menestystekijät jatkavat Enfon tarinaa myös tuleville vuosikymmenille.

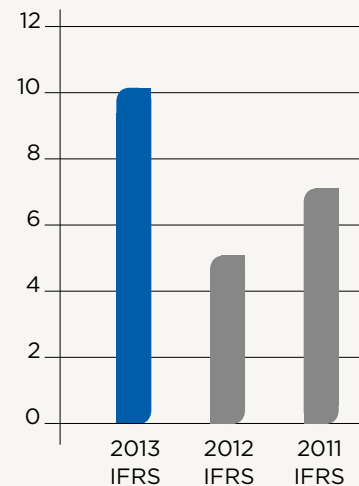
Liikevoitto, miljoonaa euroa

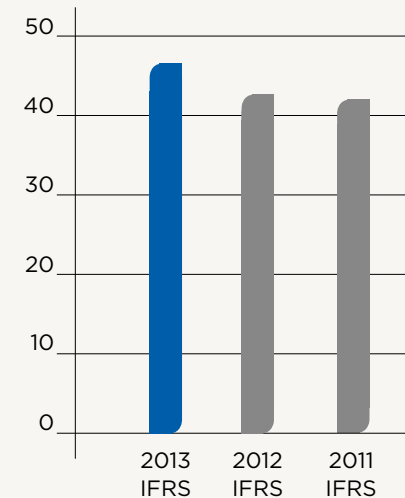
Liikevaihto, miljoonaa euroa

Osakekohtainen tulos, euroa

Omavaraisuusaste, %

	2013 IFRS	2012 IFRS	2011 IFRS
Tuloslaskelman tunnuslukuja			
Liikevaihto (M €)	150,9	145,2	143,2
Liikevaihdon muutos, %	4,0	1,3	4,1
Liikevoitto (M €)	11,2	7,9	7,3
% liikevaihdosta	7,5	5,5	5,1
Voitto ennen veroja (M €)	10,0	6,7	6,3
% liikevaihdosta	6,6	4,6	4,4
Tilikauden voitto (M €)	7,6	4,4	4,7
% liikevaihdosta	5,0	3,0	3,3
Rahoituskulut, netto (M €)	1,3	1,2	1,0
% liikevaihdosta	0,9	0,8	0,7
Sijoitetun pääoman tuotto-%	14,3	10,6	9,7
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	15,2	9,3	10,2
Taseen tunnuslukuja			
Omavaraisuusaste-%	46,6	42,7	41,1
Nettovelkaantumisaste-%	54,8	64,6	64,4
Korolliset nettovelat (M €)	28,4	31,1	29,7
Taseen loppusumma (M €)	111,7	113,6	113,3
Osakekohtaisia tunnuslukuja			
Osakekohtainen tulos, perus	10,69	5,16	7,19
Osakekohtainen tulos, laimennettu	10,69	5,16	7,19
Osakekohtainen oma pääoma	86,5	79,9	77,7
Osakekohtainen osinko *	5,4	5,1	3,6
Osinko tuloksesta % *	42,1	67,6	23,7
Osakkeiden lukumäärä 31.12.	590 833	589 120	589 120
- ilman omia osakkeita	590 024	584 170	588 436
Osakkeiden osakeantioikaistu keskimäärä	584 440	586 358	588 295
Muut tunnusluvut			
Investoinnit (netto) (M €)	5,1	3,8	11,3
% liikevaihdosta	3,4	2,6	7,9
Henkilöstö keskimäärin	784	778	727

* Laskettu hallituksen osingonjakoehdotuksen mukaisesti. Tilikaudelta 2012 osinkoa maksettiin yhteensä 5,1 euroa osakkeelta. Tämä summa sisältää myös lisäosion 3,4 euroa osakkeelta.

Mind Your Own Business

Erinomainen kannattavuus

Enfon ensisijainen strateginen tavoite on saavuttaa erinomainen kannattavuustaso. Tämä edellyttää merkittävää prosessien tehostamista ja alhaisemman jalostusarvon tehtävien alihankintaa halvemman kustannustason maista Itä-Euroopassa ja Intiassa.

Harkittu laajentuminen

Enfon toinen strateginen tavoite on laajentaa liiketoimintaa harkitusti Itämeren alueella. Laajentuminen tapahtuu orgaanisesti asiakastarpeiden perusteella. Keskeisin laajentumishanke on ulkoistusliiketoiminnan käynnistäminen Ruotsissa.

Ylivoimainen pohjoismaisen osaaminen

Enfon kolmas strateginen tavoite on hyödyntää pohjoismaista osaamista tehokkaalla tavalla. Omat henkilöresurssit Suomessa ja Ruotsissa keskitetään vaativiin asiantuntijatehtäviin. Asiakkaiden liiketoiminnan kansainvälistyminen ja kilpailukyvyyn säilyttäminen kuitenkin edellyttää, että jatkossa huomattava osa Enfon palveluista tuotetaan alihankintana halvemman kustannustason maissa.

To be continued...

Arto Herranen,
CEO, Enfo Oyj

Enfo viettää 50-vuotisjuhlaansa vuonna 2014. Juhlavuoden aluksi pääsemme julkistamaan yhtiön historian parhaan tuloksen vuodelta 2013. Selitys menestykseemme läpi vuosikymmenten on asiakaslähtöisyys yhdistettynä strategiseen ketteryyteen. Kun teemme jatkosakin asiakkaidemme liiketoiminnasta yksinkertaisempaa, joustavampaa ja fiksumpaa, tarinamme jatkuu menestyksekkäästi myös tästä eteenpäin.

Enfo syntyi, kun 1960-luvun alussa aikaansa seuranneet kuopiolaiset yritysjohtajat oivalsivat tietokoneiden tarjoamat mahdollisuudet liiketoiminnan tehostamisessa. Yhtiö olisi saattanut jäädä perustamatta, jos samat yritysjohtajat eivät olisi oivaltaneet myös toista olennaista seikkaa. Tietotekniikan hyödyntäminen vaati 50 vuotta sitten – niin kuin nytkin – sellaista erikoisosaamista, jonka hankkiminen ja ylläpitäminen ei ollut perustajayritysten ydinliiketoimintaa. Enfo sai alkunsa, kun mainitut yritysjohtajat päättivät perustaa Enfon (tuolloin Tietosavo) yhteiseksi tietokonekeskukseksi. Nykyisin käyttämämme ”Mind your own business” olisikin voinut olla jo perustamisvaiheessa yhtiömme markkinointiviesti.

Olen saanut seurata helmikuussa julkistetun 50-vuotishistoriikkimme valmistelutyötä. On ollut helppo todeta, että Enfo on kautta vuosikymmenten ollut mukana jatkuvassa muutoksessa. Tämä on luonnollista, koska itseasiassa koko IT-toimiala on syntynyt tänä aikana. Kuriositeettina voi mainita muutaman esimerkin: Enfo oli toiminut jo yli 10 vuotta Microsoftin käynnistäessä toimintansa ja yli 20 vuotta Facebookin perustajan Mark Zuckerbergin syntyessä.

Harva yritys millään toimialalla pääsee 50 vuoden ikään saakka. Monen 1960-luvulla perustetun yhtiön toiminta on päättynyt aikanaan kan-

nattamattomana. Erilaiset yritysjärjestelyt ovat vieneet pieniä yrityksiä osaksi suurempaa kokonaisuutta. Olen historiikkiproessin aikana pohjennut paljon sitä, miten Enfo on voinut säilyä näin dynaamisella toimialalla itsenäisenä yrityksenä. Lisäksi muutamaa vaikeaa ajanjaksoa lukuun ottamatta Enfo on pystynyt toimimaan kautta vuosikymmenten hyvällä kannattavuustasolla. Selitys on uskoakseni yksinkertainen: asiakaslähettäisyys yhdistettynä strategiseen ketteryyteen. Enfolla on kautta vuosikymmenten tarkkaan seurattu, mihin suuntaan maailma menee ja miten asiakastarpeet muuttuvat sen myötä. Olemme pystyneet muuttamaan tarvittaessa omaa toimintaamme hyvin nopeasti ja tekemään tarvittaessa kipeitäkin ratkaisuja.

Pääsemme aloittamaan juhluvoittemme julkistamalla yhtiön historian kaikkien aikojen parhaan tuloksen vuodelta 2013. Tästä keskeinen kiitos kuuluu luonnollisesti asiakkaillemme ja upealle henkilökunnallemme. Vaikka päättynyt vuosi tuottikin hyvän tuloksen, en itse silti voi olla täysin tyytyväinen suorituksellemme viime vuodelta. Tämä johtuu siitä, että tiedän meidän pystyvän vielä parantamaan niin asiakastyytyväisyyttämme kuin tehokkuuttamme. Sitä työtä jatkamme myös juhluvoittemme.

Vanhan sanonnan mukaan mikään ei pelasta menestyvää yritystä. Menestyvän yrityksen resepti on ainakin Enfon osalta ollut yksinkertainen, kuten edellä totesin. Kun pystymme lupauksemme mukaisesti tekemään asiakkaidemme liiketoiminnasta yksinkertaisempaa, joustavampaa ja fiksumpaa, Enfon tarina tulee jatkumaan menestyksekkäästi myös tästä eteenpäin.

Arto Herranen,
CEO, Enfo Oyj

Asiakkaan
parhaaksi läpi
vuosikymmenten

Viisi vuosikymmentä vahvan vision voimalla

Seitsemän yrityksen 50 vuotta sitten Kuopioon perustamasta Enfosta on kasvanut pohjoismainen IT-alan konserni, joka työllistää lähes 800 henkilöä yli 150 miljoonan euron liikevaihdolla.

Enfon menestyksen avain on ollut Tietosavon ajoista saakka asiakaslähtöisyys, joka on ollut aito osa yrityksen käytännön toimintaa työtunteja laskematta. Viiden vuosikymmenen menestystarinan avaimia ovat olleet yrityksen palveluksessa työskennelleet, asialleen ja asiakkailleen omistautuneet ihmiset.

Kun Enfon edeltäjä Tietosavo aloitti toimintansa vuonna 1964, oli yrityksen kirjoilla yksi henkilö ja perustana vain idea omistajayritysten yhteisestä ATK-yksiköstä.

Tilojen, pääoman ja koulutetun henkilökunnan puutteesta huolimatta yhtiötä ajoi eteenpäin muutaman ihmisen luja usko alan tulevaisuuteen. Vahvan vision voimalla Enfo jatkaa nyt eteenpäin siitä, mistä aloittikin: asiakaslähtöisten IT-ulkoistuspalvelujen tuottamisesta asiakkailleen.

Enfon perustajien työn jatkajat ovat pitäneet yhtiöstä hyvää huolta vuosikymmenestä toiseen. Enfon matkaan on mahtunut vauhdikkaita käänteitä, vastoinkäymisiä ja hienoja onnistumisia.

Puolen vuosisadan rajapyykki on saavutettu asiakkaista vilpittömästi välittäen, heidän tarpeitaan tukien ja omaa toimintaa tarpeen mukaan kehittäen yhteistyössä kumppanien kanssa. Ne ovat vahvuuksia, joilla Enfon tarinaa kirjoitetaan myös tuleville vuosikymmenille.

enfoway.fi

Enfon vuosi 2013

Kaikkien aikojen
paras vuosi

Tammikuu

- 8.1.** Ruotsissa Enfo Zystemsin johtoon uusi vetäjä
- 16.1.** Enfo Sweden järjestää IT-alan integraatiopäivät Göteborgissa

Helmikuu

- 15.2.** Enfo jälleen Suomen parhaimpien työpaikkojen listalle
- 26.2.** Enfo Oyj:n tilinpäätöstiedote ajalta 1.1. - 31.12.2012
- 27.2.** Yhtiökokouskutsu Enfo Oyj:n yhtiökokoukseen
- 28.2.** Enfo Oyj:n vuoden 2012 vuosikertomus on julkaistu

Maaliskuu

- 22.3.** Enfo Oyj:n yhtiökokouksen päätökset 21.3.2013
- 22.3.** Enfo Sweden vahvistaa paikkansa Ruotsin parhaana työpaikkana
- 26.3.** Vuoden paras asiakaspalvelija on Enfon Tero Hakkarainen

Huhtikuu

- 3.4.** Enfo tuottaa jatkossa Kuopion Energian IT-palvelut
- 9.4.** Enfo Zipper julkaisee Ruotsissa uuden sukupolven itsepalveluportaalin
- 12.4.** Enfo huolehtii Are Oy:n IT-palveluista
- 25.4.** Carema Care Ruotsissa ulkoistaa IT-palvelunsa Enfolle

Toukokuu

- 2.5.** Enfo Oyj:n osavuositarkastus 1/2013 (1.1. - 31.3.2013)
- 28.5.** Enfon toimistot ovat vihreitä - WWF Suomi myöntää IT-palvelutalo Enfo Oyj:n Suomen toimistoille Green Office -merkin käyttöoikeuden

Elokuu

- 29.8.** Enfo Oyj:n osavuositarkastus 2/2013 (1.1. - 30.6.2013)

Syyskuu

- 10.9.** Turku Energia automatisoi sähkön ja lämmön häiriöviestintäänsä Enfon palvelulla
- 11.9.** Helsingin seudun liikenne valitsi Enfon IT-palvelut

Lokakuu

- 24.10.** Enfo Oyj:n osavuositarkastus 3/2013 (1.1. - 30.9.2013)

Marraskuu

- 18.11.** Lassila & Tikanoja valitsi Enfon IT-ulkoistuskumppanikseen
- 25.11.** Enfo Oyj maksaa 3,40 euron lisäosingon

Joulukuu

- 11.12.** Marketvisio ja Enfo tutkivat: Suomalaisten talousjohtajien aika kuluu rutiiniongelmien

Liiketoiminnot

Työmme keskipisteessä
on asiakkaamme

We passionately help our customers focus on their core business

IT on ollut Enfon ydinosuamista yli 50 vuoden ajan. Jo historiamme alkuajoista lähtien kaikille Enfon IT-ammattilaisille on ollut yhteistä intohimoinen suhtautuminen työhön ja asiakkaisiin.

Työmme keskipisteessä on asiakkaamme ja se, miten voimme auttaa asiakasyritystämme menestymään siinä, mitä se tekee parhaiten.

Palveluksessamme on lähes 800 pohjoismaista huippuosaaajaa, jotka varmistavat, että asiakkaamme saavat parhaimman hyödyn irti IT-palveluistaan.

Uskomme, että vuoteen 2024 mennessä, kun Enfo aloittaa 60. toimintavuotensa, 80 prosenttia Pohjoismaissa toimivista yrityksistä pitää Enfoa parhaimpana esimerkkinä siitä, kuinka liiketoimintaprosesseista tehdään yksinkertaisia, joustavia ja fiksuja – Simpler, Smoother, Smarter.

Enfo on pohjoismainen IT-osaaja ja toimimme laajan palveluvalikoimamme avulla pohjoismaisilla markkinoilla. Strategisena tavoitteenamme on vahvistaa asemaamme ja hyödyntää osaamistamme asiakkaidemme parhaaksi.

Ulkoistuspalvelumme kattavat Suomen ja Ruotsin, konsultointipalveluja tarjoamme Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa. Tiedonvälityspalveluissa olemme keskittyneet Suomeen.

Ulkoistuspalvelut jatkavat kasvuaan

Enfon Ulkoistuspalvelut Suomessa ja Ruotsissa kattavat laajan valikoiman IT-palveluja. Modulaarisen palveluvalikoiman avulla asiakkaamme voi valita tarjoomastamme sopivimman kokonaisuuden omiin tarpeisiinsa. Ulkoistuspalveluihimme yhdistämme tarvittavat sovellus-, konsultointi- ja IT-ympäristön kehityspalvelut.

Enfo Service Desk tarjoaa keskitetyn palvelukanavan asiakkaan henkilöstölle liittyen sovittuihin IT-palveluihin. Service Deskin asiakaspalvelukanavat ovat puhelin, chat, sähköposti sekä itsepalveluportaalit. Enfo Service Desk on ISO 9001 -auditoitu palvelu, joka on valittu mm. vuoden parhaaksi Help Deskiksi Suomessa.

Palvelumme kattavat niin työasemien ja laitteiden hallintapalvelut, laitteet, lisenssit ja elinkaari- ja pilvipalvelut sekä kapasiteetti- ja pilvipalvelut, jotka tarjoavat tarvittavat alustat kaikille IT-palveluillemme. Tietoverk-

ko- ja tietoturvapalvelumme ovat olennainen osa nykyaikaista liiketoimintaympäristöä: niiden avulla varmistamme liiketoiminnan jatkuvuuden asiakkaamme liiketoimintaympäristön muutoksissa.

Asiakkaidemme tarpeen mukaan mitoitetuilla sovellusten ja integraatioiden tuki-, hallinta- ja kehityspalveluilla varmistamme liiketoiminnan investointien hyödyt tehokkaasti ja varmatoimisesti. Valmiilla innovatiivisilla lisäarvopalveluilla ja -ratkaisuilla tehostamme liiketoimintaprosesseja yksinkertaisesti ja sujuvasti.

Merkittäviä ulkoistuspalvelusopimuksia

Ulkoistuspalveluissa on solmittu lukuisa määrä palvelusopimuksia niin uusien kuin olemassa olevien asiakkaiden kanssa. Nämä ovat vahva osoitus asiakkaidemme luottamuksesta toimintaamme.

Enfo vahvisti markkina-asemaansa energiasektorin IT-palvelujen tuottajana, kun Kuopion Energia solmi sopimuksen, jonka mukaan Enfo tuottaa jatkossa Kuopion Energialle perustietotekniikkapalvelut. Sopimuksen myötä kolme palveluista vastannutta henkilöä siirtyi Enfolle vanhoina työntekijöinä. Sopimus kattoi Kuopion Energian Data Center -palvelut, Service Deskin sekä työasemapalvelut.

Olemassa olevien asiakkaiden kanssa solmittiin kelpo määrä jatkosopimuksia. Suomalainen talotekniikka-alan ammattilainen Are Oy jatkoi yhteistyötään Enfon kanssa noin 1,5 miljoonan euron sopimuksella. Enfon kanssa sopimuksensa uudisti myös ympäristöhuoltoon sekä kiinteistöjen ja laitosten tukipalveluihin erikoistunut Lassila & Tikanoja Oyj. Lisäksi teollisten laitteistojen suunnitteluun ja teknisen tuoteinformaation ratkaisuihin sekä palveluihin keskittynyt Etteplan Oyj solmi

Enfon kanssa kolmen vuoden sopimuksen IT-palveluistaan Pohjoismaissa.

Julkisessa IT-palvelukilpailutuksessa Enfo voitti Helsingin seudun liikenteen (HSL) palvelusopimuksen. HSL päätti hankkia IT-palvelut sekä tietoteknisen ympäristön kehittämiseen liittyvät palvelut Enfolta, joka oli kilpailutuksessa kokonaispisteidensä perusteella paras palveluntuottaja. Viisivuotisen sopimuksen arvo on noin 3,7 miljoonaa euroa.

Tuotanto kasvaa Ruotsissa

Ruotsissa Enfo on jatkanut yhtenäisen palvelutuotannon prosessien vahvistamista Ulkoistuspalveluissa. Karlskronan palvelukeskuksessa tuotantoa on laajennettu palvelujen kasvun myötä.

Ulkoistuspalvelut voitti merkittävän palvelusopimuksen Ruotsissa, kun Ambea, joka on yksi johtavista yksityisten hoivapalveluiden tuottajista Ruotsissa, valitsi Enfon IT-palvelujensa tuottajaksi. Sopimus sisälsi perustietotekniikkapalvelut Ambea-konsernille viideksi vuodeksi. Ambean palvelujen käyttöönotto saatiin päätökseen viime vuoden lopussa. Lisäksi ulkoistuspalvelusopimuksia on Ruotsissa solmittu mm. Volvo Financen kanssa.

Toimintaa tehostavat järjestelmäintegraatiot

IT-konsultoinnissa ja projektikohtaisissa ratkaisuissa Pohjoismaissa osaamistamme ovat IT- järjestelmäintegraatiot, infrastruktuuripalvelut ja -palvelinympäristöt, käyttäjähallintaan liittyvät sovelluspalvelut, identiteetin hallinta, toiminnanohjausjärjestelmäpalvelut sekä business intelligence -konsultointi. Lisäksi IT-infrastruktuuripalveluissamme tar-

joamme itsepalvelutyökaluja kuten Zervice Pointin, joka auttaa asiakkaitamme huolehtimaan automatisoiduista palveluista omille asiakkailleen tai henkilöstölleen.

Liiketoimintaa tehostavat ja kustannuksia laskevat järjestelmäintegraatioprojektit ovat olleet hyvin kysytyjä. Nykyisistä asiakkaista mm. Volvo Car Corporation, Volvo AB ja Skandinaviska Enskilda Banken AB solmivat konsultointisopimuksia Enfon kanssa vuoden 2013 aikana samoin kuin Volvo Finance ja Swedish Match.

Enfo toimitti konsultointipalveluja mm. vesiteknologiaan erikoistuneelle Xylem Sverigelle sekä eläkevakuutusyhtiö AMF Pensionsförsäkring AB:lle. Sovellusintegraatioissa sopimuksia solmittiin lisäksi myös mm. terveydenhuollon ratkaisuja tuottavan Coloplast AB:n sekä joukkoliikenteen ammattilaisen Västtrafikin kanssa.

Sopimus big data -ratkaisusta

Business intelligence -ratkaisuihin kysyntä on ollut vahvaa. Business intelligence -ratkaisuihin erikoistunut Enfo Pointer on yksi Ruotsin johtavista BI-osaajista, jonka osaamista ovat niin tiedon analysointiin ja raportointiin kuin budjetti- ja suunnitteluprosesseihin liittyvät palvelut.

Hyvänä esimerkkinä Enfo Pointerin ammattitaidosta on tavaratalo- ja kauppakettu Coop Norden AB:n kanssa tehty sopimus big data -ratkaisusta, joka on ensimmäisiä koskaan Ruotsissa tehtyjä vastaavia ratkaisuja.

Älykkään tiedonjalostuksen halutuin kumppani

Enfon ZmartFinance BPO (Business Process Outsourcing) tarjoaa ratkaisuja ja palveluita asiakkaamme liiketoimintaa tukevien tiedonvälityks- ja taloushallinnon prosessien ulkoistamiseen. Palvelut koostuvat taloushallinnon prosesseihin sekä myyntilaskutukseen, ostolaskuihin ja verkkopalkkoihin liittyvistä palveluista sekä liiketoimintatietojen välityspalveluista.

ZmartFinance sisältää myyntilaskutukseen, ostoreskontraan, kirjanpitoon ja talousraportointiin liittyviä palveluja, jotka jalostavat talouden transaktiomassat johdon päätöksentekoa aidosti tukevaksi informaatioksi. Ennen kaikkea palvelumme vapauttaa aikaa ja resursseja yrityksen varsinaisen liiketoiminnan johtamiseen. Palveluiden toteutuksessa hyödynnämme vankkaa IT- ja prosessiosaamistamme, talouden parhaita käytäntöjä ja älykästä tiedonjalostusta. Palvelumme tuotetaan modernista talouden palvelukeskuksesta.

Palvelua energiayhtiöille

Nykyaikaiset energiamarkkinat vaativat, että tieto eri osapuolten välillä liikkuu sähköisesti, automaattisesti ja sovitun aikataulun puitteissa. Kasvava tiedon määrä, laatuvaatimukset sekä viranomaisvaatimukset tuovat lisähaasteita toimintaan. Enfon ZmartEnergy palvelut tarjoavat ratkaisut, joiden avulla energiayhtiö voi keskittyä ydinliiketoimintaan. Palvelumme koostuvat mittaustietojen hankinnasta ja hallinnasta aina tietojen välittämiseen eri markkinaosapuolten välillä. Älykkään tiedonjalostuksen avulla energiatiedot jalostetaan strategiseksi voimavarak-

si. Enfon ZmartEnergy-ratkaisut yhdistävät alan parhaan osaamisen tietoliikenteestä, ohjelmistoista sekä mittauslaitteistoista ja kenttälogistiikasta.

Kysynnän odotetaan kasvavan

Tiedonvälityspalvelujen liiketoiminnan ja palvelujen kehittäminen oli voimakasta viime vuonna. Taloushallinnon prosessien ulkoistuspalvelut ovat edenneet suunnitellusti ja kysynnän odotetaan kasvavan kuluvana vuonna. Taloushallinnon prosessikonsultaatio ja suoraveloituspäätösmigraatiot olivat hyvin kysytyjä ja useita taloushallinnon kartoitusprojekteja suoritettiin viime vuoden aikana. Myös muiden tiedonvälityksen konsultointipalvelujen kysyntä kasvoi.

Sähköisen laskutuksen kysyntä vahvistui erityisesti kansallisen suoraveloituksen päättymisen johdosta. Pohjoismainen liikuntakeskus- ja hyvinvointiketju Elixia solmi Enfon kanssa sopimuksen Suomen palvelujensa laskutusta koskevasta suoraveloituspäätösmigraatiosta, minkä jälkeen Enfo huolehtii vuosittain Elixian yli 300 000 e-laskusta ja suoramaksusta.

Myynti- ja ostolaskupalvelujen kysyntä Tiedonvälityspalveluissa oli vaaka erityisesti energiasektorilla sekä perintäpalveluyrityksissä. Enfo teki uusia sopimuksia mm. Kruunupyyn Sähkölaitos Oy:n, Forssan Energia Oy:n sekä FC Perintä Oy:n sekä FC Rahoitus Oy:n kanssa. Uusia sopimuksia solmittiin myös mm. Kymen Vesi Oy:n ja Salon Seudun Puhelin Oy:n kanssa.

Henkilöstö

Be brave, always,
always keep
the promise,
and let's enjoy!

Kuinka toimimme omassa työssämme

Henkilöstöjohtamisessamme pyrimme yhdistämään Enfon ja enfolaisten yhteiset tavoitteet sekä varmistamaan tuloksellinen työskentely strategian toteuttamiseksi toimimalla yhteisen arvomaailmamme, Enfon tarinan (The Enfo Way) pohjalta. Henkilöstöjohtamisen kulmakiviä ovat avoimuus, vuorovaikutus, yhtenäiset toimintatavat sekä työntekijöiden vaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien kehittäminen. Määrätietoisena tavoitteenamme on olla parhaita työpaikkoja Great Place to Work -listalla sekä Suomessa että Ruotsissa.

Enfo-konsernin liikevaihto vuonna 2013 oli 150,9 miljoonaa euroa ja henkilöstökulut olivat 69,6 miljoonaa euroa. Enfon palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 784 henkilöä. Viime vuonna konserniin rekrytoitiin 89 vakituista työntekijää.

Painopisteenä henkilöstöjohtamisessa ovat kannattavuuden parantaminen, tulevaisuuden osaamisen varmistaminen, sisäisen ilmapiirin jatkuva kehittäminen ja laadukas esimiestyö. Liiketoiminnan tarpeiden ohella perustan pitkäjänteiselle kehittämistyölle luovat muun muassa henkilöstötutkimus sekä tavoite- ja kehityskeskustelut.

Ylivoimainen pohjoismainen osaaja

Henkilöstöä kannustetaan olemaan rohkeita, ottamaan ja antamaan vastuuta, pitämään aina lupauksensa niin asiakkaille kuin työtovereilleen sekä nauttimaan työstä ja sen mukanaan tuomasta sisällöstä elämään. Nämä periaatteet pyritään valjastamaan osaksi jokaisen enfolaisen päivittäistä työtä. Näissä toimintatavoissa korostuu myös toisilta oppiminen: opimme joka päivä työskentelemällä tiimeissä, kyseenalaistamalla olemassa olevia toimintatapoja ja osallistamalla kehityshankkeisiin.

Strategiamme mukaisesti haluamme olla ylivoimainen pohjoismainen osaaja, joka auttaa asiakkaitaan vahvistamaan omaa liiketoimintaansa. Huippuosajista koostuva kasvava joukkomme on rohkea, pitää lupauksensa ja nauttii työstään ja sen tuloksista.

Parhaita työpaikkoja Suomessa ja Ruotsissa

Yksi merkittävimmistä mittareistamme on vuosittainen Great Place to Work Instituten järjestämä Parhaat työpaikat -tutkimus, joka on osa maailman suurinta ja arvostetuinta hyvien työpaikkojen tutkimusta.

Vuonna 2013 Enfo valittiin jälleen Suomen parhaimpien työpaikkojen joukkoon. Enfo oli listan sijalla 16. Tunnustus luovutettiin Enfolle Great Place to Work Instituten järjestämässä gaalassa helmikuussa 2013. Ruotsissa Enfo on sijoittunut Parhaat Työpaikat -tutkimuksessa viime vuosien aikana kymmenen parhaan yrityksen joukkoon.

Vuonna 2014 Enfo oli 15. Parhaat Työpaikat -listalla Suomessa. Ruotsissa sijoitus selviää kevään 2014 aikana.

Yhteiskuntavastuu

Asiakaslähtöisyys
ohjaa jokapäiväistä
toimintaamme

Vastuu tulevaisuudesta on yhteinen

Enfon toimintatapana on ajatella tulevaisuutta ja ottaa vastuu nykyhetkestä. Tämä koskee erityisesti Enfon yhteiskuntavastuuta, jolle pohjan luovat kannattava liiketoiminta ja sen jatkuvuudesta huolehtiminen. Pyrimme vastuullisuuteen ja ekologisuuteen paitsi omassa toiminnassamme myös asiakkaille tuottamissamme palveluissa.

Enfon yhteiskuntavastuu rakentuu taloudellisesta, sosiaalisesta ja ympäristövastuusta. Taloudellisen vastuun lähtökohtana on aina kannattavuuden varmistaminen pitkällä aikavälillä. Pitkän tähtäimen tavoitteemme on, että vuoteen 2024 mennessä 80 prosenttia Pohjoismaissa toimivista yrityksistä pitää Enfoa parhaimpana esimerkkinä siitä kuinka liiketoimintaprosesseista tehdään yksinkertaisia, joustavia ja fiksuja.

Enfo saavuttaa tänä vuonna puolen vuosisadan rajapyykin. Se on vahva osoitus pitkäjänteisestä ja luotettavasta toiminnasta sekä vastuun ottamisesta yhteisistä asioista.

Asiakslähtöisyys ohjaa toimintaamme

Yhteiskuntavastuumme pohjautuu Enfo-konsernin strategiaan, jonka tavoitteina ovat erinomainen kannattavuus, harkittu laajentuminen ja ylivoimainen pohjoismainen osaaminen. Näiden tavoitteiden pohjalta luotu yrityksen tulos on aina perustana omistajien tuotto-odotuksille, työpaikeille, veronmaksulle ja yhteisön tukemiselle. Hyvä menestys edellyttää yritykseltä kilpailukykyä, kannattavuutta ja tehokkuutta. Se turvaa taloudellisen hyvinvoinnin niin omistajille, henkilökunnalle, kumppaneille kuin tavaroiden ja palvelujen toimittajille.

Taloudellisen vastuun kannalta merkittävässä roolissa ovat Enfon asiakkaat, joiden hankkimat IT-palvelut ovat liiketoiminnan perusta. Tuotteiden ja palveluiden vahva asiakslähtöisyys ohjaa jokapäiväistä toimintaamme. Tutkimalla säännöllisesti asiakastyytyväisyyttä voimme kehittää toimintaa määrätietoisesti entistä asiakslähtöisemmäksi ja palvelevammaksi.

Huolenpitoa ja hyviä toimintatapoja

Enfolle sosiaalinen vastuullisuus merkitsee hyviä toimintatapoja suhteessa kaikkiin yrityksen sidosryhmiin. Sosiaalinen vastuu tarkoittaa niin henkilöstön hyvinvointia ja osaamista kuin palveluiden ja toiminnan turvallisuutta – siis huolenpitoa henkilöstöstä, asiakkaista ja palveluiden käyttäjistä.

Enfo-konsernin henkilöstökulut olivat vuonna 2013 yhteensä 69,6 miljoonaa euroa ja Enfon palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 784 henkilöä. Vuoden 2013 tuloksesta Enfo-konserni on kirjannut yhteensä 2,8 miljoonaa euroa yhteisöverokuluja. Palvelujen ja tuotteiden oston

kautta, Enfo vaikuttaa yhteiskuntaan välillisesti ja työllistää samalla useita satoja ihmisiä. Ostamme esimerkiksi runsaasti koneita ja laitteita, järjestämme erilaisia tilaisuuksia, hankimme koulutusta ja peruspalveluja liiketoiminnan eteenpäin viemiseen, mikä puolestaan lisää verotuloja.

Pyrimme hankkimaan palveluja läheltä omaa toimintaamme, jotta tuemme osaltamme lähialueidemme liiketoimintaa. Enfollla on paljon kumppaniryhmiä, joiden kanssa yhteisten liiketoimintahankkeiden kautta vaiutamme vahvasti niin työllisyyteen kuin verotuloihinkin.

Sosiaalinen vastuu sisältää myös työturvallisuuslainsäädännön noudattamisen sekä ihmisten tasaveroisen kohtelun työssään. Yhteistyö lähiympäristön kanssa sekä lahjoitukset ja muu yleishyödyllinen toiminta kuuluvat myös sosiaalisen vastuun piiriin.

Enfolaiset lahjoittivat vuonna 2013 joululahjavarjoistaan yhteensä yli 6 600 euroa valitsemalleen hyväntekeväisyyskohteelle. Nuorten hyväksy -keräys, jossa tuettiin nuorten syrjäytymisen ehkäisyä, sai suurimman lahjoitussumman. Lisäksi lahjoitimme joululahjaroja Itämeren suojeleluun WWF:n Operaatio Merenneidon kautta sekä Suomen Punaisen Ristin katastrofirahastoon.

Data Centerit ovat energiatehokkaita

Ympäristön huomioimiseen ja vastuullisuuteen Enfo pyrkii niin omassa liiketoiminnassaan kuin asiakkaidensa toiminnassa kannustamalla heitä hyödyntämään ympäristöystävällisiä ratkaisuja. Uusien ja tehokkaiden IT-ratkaisujen avulla on mahdollista vaikuttaa esimerkiksi energian käyttöön ja vähentää energiakuormitusta.

Yhtiön toimintaa ohjaa kestävän kehityksen periaate, joka näkyy niin kierrätyksessä kuin jätteenkäsittelyssä. Kierrätämme käytöstä poistetut elektroniikkaromut ja muut materiaalit, jolloin ne voidaan hyödyntää uusiokäytössä mahdollisuuksien mukaan.

Enfo tekee ympäristöä säästäviä ratkaisuja muun muassa Data Centereidensä rakentamisessa. Alan parhaita käytäntöjä hyödyntävät Data Centerit ovat saavuttaneet erinomaiset energiatehokkuutta mittaavat PUE-arvot (Power Usage Effectiveness). Vuoden 2013 PUE-keskiarvo oli Enfon Data Centereissä 1,28. Enfo keskittää kaikki palvelimensa uusiin Data Centereihin, jotka ovat tekniikaltaan moderneja ja energiatehokkaita. Kun modernien Data Centereiden käyttö lisääntyy, myös energiatehokkuus kasvaa.

Vihreän Data Centerin ympäristökuormitus ja sähkönkulutus ovat merkittävästi tavallista datakeskustilaa pienemmät. Enfon Data Centereiden energiankulutusta pyritään vähentämään muun muassa tehokkailla jäähdytysratkaisuilla ja hyödyntämällä hukkalämpöä. Uusissa Data Centereissä on käytetty energiaa säästäviä kuumakäytäviä, hyvän hyötysuhteen omaavia UPS-laitteistoja sekä energiatehokasta vapaajäähdytystä. Tulostussalissamme on lämmön talteenottojärjestelmä, jonka avulla koneiden tuottama lämpö käytetään tuotantotilan lämmittämiseen. Laitteet, jotka eivät ole välittömässä käytössä, ovat virrattomia. Tuotannosta vapautuvat laitteet toimitetaan myös kierrätykseen.

Toimistomme ovat vihreitä

Vuoden 2013 aikana Enfo täytti kaikissa Suomen toimistoissaan WWF:n (World Wildlife Fund) Green Office -vaatimukset ja saimme oikeuden käyttää GO-tunnusta toiminnassamme. Green Office on toimistoille tarkoitettu ympäristöjärjestelmä, jonka avulla työpaikat voivat vähentää

ympäristökuormitustaan, saavuttaa säästöjä ja hidastaa ilmastonmuutosta.

Green Office -hankkeen aikana Enfossa on tehty paljon erilaisia toimenpiteitä. Niitä ovat esimerkiksi siirtyminen ympäristöystävällisiin siivoustuotteisiin, toimistotarvikkeiden korvaaminen ekotuotteilla, hankintaohjeen päivitys ympäristönäkökohdat paremmin huomioivaksi sekä jätteiden lajittelun järjeistäminen keskittämällä keräystä ja luopumalla henkilökohtaisista roskakoreista. Enfossa seurataan nyt myös tiiviimmin toimistojen sähkön- ja paperinkulutusta sekä matkustusta.

Hiilijalanjäljen pienentämiseksi matkustukseen liittyviä ympäristövaikutuksia on Enfossa vähennetty investoimalla erityisesti videokokouksiin ja sähköisiin kommunikaatoratkaisuihin. Vuonna 2013 investoinnin suuruus oli lähes 100 000 euroa. Kun matkustus on välttämätöntä, valitsemme aina tarkoituksenmukaisimmat ja suorimmat yhteydet niin lento- kuin maantiematkustuksessa, jotta toimisimme mahdollisimman ympäristöystävällisesti. Enfolla on myös tarkat päästörajoitukset yrityksen autoille. Vuonna 2013 Enfon autokannan hiilidioksidipäästöt Suomessa olivat keskimäärin 144 g/kilometrille ja Ruotsissa 141 g/kilometrille. Päästöarvo molemmissa maissa on ollut laskussa useana vuonna.

Enfo muutti Kuopion toimipaikkansa uuteen toimistoon vuoden 2013 keväällä. Uusi toimitila on LEED Gold -ympäristösertifioitu (Leadership in Energy and Environmental Design). Myös Espoon toimipiste muuttaa kesän 2014 aikana BREEAM-very good -tasolla ympäristösertifioituun (BRE Environmental Assessment Method) toimistokiinteistöön. Toimitilojen suunnittelussa Enfo pyrkii tilojen tehokkaaseen käyttöön. Muuttojen yhteydessä kierrätämme kaiken vanhan toimistoelektroniikan ja toimistokalustuksen ympäristöystävällisillä tavoilla.

Kierrätysmateriaaleja suositaan

Enfo on tehnyt systemaattista työtä e-laskun suosion kasvattamiseksi tehokkaan tiedotuksen ja tutkimuksen keinoin. Sähköiseen laskutukseen siirtyminen on paitsi ympäristöystävällinen teko myös yrityksen toimintaa tehostava ratkaisu. Enfo julkisti e-laskun hyödyistä kertovan animaation, jonka avulla nuorille viestittiin e-laskun merkityksestä ja siitä, kuinka e-laskut vähentävät ympäristökuormitusta.

Materiaalien tulostuksessa ja kuorituksessa Enfo käyttää PEFC- tai FCS-hyväksytyjä sekä ISO14000-sertifioituja kierrätysmateriaaleja. Materiaalit pyritään hankkimaan lähitoimittajilta, jolloin myös kuljetusmatkat ovat mahdollisimman lyhyet. Tuotannossa syntyvä hukkapaperi ja pakkausmateriaali kerätään ja toimitetaan uusiokäyttöön, ja tulostimissa käytetyt tarveaineet kuten värit, värisäiliöt ja varaosat ovat kierrätettäviä.

CASE: Fingrid Oyj

Kun kumppanilta
vaaditaan paljon

Tärkeintä on toimintavarmuus

Enfo on ollut kantaverkkoyhtiö Fingrid Oyj:n IT-palvelukumppani jo vuodesta 2009 asti. Viime vuonna uusittu yhteistyösopimus kattaa yli 200 palvelimen ja palvelinjärjestelmän ylläpidon ja valvonnan. Yhteistyön avainasia on tietojärjestelmien toimintavarmuus.

Luotettava sähkösaanti on välttämätöntä suomalaiselle yhteiskunnalle ja elinkeinoelämän kehitykselle. Kun Valtioneuvosto määräsi joulukuussa 2013 huoltovarmuuden tavoitteet, päätöksessä painotettiin, että tietojärjestelmien ja energiansaannin turvaamiseen tulee kiinnittää entistä enemmän huomioita kaikissa olosuhteissa – myös poikkeustilanteissa. Suomessa sähköjärjestelmän toimivuudesta valtakunnan tasolla vastaa kantaverkkoyhtiö Fingrid Oyj.

”Valtioneuvoston päätöksessä mainitaan erikseen, että energiansaannin keskeytyminen on yhteiskunnan toimintakykyä vaarantava uhka. Jo sekunnin katkos sähköntuotannossa häiritsee teollisuuden prosesseja, 15 minuuttia alkaa näkyä ihmisten jokapäiväisessä toiminnassa ja kun puhutaan tunteista, yhteiskunta alkaa häiriytyä. Fingridin toiminnalle on asetettu todella tiukat vaatimukset ja siksi myös tietojärjestelmiemme käytettävyy- ja toi-

mintavarmuusvaatimukset ovat kovat. Se vaatii paljon kumppaneiltamme”, Fingrid Oyj:n CIO **Kari Suominen** sanoo.

Enfo on Fingridin kumppani tietojärjestelmien toimintavarmuuden turvaamisessa, niihin liittyvissä käyttötukipalveluissa sekä tietotekniikan peruspalveluissa. ”Kumppanuus alkoi vuonna 2009 ja yhteistyö on matkan varrella laajentunut. Olemme olleet oikein tyytyväisiä Enfon palveluun”, Suominen toteaa.

Lisäarvoa yhtiölle

Fingrid Oyj on yhtiö, joka kehittää jatkuvasti IT-ympäristöään ja hakee moderneista tietojärjestelmistä mahdollisuuksia oman ydinliiketoimintansa eteenpäin viemiseen.

”Pohjoismaisia kantaverkkoyhtiöitä vertailtaessa Fingridin tietohallinto on hyvin lean organisaatio. Ihmisiä on verrattain vähän, koska pystymme

hyödyntämään Enfon kaltaisia strategisia kumppaneita, jotka tekevät perustyötä vapauttaen oman henkilöstömme keskittymään yhtiölle lisäarvoa tuottaviin asioihin”, Kari Suominen sanoo.

Fingrid kehittää toimintaansa paitsi Enfo-yhteistyön ansiosta myös yhdessä Enfon kanssa. Fingridissä on parhaillaan käynnissä yhtiön omaisuudenhallintaan liittyvä mittava tietojärjestelmähanke, jossa Enfo vastaa palvelinten ylläpidosta ja tuesta. ”Pohdimme yhteistyössä myös uusien teknologioiden hyödyntämismahdollisuuksia liiketoiminnassamme”, Suominen kertoo.

Työtehoa ja tyytyväisyyttä

Perustietotekniikan puolelta Suominen nostaa esiin Enfon toteuttamat, etätyöskentelyn mahdollistavat kollaboraatoratkaisut, joiden hyödyntäminen on Fingridissä korkealla tasolla.

”Ihmiset pystyvät osallistumaan neuvotteluihin ja tekemään töitä Microsoft Lyncin kautta muualtakin kuin toimipisteistämme. Virtuaaliset kokoukset ja mahdollisuus etätyön tekemiseen paitsi luovat henkilöstötyytyväisyyttä myös lisäävät työtehokuutta.”

Kari Suominen katsoo työtehon näkökulmasta myös Enfon tuottamaa ja Fingridin loppukäyttäjille asti näkyvää Service Desk -palvelua.

”Kun loppukäyttäjätuki on toimivaa ja osaavaa, tällöin työntekijöiden tehokkuus on hyvällä tasolla. Ei ole tilanteita, joissa järjestelmät eivät olisi käytettävissä tai henkilöt kärsisivät toimimattomasta tietotekniikasta”, Fingridin CIO kiittelee.

Fingrid Oyj

- Fingrid Oyj on Suomen **kantaverkkoyhtiö**, joka vastaa sähkönsiirrosta tuottajilta jakeluverkko- ja teollisuusyrityksille.
- Yhtiön omistuksessa on **Suomen koko kantaverkko** ja kaikki merkittävät ulkomaanyhteydet.
- Fingrid Oyj:n liikevaihto on **335 miljoonaa euroa**. Henkilöstöä yhtiöllä on noin 250.
- Enfon Tietotekniikkapalvelut vastaa Fingridin **perustietotekniikan kokonaisuudesta** mukaan lukien yli **200 palvelinta** sekä **Service Desk -palvelut** Fingridin henkilöstölle.

CASE: Keskisuomalainen Oyj

”Voimme keskittyä omaan bisnekseemme”

Miljoona laskua vuodessa

Keski-suomalainen Oyj osti viime vuonna Suomen Lehtiyhtymän. Mediakonserni kustantaa nyt 58 lehteä ja lähettää vuodessa noin miljoona ilmoitus- ja tilaajalaskua. Enfo on toiminut konsernin pitkäaikaisena yhteistyökumppanina laskutietojen jalostuksessa paperiseen ja sähköiseen muotoon.

Keski-Suomessa ja Savossa toimiva Keski-suomalainen-konserni laajentui viime keväänä, kun se osti Etelä-Suomessa toimivan Suomen Lehtiyhtymän. Kaupan myötä Keski-suomalainen-konserni kasvoi kaupunkilehtitoimialan markkinajohtajaksi ja Suomen toiseksi suurimmaksi maakuntalehtien kustantajaksi liikevaihdolla ja levikillä mitattuna. Konsernin mediat tavoittavat päivittäin 2,7 miljoonaa suomalaista.

Enfo on ollut sekä Keski-suomalainen Oyj:n että Suomen Lehtiyhtymä Oyj:n pitkäaikainen yhteistyökumppani laskupalveluissa. Yhdistymisen myötä Enfo toimittaa konsernin asiakkaille noin miljoona tilaus- ja ilmoituslaskua vuodessa – sähköisesti tai paperilla.

”Yhteistyömme Enfon kanssa on toiminut hyvin. Lehtiyhtymä-kaupan myötä laskutusvolyymimme melkein kaksinkertaistui, joten viime syksynä

kilpailutimme kokonaisuuden muuttuneen tilanteen vuoksi. Kilpailutuksen jälkeen totesimme mielihyvin, että Enfo on meille jatkossakin hyvä kumppani, johon voimme luottaa ja jonka kanssa lähdemme syventämään yhteistyötä”, Keskisuomalainen Oyj:n talousjohtaja **Heikki Linnavirta** toteaa.

Keskittyminen ydinbisnekseen

Keskisuomalainen-konsernin ja Enfon yhteistyön toimivuuden takaa selkeä roolijako. Keskisuomalainen keskittyy asiakkuuksien hallintaan sekä laadukkaiden tuotteiden ja palvelujen tuottamiseen asiakkaille. Selkeän ja toimivaksi hiotun rajapinnan toisella puolen Enfo hoitaa laskuaineiston jalostuksen ja toimituksen eteenpäin.

Keskisuomalainen Oyj

- Keskisuomalainen Oyj on mediakonserni, joka kustantaa **58 lehteä** ja **29 verkkomediaa**. Konsernin mediat tavoittavat 2,7 miljoonaa suomalaista joka päivä.
- Keväällä 2013 Keskisuomalainen Oyj:n toiminta **laajeni voimakkaasti**, kun konserni osti Suomen Lehtiyhtymä Oyj:n.
- Henkilöstöä Keskisuomalaisella on **noin 1400** ja konsernin yhteenlaskettu pro forma -liikevaihto vuonna 2012 oli **178,2 miljoonaa euroa**.
- Enfo on toiminut Keskisuomalainen Oyj:n pitkäaikaisena kumppanina **laskutietojen jalostuksessa**. Enfo huolehtii Keskisuomalaisen **sähköisistä ja paperisista myyntilaskuista** sekä **ostolaskupalveluista**. Viimeisin yhteinen kehitysprojekti piti sisällään kansallisen suoraveloituksen päättymisen myötä **suoraveloitusten muuttamisen e-laskuiksi** ja suoramaksuiksi.

”Tämä on toiminut hyvin. Enfo on kehittänyt vuosien varrella hyvän mallin, tehokkaat järjestelmät ja toimivan prosessin, jonka ansiosta me voimme keskittyä omaan bisnekseemme”, Linnavirta kiittelee.

Jatkossa laskutusprosessia kehitetään edelleen. Lehtiyhtymä-kauppaan liittyen Keskisuomalaisessa on meneillään konsernitason integraatioprosessi, jossa konsernin lehtien tilausasiakkuudet ja -laskutus yhdenäistetään.

”Haluamme, että meillä on tällä alueella yksi vahva kumppani. Tavoitteenamme on kustannustehokas toimintatapa, jossa me hoidamme tilausten rekisteröinnin, meillä on selkeä ja tehokas rajapinta, ja Enfo hoitaa sitten laskutus- ja tulostuspuolen niin paperisten kuin sähköisten laskujen osalta”, Heikki Linnavirta sanoo.

Hallittu siirtyminen e-laskuun ja suoramaksuun

Keskisuomalaisella ja Enfolla on tuoretta kokemusta haastavan kehitysprojektin läpiviennistä. Kansallisen suoraveloituksen loppuminen ja sen muuttuminen e-laskuiksi ja suoramaksuiksi toi omat haasteensa viime vuoteen.

”Tähän muutokseen liittyen meillä oli yhteiset kehitysprojektit viime vuonna. Saimme luotua Enfon kanssa hyvän toimintamallin, jolla muutokset onnistuttiin toteuttamaan hallitusti. Se oli vaikea projekti, jossa oli paljon läpikäytävää, mutta kaikki hoitui hyvässä yhteistyössä ja olemme tyytyväisiä lopputulemaan. Oli hyvä, että siinä oli vahva yhteistyökumppani matkassa”, Linnavirta toteaa.

A black and white photograph of a paper mill. Large sheets of paper are being processed by machinery, including rollers and conveyor belts. The scene is industrial and brightly lit.

CASE: DS Smith PLC

Asiakasinfra
yhtenäiseksi
ennätysellisen
nopeasti

Lisääarvoa liiketoiminnalle

Kun pakkausalan konserni DS Smith osti SCA Packaging -yrityksen, Enfo Zipper toteutti asiakasinfrastruktuurin yhdistämisen ennätysellisen nopeasti ja tehokkaasti. Sen ansiosta Enfo Zipper sai tehtäväkseen saman asiakasinfrastruktuurin käyttöönoton myös DS Smith -konsernin muissa osissa.

DS Smith PLC on johtava brittiläinen pakkausalan konserni, joka toimii kansainvälisillä markkinoilla. Se on kasvanut yritysostojen kautta ja aikoo panostaa kasvuun vahvasti myös jatkossa. SCA Packagingin oston ansiosta vuonna 2012 DS Smithin koko kaksinkertaistui.

Kaupan jälkeen SCA Packagingin IT-infrastruktuuri oli yhdenmukaistettava DS Smithin kanssa. Enfo Zipper toteutti asiakasinfrastruktuurin yhdistämisen.

”Enfo Zipperin asiantuntijat ovat luoneet ja yhdistäneet SCA Packagingin IT-infrastruktuurin erittäin taitavasti. Nopea ja joustava siirtymävaihe on luonut runsaasti lisäarvoa DS Smithin liiketoiminnalle. Enfo Zipper vastaa saman asiakasinfrastruktuurin käyttöönotosta konsernin muissa osissa sekä uusien yritysostojen yhteydessä”, sanoo DS Smithin integrointijohtaja **Iain Sturrock**.

Pirstaloituneesta ympäristöstä yhtenäiseen

Ennen yritysostoa DS Smithillä käytössä ollut IT-ympäristö oli pirstaloitunut ja sama kehityssuunta oli kasvanut entisestään yrityksen laajetessa. Eri alueilla oli otettu käyttöön omat IT-infrastruktuurinsa. IT-ympäristöt vaihtelivat Englannista Ranskaan ja Saksaan yhtiön sisällä.

SCA Packagingin oston yhteydessä IT:lle asetettiin useita eri tavoitteita. Yksi niistä oli, että IT-ympäristö oli yhdistettävä mahdollisimman nopeasti. ”Yhdistäminen oli tärkeää toteuttaa siten, ettei se vaikuttaisi konsernin ydintoimintaan”, lain Sturrock kertoo. Tärkeää oli myös noudattaa budjetia ja saavuttaa kustannussäästöjä sekä synergiaetuja kahden IT-organisaation yhdistämisen tuloksena.

Jotta nämä tavoitteet voitiin saavuttaa, DS Smith tarvitsi joustavan kumppanin. SCA Packagingilla oli käytössä rakenteinen Microsoft-perustainen asiakasinfrastruktuuri, jota Enfo Zipper oli ollut mukana luomassa.

DS Smith PLC

- DS Smith PLC on **johtava brittiläisen pakkausalan yritys**, joka toimii kansainvälisillä markkinoilla. Yhtiön pääkonttori sijaitsee Lontoossa ja yhtiö on mukana Lontoon pörssin FTSE 250 -indeksissä.
- Vuonna 2012 DS Smith osti SCA Packaging -yrityksen. Konsernin palveluksessa on yhteensä noin **22 000 työntekijää**. www.dssmith.com
- SCA Packagingin **asiakasinfrastruktuurin yhdistäminen ja integroiminen** DS Smithin Data Centeriin toteutettiin nopeasti ja tehokkaasti Enfo Zipperin erikoisasiantuntemuksen ansiosta.
- Enfo Zipper loi asiakasinfrastruktuurin ja **toteutti yhdistämisen ennätyksellisen nopeasti**, mistä koitui runsaasti arvoa DS Smithin liiketoiminnalle. Enfo Zipper auttaa ottamaan uuden IT-ympäristön käyttöön myös konsernin muissa osissa ja uusien yritysostojen yhteydessä.

”Päätimme säilyttää SCA Packagingin IT-ympäristön. Enfo Zipper vakuutti meidät siitä, että sillä oli yhdistämisen toteuttamiseen vaaditut tiedot, osaaminen ja tekniikat. Ja siksi Enfo Zipper sai yhdistämistyön tehtäväkseen.”

”Emme olisi pystyneet tähän ilman Enfo Zipperin apua”

Enfo Zipperille annettiin tehtäväksi luoda täysin uusi asiakasinfrastruktuuri ja yhdistää 6 500 asiakasohjelmaa – mukaan lukien kaikki sovellukset aina Göteborgista Lontooseen, jossa sijaitsee DS Smithin uusi Data Center.

Enfo Zipper käytti joustavaa toimitusmallia, jossa toimet voidaan mukauttaa muuttuviin olosuhteisiin ja tarpeisiin projektin onnistumisen varmistamiseksi. Enfo Zipperin asiantuntijat suunnittelivat ja loivat uuden asiakasinfrastruktuurin ja huolehtivat tarvittavista päivityksistä rinnan yhdistämisen toteuttamisen kanssa.

Enfo Zipperin tukipalvelut ja Microsoftin komponentit sekä työkalut tukivat uuteen järjestelmään siirtymistä. Esimerkiksi Enfo Zipperin itsepalveluportaali ZervicePoint oli käytössä. Portaalin avulla DS Smith pystyi toteuttamaan yhdistämistoimia itsepalveluna. Projekti toimitettiin laadukkaasti, aikataulussa ja budjetin mukaisesti.

”Toteutus kesti neljä kuukautta, mikä on ennätyksellisen lyhyt aika. Koko projekti pystyttiin viemään läpi aiheuttamatta merkittäviä häiriöitä yrityksen ydinliiketoiminnalle, mikä on erittäin vaikuttavaa näin monimutkaisessa projektissa. Emme olisi pystyneet siihen ilman Enfo Zipperin apua. Aiomme lisäksi ottaa saman asiakasinfrastruktuurin käyttöön DS Smith -konsernin muissa osissa Enfo Zipperin avulla.”

”DS Smith tarvitsee Enfo Zipperin palveluja myös uusien yritysostojen yhteydessä. Konsernin johdon tarkoituksena on kaksinkertaistaa yrityksen koko kolmen vuoden kuluessa, mikä edellyttää monien IT-ympäristöjen yhdistämistä”, lain Sturrock kertoo.

A black and white photograph of a young boy with short hair, looking thoughtfully to the side. His hands are clasped together, resting on his chin. The background is slightly blurred, showing what appears to be a window or a light source.

CASE: Ambea

Laadukasta
hoivaa toimivien
IT-palvelujen avulla

Vähemmän rutiineja - enemmän aikaa huolenpitoon

Ruotsalainen Ambea on yksi johtavista yksityisistä vanhusten hoiva- ja terveyspalvelujen tuottajista Pohjoismaissa. Yhtiöllä on palveluksessaan noin 11 000 hoiva-ammattilaista. Ambean tavoitteena on vapauttaa kaikki työntekijöidensä käsiparit asiakkaiden auttamiseen ja laadukkaaseen hoivapalveluun niin, ettei aikaa kulu hallinnollisiin rutiineihin.

Ruotsalainen hoiva- ja terveyspalvelujen ammattilainen Ambea tarjoaa palveluja ikääntyville hoiva-asiakkaille, vajaakuntoisille, mielen-terveyspotilaille sekä hoiva-apua tarvitseville perheille ja lapsille. Yhtiö toimii 340 paikkakunnalla Ruotsissa.

Ambea valitsi keväällä 2013 IT-palveluidensa tuottajaksi Enfon, jonka kanssa solmittiin palvelusopimus viideksi vuodeksi koskien työasema-, palvelin-, tietoliikenne- sekä Service Desk -palveluja. Ambea-konsernin

Chief Operating Officer **Anders Frimanin** tavoitteena on, että hyvin toimivien IT-palvelujen avulla yhtiö voi tuottaa laadukkaita hoivapalveluja.

Friman näkee, että Pohjoismaissa on haasteita, joihin on etsittävä hyviä ratkaisuja, kun ikääntyneiden määrä kasvaa, hoivapalveluihin käytettävät varat vähenevät yhteiskunnassa ja hoiva-alan osaajista on pula.

”Ambean ratkaisu tähän on se, että tehokkaasti toimivien IT-palvelujen avulla voimme minimoida hallinnollisiin rutiineihin kuluva aikaa ja keskittyä hyvien hoivapalveluiden tuottamiseen ja asiakkaidemme auttamiseen”, COO Anders Friman sanoo.

Ambea

- Ambea on **yksi johtavista** yksityisten terveys- ja hoivapalveluiden tuottajista Pohjoismaissa.
- Yhtiöllä on palveluksessaan lähes **11 000 hoiva-ammattilaista**. Ruotsissa Ambea toimii 340 paikakunnalla tytäryhtiöidensä Nytidan ja Vardagan kautta. Ambea tuottaa Ruotsissa myös työterveyspalveluja. Suomessa hoivakonserniin kuuluu terveyspalveluja tuottava Mehiläinen.
- Enfo on Ambean IT-palvelukumppani Ruotsissa ja tuottaa Ambean tarvitsemat **perustietotekniikka-palvelut työasemille ja palvelimille**. Sopimus on viisivuotinen ja siihen kuuluvat perustietotekniikan lisäksi tietoliikenne- ja Service Desk -palvelut.
- Ambean tavoitteena on minimoida IT:n avulla hallinnollisiin asioihin kuluva aika ja **keskittyä hoivapalveluihin** arkipäivän työssä.

Uusia, tehokkaampia toimintatapoja

Ambealla on omassa talossaan 15 osaajan IT-kehitystiimi, jolle on annettu tehtäväksi uusien tehokkaampien toimintatapojen kehittäminen sekä keskittyminen Ambean liiketoimintaan ja sen tukemiseen yhdessä Enfon kanssa. IT-infrastruktuuripalvelut tuottaa Enfo ja oma IT-tiimi vahvistaa uusien palvelujen käyttöönottoa.

”Kun käynnistimme yhteistyön Enfon kanssa, oma IT-infrastruktuurimme oli huonossa kunnossa ja toimintojen haltuunotto ei ollut helppoa. Tiiviillä yhteistyöllä ja avoimella keskustelulla loimme uuden pohjan, eikä mitään ongelmia piiloteltu. Enfo on joustava kumppani ja olemme yhdessä kulkeneet askel askeleelta eteenpäin”, Friman toteaa.

”IT-palveluidemme tulee olla luotettavia ja helppokäyttöisiä. Haluamme kehittää toimintaamme uusien teknisten sovellusten avulla ja olla kehityksen kärjessä hoiva-alalla”.

Yhteistyö syventyy

Syksyllä 2013 Ambea otti käyttöön lähes 1400 uutta työasemaa hyvällä menestyksellä nopeuttamaan henkilöstönsä päivittäisiä rutiineja. Henkilökunnan tukena työasemapulmissa on Enfon ammattitaitoinen Service Desk ja laaja IT-ammattilaisten ryhmä. Frimanin mukaan asiat ovat kehittyneet hyvin ja eteneminen on ollut sujuvaa, mutta vielä on muutamia askeleita otettava, jotta yhteiset tavoitteet saavutetaan.

”Keskitymme Enfon kanssa Ambean liiketoiminta- ja prosessitietouden syventämiseen, jotta kumppanimme voi vielä paremmin vahvistaa osaamistaan kanssamme ja me voimme keskittyä omaan ydinbisnekseemme”, Anders Friman kiteyttää.

Corporate Governance

Pidämme aina
lupauksemme

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Enfo Oyj:n hallinnoinnissa ja johtamisessa noudatetaan yhtiöjärjestystä, Suomen osakeyhtiölakia sekä Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n Suomen listayhtiöiden hallintokoodia (Corporate Governance) lukuun ottamatta suosituksia 9 (Sisäpiirihallinto) ja 18 (Valiokunnan perustaminen). Koodiin voi tutustua Arvopaperimarkkinayhdistyksen web-sivuilla osoitteessa: www.cgfinland.fi.

Konsernin hallinnointi

Hyvää hallintotapaa koskeva sovellusohje on tarkastettu ja hyväksytty Enfo Oyj:n hallituksessa 30.9.2013. Tiedot on julkaistu Enfon web-sivuilla www.enfo.fi Sijoittajat-osiossa.

Yhtiöjärjestys

Enfon yhtiöjärjestys on saatavilla yhtiön web-sivuilta Corporate Governance -osioista.

Yhtiökokous

Yhtiökokous on Enfo Oyj:n ylin päätöksentekoeelin, jossa osakkeenomistajat osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan. Tilikauden aikana yhtiössä on järjestettävä yksi varsinainen yhtiökokous. Tarvittaessa järjestetään ylimääräinen yhtiökokous. Osakkeenomistajat käyttävät yhtiökokouksessa puhe- ja äänioikeuttaan.

Yhtiökokoukseen osallistuu toimitusjohtaja, hallituksen puheenjohtaja sekä riittävä määrä hallituksen jäseniä. Myös tilintarkastaja on läsnä varsinaisessa yhtiökokouksessa.

Hallituksen jäseneksi ensimmäistä kertaa ehdolla olevan henkilön on osallistuttava valinnasta päättävään yhtiökokoukseen, jollei hänen poissaolleen ole painavia syitä.

Enfo Oyj julkaisee yhtiökokouskutsun ja esittelee yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat sekä yhtiökokoukselle esitettävät asiakirjat www-sivuillaan vähintään kolme viikkoa ennen yhtiökokousta. Hallitus voi harkintansa mukaan julkaista kutsun myös yhdessä valtakunnallisessa päivälehdessä. Kokouksen jälkeen Enfo julkaisee kokouksen tekemät päätökset.

Hallitus

Enfo Oyj:n hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy yhtiön strategiset tavoitteet ja riskienhallinnan periaatteet sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan. Hyvään hallintotapaan kuuluu myös, että hallitus huolehtii siitä, että yhtiö vahvistaa toiminnassaan noudatettavat arvot.

Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja kaikkien osakkeenomistajien etua. Hallituksen jäsenet eivät edusta yhtiössä heitä jäseneksi ehdottaneita tahoja. Hallituksen jäsenten enemmistön on oltava riippumattomia yhtiöstä. Lisäksi vähintään kahden mainittuun enemmistöön kuuluvista jäsenistä on oltava riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista.

Enfo Oyj:n hallitukseen kuuluu viisi jäsentä. Hallitus kokoontui vuonna 2013 kymmenen kertaa. Hallituksen jäsenten yhteenlaskettu osallistumisprosentti oli 100.

Hallituksen työjärjestys

Hallitus laatii toimintaansa varten puolivuositain kirjallisen työjärjestyksen, joka sisältää kokousaikataulun sekä suunnitelman hallituksessa käsiteltävistä asioista kattaen seuraavat osa-alueet:

- Talouskatsaukset
- Strategiatyöskentely
- Omistaja-asiat
- Johdon arviointi ja palkitsemisjärjestelmät
- Hallituksen työskentelyn arviointi
- Liiketoimintakatsaukset
- Henkilöstöasiat
- Asiakastyytyväisyys
- Riskienhallinta

Työjärjestykseen sisältyvien asioiden lisäksi Enfo Oyj:n hallitus käsittelee ja päättää konsernin kannalta taloudellisesti, liiketoiminnallisesti tai periaatteellisesti merkittävät asiat.

Hallituksen toiminnan arviointi

Enfo Oyj:n hallitus arvioi toimintaansa itsearviointina kerran vuodessa.

Hallituksen jäsenten valinta

Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet. Valitsemalla hallituksen osakkeenomistajat vaikuttavat yhtiön hallintoon ja sitä kautta koko yhtiön toimintaan. Hallituksen jäsenet valitaan vuodeksi kerrallaan.

Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Hallituksen jäsenten enemmistön on oltava riippumattomia yhtiöstä. Lisäksi vähintään kahden mainittuun enemmistöön kuuluvista jäsenistä on oltava riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallituksen palkkiot

Hallituksen puheenjohtajan palkkio on 2000 euroa kuukaudessa ja jäsenen palkkio 1000 euroa kuukaudessa. Lisäksi jäsenelle ja puheenjohtajalle maksetaan kokouspalkkiona 600 euroa kokoukselta. Palkkioita ei makseta osakkeina.

Hallituksen jäsenten matkakulut korvataan yhtiön matkustussäännön mukaan. Hallituksen palkkioista päättää yhtiökokous.

Valiokunnat

Muiden kuin nimitysvaliokunnan perustamista ei liiketoiminnan laajuus

huomioiden ole katsottu tällä hetkellä tarpeelliseksi. Enfo Oyj:n hallitus hoitaa tarkastusvaliokunnan tehtävät.

Nimitysvaliokunta

Yhtiössä on yhtiökokouksen valitsema nelihenkinen nimitysvaliokunta, jonka puheenjohtajan yhtiökokous nimittää. Nimitysvaliokunnan jäsenistä enemmistön on oltava yhtiöstä riippumattomia. Toimitusjohtaja tai yhtiön muuhun johtoon kuuluva henkilö ei saa olla nimitysvaliokunnan jäsen.

Nimitysvaliokunnan tehtävänä on hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan valinnan sekä hallituksen jäsenten palkitsemisasioiden valmistelu yhtiökokoukselle tehtävää ehdotusta varten. Valiokunta raportoi työstään säännöllisesti hallitukselle. Nimitysvaliokunnan puheenjohtajan valitsee yhtiökokous. Nimitysvaliokunta kokoontuu vuosittain Enfo Oyj:n hallituksen puheenjohtajan koolle kutsumana hyvissä ajoin ennen varsinaista yhtiökokousta.

Nimitysvaliokunta kokoontuu muutoin tarvittaessa valiokunnan puheenjohtajan koolle kutsumana.

Enfo Oyj:n varsinaisessa yhtiökokouksessa 21.3.2013 nimitysvaliokuntaan valittiin Tapio Hakakari, Pekka Kantanen, Esko Torsti ja Ossi Saksman (pj.).

Nimitysvaliokunta kokoontui 2013 yhden kerran ja osallistumisprosentti oli 100.

Toimitusjohtaja

Osakeyhtiölain mukaisesti toimitusjohtaja vastaa yhtiön päivittäisestä johtamisesta hallituksen määrittelemiä periaatteita ja ohjeita seuraten. Toimitusjohtaja valvoo, että yhtiön kirjanpito ja raportointi ovat lain ja

muiden määräysten mukaisia ja luotettavasti hoidettuja. Toimitusjohtaja vastaa strategisesta suunnittelusta, taloudesta ja riskien hallinnasta. Toimitusjohtajan apuna toimii konsernin johtoryhmä.

Enfo Oyj:n toimitusjohtajana on toiminut 1.7.2007 alkaen diplomi-insinööri Arto Herranen. Enfo-konserni maksoi emoyhtiön toimitusjohtaja Arto Herraselle palkkaa ja palkkiota vuonna 2013 yhteensä 256.529 euroa, josta tilikauden 2012 perusteella maksettujen tulospalkkioiden osuus oli 14.754 euroa.

Johtajasopimuksen irtisanomisaika on kolme kuukautta toimitusjohtajan puolelta. Jos yritys päättää sopimuksen, toimitusjohtajalle maksetaan lisäksi 12 kuukauden palkkaa vastaava rahasumma. Toimitusjohtajan ja muun johtoryhmän eläke-edut määräytyvät työntekijäin eläkelain (TyEL) mukaan. Enfo Oyj:n toimitusjohtaja ei ole, eikä häntä voida valita hallituksen jäseneksi.

Palkitseminen

Johdon ja avainhenkilöiden palkitseminen

Enfo-konsernissa on käytössä konsernin johdolle ja avainhenkilöille suunnattu vuosibonusjärjestelmä. Bonus, joka on henkilö- tai ryhmäkohtainen, on enimmillään 20 - 50 % henkilön vuosipalkasta. Johdon ja avainhenkilöiden palkitsemisjärjestelmää koskevat päätökset tekee yhtiön hallitus. Vuonna 2014 vuosibonusjärjestelmässä on mukana noin 30 henkilöä. Bonuksen keskeiset määräytymisperusteet ovat liiketoiminta-alueen liikevoitto ja henkilökohtaiset muut tavoitteet.

Vuosibonusjärjestelmän lisäksi konsernissa on käytössä johdolle ja avainhenkilöille suunnattu pitkän tähtäimen kannustejärjestelmä. Osakepohjaisessa kannustejärjestelmässä on kolme yhden vuoden ansaintajaksoa,

jotka ovat kalenterivuodet 2014, 2015 ja 2016. Yhtiön hallitus päättää ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet budjetin hyväksynnän yhteydessä. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2014 perustuu liiketoiminta-alueen ja liiketoimintayksikön liikevoittoon ja liikevaihdon kasvuun. Järjestelmän kohderyhmään kuuluu 51 avainhenkilöä.

Voittopalkkiojärjestelmä

Enfo-konsernin Suomen henkilökunta on ylintä johtoa lukuun ottamatta vuonna 2006 perustetun henkilöstörahaston jäseniä. Koko henkilöstön kannustepalkkaus perustuu henkilöstörahastolle maksettaviin voitto- ja tulospalkkioihin. Enfo Oyj:n hallitus päättää voitto- ja tulospalkkioiden määräytymisperusteet vuosittain budjetin hyväksymisen yhteydessä.

Henkilöstörahasto sijoittaa mahdollisuuksien mukaan 50 - 75 % sille maksettavista voittopalkkioeristä Enfo Oyj:n osakkeisiin. Henkilöstörahasto on yksi Enfo Oyj:n suurimmista osakkeenomistajista.

Enfo Oyj:n hallitus on omalta osaltaan tehnyt tarvittavat päätökset, jotka mahdollistavat suomalaista henkilöstörahastoa vastaavan yhteisön ("vinstandelstiftelse") perustamisen Ruotsissa. Enfo-konsernin Ruotsin henkilökunta on käynnistänyt ao. yhteisön perustamistoimet. Yhteisön keskeiset säännöt ja voittopalkkioperusteet ovat samat kuin Suomessa.

Sisäinen valvonta ja tarkastus

Yhtiön liiketoiminnan ja hallinnon ohjaus ja valvonta perustuvat säännölliseen talousraportointiin ja aktiiviseen hallitustyöskentelyyn. Riskienhallinnan keskeiset periaatteet on määritelty yhtiön hallituksessa. Vuosittain toteutettavien riskikartoitusten tuloksista raportoidaan yhtiön hallituk-

selle. Tietoturvaan liittyvistä asioista hallitus saa raportin puolivuositain. Konsernin rahoituspäätökset tehdään keskitetysti emoyhtiössä hallituksen hyväksymän sijoituspolitiikan mukaisesti ja hallitukselle raportoidaan rahoitustilanteesta neljännesvuositain.

Sisäinen tarkastus suoritetaan kiertävästi konsernin eri yksiköissä ja se ostetaan ulkoisena palveluna. Sisäisen tarkastuksen suorittaja raportoi suoraan hallitukselle.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että yhtiön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan. Tavoitteena on liiketoimintaan liittyvien riskien tunnistaminen, arvioiminen ja seuranta.

Enfo Oyj:ssä on tehty laaja kartoitus liiketoimintaan vaikuttavien uhkien ja riskien todennäköisyydestä, toteutumisen vaikutuksista sekä riskienhallinnasta. Kartoituksen pohjalta tehtyä riskienhallintasuunnitelmaa päivitetään ja kehitetään aktiivisesti sekä määrätietoisesti, jotta toimintaan kohdistuvia riskejä voidaan hallita.

Enfo Oyj:n hallitus arvioi tietoon tulleita riskejä sekä epävarmuustekijöitä ja raportoi niistä säännöllisesti yhtiön julkaisemissa osavuositarkastuksissa ja tilinpäätöstiedotteessa sekä toimintakertomuksessa.

Sisäpiirihallinto

Sisäpiirisäännökset eivät koske yhtiötä, koska yhtiön osakkeilla ei käydä kauppaa Helsingin pörssissä.

Tilintarkastus

Enfo Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiössä on vähintään yksi ja enintään kaksi tilintarkastajaa, joiden tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymästä tilintarkastusyhteisöstä. Vuoden 2007 ylimääräinen yhtiökokous valitsi yhtiön tilintarkastajaksi toistaiseksi KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n ja sen nimeämäksi päävastuulliseksi tilintarkastajaksi KHT Pekka Loikkasen.

Enfo -konserni maksoi 1.1. - 31.12.2013 tilintarkastajalle tilintarkastukseen liittyviä palkkiota yhteensä 206.109,43 euroa ja tilintarkastukseen liittymättömiä palkkioita 31.881,83 euroa.

Tilintarkastajalla on tärkeä asema osakkeenomistajien asettamana tarkastuselimenä. Tilintarkastuksen avulla osakkeenomistajat saavat riippumattoman lausunnon siitä, miten yhtiön kirjanpito, tilinpäätös ja hallinto on hoidettu. Enfo Oyj:ssä nimitysvaliokunta tekee yhtiökokoukselle ehdotuksen tilintarkastajaksi.

Viestintä

Enfo-konsernin viestinnän tehtävänä on tarjota sisäisille ja ulkoisille kohderyhmille luotettavaa ja ajantasaista tietoa yhtiön toiminnasta ja toimintaympäristöstä, jotta kohderyhmät voivat muodostaa oikean ja perustellun kuvan yhtiön toiminnasta.

Enfon viestintä perustuu avoimuuteen ja luotettavuuteen. Se on ymmärrettävää, aktiivista ja ennakoivaa toimintaa. Enfon viestinnän tavoitteena on tukea yhtiön strategian toteutumista viestinnän keinoin sekä lisätä yhtiön toiminnan tunnettua ja toiminnan kiinnostavuutta.

Enfo Oyj julkistaa vuosittain viisi julkista talousraporttia: tilinpäätöstitiedotteen, vuosikertomuksen ja kolme osavuosikatsausta. Enfo noudattaa viestinnässään tasapuolisuuden periaatetta ja julkaisee taloudellisen informaationsa sekä suomeksi että englanniksi.

Tärkein kanava Enfon viestinnälle ovat yhtiön www-sivut (www.enfo.fi), joilta on saatavissa kaikki yhtiön julkaisema taloudellinen informaatio, tiedotteet sekä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä.

Taloustiedottamisen aikataulu vuonna 2014

Vuoden 2013 tilinpäätös ja vuosikertomus julkaistaan Enfo Oyj:n www-sivuilla 26.2.2014 klo 12.00. Enfo Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään 19.3.2014.

Vuoden 2014 Q1 osavuosikatsaus julkaistaan 30.4.2014, Q2 osavuosikatsaus julkaistaan 21.8.2014 ja Q3 osavuosikatsaus julkaistaan 30.10.2014.

Enfo-konsernin hallitus

Tapio Hakakari

Hannu Isotalo

Tapio Hakakari

Oikeustieteen maisteri (s. 1953), hallituksen puheenjohtaja

- Tapio Hakakari on toimitusjohtaja Webstor Oy:ssä. Hän on hallituksen puheenjohtaja Opteam Yhtiöt Oy:ssä, varapuheenjohtaja Cargotec Oy:ssä ja hallituksen jäsen BMH Technology Oy:ssä, Etteplan Oy:ssä sekä Hollming Oy:ssä.
- Hakakari on toiminut aikaisemmin Cargotec Oy:n toimitusjohtajana 10/2012–2/2013, KONE Oy:n johtajana, hallituksen sihteerinä 1998–2006, KCI Konecranes Oy:n hallintojohtajana 1994–1998, sekä muissa tehtävissä KONE Oy:n palveluksessa 1983–1994.
- Enfo Oy:n hallituksessa 26.6.2007 alkaen. Omistaa 1636 kappaletta Enfo Oy:n osakkeita. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.

Hannu Isotalo

Diplomi-insinööri (s. 1947), hallituksen varapuheenjohtaja

- Vuorineuvos Hannu Isotalo on hallituksen puheenjohtaja Lujatalo Oy:ssä. Hän on hallituksen jäsen Dna Oy:ssä ja Aholansaaresäätiössä sekä jäsen Nordean neuvottelukunnassa.
- Isotalo on toiminut aikaisemmin Lujatalo Oy:n toimitusjohtajana 1972–2006.
- Enfo Oy:n hallituksessa 26.6.2007 alkaen. Omistaa 1690 kappaletta Enfo Oy:n osakkeita. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.

Mammu Kaario

Timo Kärkkäinen

Mammu Kaario

Varatuomari, MBA (s. 1963), hallituksen jäsen

- Mammu Kaario on sijoitusjohtaja Korona Invest Oy:ssä. Hän on hallituksen puheenjohtaja Pilke päiväkodit Oy:ssä ja hallituksen jäsen Aspo Oy:ssä, Ponsse Oy:ssä ja Invalidiliiton Asumispalvelut Oy:ssä.
- Hän on toiminut aikaisemmin partnerina Unicus Oy:ssä 2005–2011, johtajana Conventum Corporate Finance Oy:ssä 1998–2005, johtajana Prospectus Oy:ssä 1994–1998 sekä asiantuntijana Kansallis-Osake-Pankissa 1988–1994.
- Enfo Oyj:n hallituksessa 25.3.2010 alkaen. Omistaa 1617 kappaletta Enfo Oyj:n osakkeita. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.

Timo Kärkkäinen

Kauppätieteiden maisteri (s. 1963), hallituksen jäsen

- Timo Kärkkäinen on Seniori salkunhoitaja, listaamattomat osakesijoitukset Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen. Hän on hallituksen jäsen Ekokem Oy Ab:ssa, Mustavaaran Kaivos Oy:ssä ja Tieyhtiö Valtatie 7 Oy:ssä.
- Hän on toiminut aikaisemmin Neste Oil Oyj eläkesäätiön asiamiehenä, rahoitusjohtajana, Head of Treasury Operations 2005–2010, Fortum Oyj Treasury Manager, Head of Treasury Operations 2000–2005. Imatran Voima Oy rahoitus-, sähköhinnoittelu- ja huolinta-tehtävissä 1987–2000.
- Enfo Oyj:n hallituksessa 24.3.2011 alkaen. Ei omista Enfo Oyj:n osakkeita. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.

Ossi Saksman

Soili Mäkinen

Ossi Saksman

Hallintonotaari (s. 1951), hallituksen jäsen

- Kauppaneuvos Ossi Saksman on hallituksen puheenjohtaja Osuuskunta KPY:ssä, KPY Sijoitus Oy:ssä, Savon Voima Oyj:ssä ja Sepa Oy:ssä. Saksman toimii hallituksen varapuheenjohtajana Carlson Oy:ssä ja Savon Energiaholding Oy:ssä. Hän on hallituksen jäsen Ponsse Oyj:ssä sekä Kiinteistö Oy Lentokapteenissa.
- Hän on toiminut aikaisemmin Carlson Oy:n toimitusjohtajana 1990–2008, konttoripäällikkönä 1977–1983. Kuopion Osuuspankin pankinjohtajana 1984–1989, Saastamoinen Yhtymä Oy:n kirjanpito-päällikkönä 1975–1976, rahoituspäällikkönä 1973–1974.
- Enfo Oyj:n hallituksessa 26.6.2007 alkaen. Omistaa 1817 kappaletta Enfo Oyj:n osakkeita. Riippumaton yhtiöstä. Riippuvainen merkittävästä osakkeenomistajasta.

Soili Mäkinen

Kauppätieteiden maisteri (s. 1960), hallituksen jäsen

- Soili Mäkinen on tietohallintojohtaja Cargotec Oyj:ssä.
- Hän on toiminut aikaisemmin MacGREGOR Oy:n tietohallinnossa järjestelmä- ja projektihallintatehtävissä vuodesta 1993 alkaen ja MacGREGOR Oy:n tietohallintojohtajana (2004–2006).
- Enfo Oyj:n hallituksessa 21.3.2013 alkaen. Ei omista Enfo Oyj:n osakkeita. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.

Enfo-konsernin johto

Arto Herranen

Tero Kosunen

Arto Herranen

CEO, diplomi-insinööri (s. 1963)

- Arto Herranen on toiminut aiemmin toimitusjohtajana Savon Voima Oyj:ssä, osastopäällikkönä Kuopion Puhelin Oyj:ssä, Account Managerina Oracle Finland Oy:ssä sekä tuotantojohtajana P.T.A. Group Oy:ssä. Hän on Petrifun Oy:n hallituksen puheenjohtaja.
- Enfo Oyj:n toimitusjohtaja vuodesta 2007. Omistaa 2712 kappaletta Enfo Oyj:n osakkeita.

Tero Kosunen

CFO, diplomi-insinööri (s. 1978)

- Tero Kosunen on toiminut aiemmin Oy Danfoss Ab:ssä talousjohtajana, liiketoiminnan kehitysjohtajana ja paikallisjohtajana. Lisäksi Kosunen on työskennellyt IT-konsulttina Tieto Oyj:ssä. Hän on Enfo Zender Oy:n hallituksen jäsen.
- Enfo Oyj:n johtoryhmän jäsen 1.10.2011 alkaen. Omistaa 808 kappaletta Enfo Oyj:n osakkeita.

Osmo Wilska

Maria Lundell

Osmo Wilska

Executive Vice President, Ulkoistuspalvelut,
FM (s. 1953)

- Osmo Wilska on toiminut aiemmin johtajana Ementor Finland Oy:ssä, toimitusjohtajana Vital Few Oy:ssä sekä johtajana Novo Group Oy:ssä. Hän on Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n Uudenmaan aluejohtokunnan puheenjohtaja.
- Enfo Oyj:n johtoryhmän jäsen vuodesta 2007. Omistaa 1042 kappaletta Enfo Oyj:n osakkeita.

Maria Lundell

Senior Vice President, HR, M.A. (s. 1966)

- Maria Lundell on toiminut aiemmin henkilöstöjohtajana NasdaqOMX:ssä, henkilöstöjohtajana L'Oréal Finland Oy:ssä ja henkilöstöpäällikkönä Palace Kämp Group:ssa.
- Enfo Oyj:n johtoryhmän jäsen vuodesta 2009. Omistaa 404 kappaletta Enfo Oyj:n osakkeita.

Tero Saksman

Lars Aabol

Tero Saksman

Toimitusjohtaja, Enfo Zender Oy, tradenomi (s. 1976)

- Tero Saksman on toiminut aiemmin controllerina Kuopion Puhelin Oyj:ssä ja Enfo Oy:ssä. Enfo Oyj:n Tiedonvälityspalveluissa hän on toiminut myyntipäällikkönä, myyntijohtajana ja palvelujohtajana.
- Enfo Oyj:n johtoryhmän jäsen 1.1.2011 alkaen. Omistaa 928 kappaletta Enfo Oyj:n osakkeita.

Lars Aabol

Executive Vice President, Konsultointipalvelut, (s. 1965)

- Lars Aabol on toiminut aikaisemmin Hogia Infra Ab:n toimitusjohtajana sekä myyntipäällikkönä Framfad Ab:ssä.
- Enfo Oyj:n johtoryhmän jäsen 1.7.2012 alkaen. Omistaa 808 kappaletta Enfo Oyj:n osakkeita.

Adam Ritzèn

Adam Ritzèn

Markkinointijohtaja, Enfo Group, insinööri (s. 1964)

- Adam Ritzèn on toiminut aikaisemmin markkinointipäällikkönä Enfo Sweden Ab:ssa sekä myynti- ja markkinointipäällikkönä Enfo Systems Ab:ssä. Hän on työskennellyt myös myynti- ja markkinointijohtajana Aircall Ab:ssa, markkinointijohtajana STC Ab:ssa sekä CEO:na GBL Ab:ssa.
- Enfo Oyj:n johtoryhmän jäsen 1.7.2012 alkaen. Omistaa 404 kappaletta Enfo Oyj:n osakkeita.

Johtoryhmään kuuluvat johdon lisäksi myös Nina Annila (Ulkoistuspalvelut), Fredrik Bergman (Konsultointipalvelut), Erik Brügge (Konsultointipalvelut), Åsa Landén Ericsson (Konsultointipalvelut) ja Matti Seppänen (Ulkoistuspalvelut).

Konsernitilipäätös (IFRS)

Hallituksen toimintakertomus	51
Tunnusluvut.....	58
Konsernitilipäätös (IFRS)	
Konsernin tuloslaskelma	60
Konsernin laaja tuloslaskelma	60
Konsernitase	61
Konsernin rahavirtalaskelma.....	62
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista.....	63
Liitetiedot.....	65
1. Yrityksen perustiedot	65
2. Konsernitilipäätöksen laatimisperiaatteet....	65
3. Rahoitusriskien hallinta	72
4. Toimintasegmentit	74
5. Liiketoiminnan muut tuotot.....	75
6. Materiaalit ja palvelut.....	75
7. Palkat ja muut työsuhde-etuudet.....	76
8. Poistot ja arvonalentumiset.....	76
9. Liiketoiminnan muut kulut.....	76
10. Rahoitustuotot ja -kulut.....	76
11. Tuloverot	77
12. Osakekohtainen tulos	78
13. Aineelliset hyödykkeet.....	78
14. Aineettomat hyödykkeet	79
15. Myytävissä olevat sijoitukset.....	80
16. Pitkäaikaiset saamiset	80
17. Laskennalliset verosaamiset ja -velat.....	81
18. Vaihto-omaisuus.....	82
19. Myyntisaamiset ja muut saamiset	82
20. Rahavarat.....	82
21. Oma pääoma	82
22. Osakepalkitseminen	84
23. Rahoitusvelat	84
24. Ostovelat ja muut velat.....	85
25. Lähipiiri-informaatio	86
26. Vastuut.....	87

Tilikausi 1.1.-31.12.2013

Enfo Oyj (Y-tunnus: 2081212-9) on emoyhtiö liiketoimintaa harjoittavassa Enfo-alakonsernissa, jonka emoyhtiö on Osuuskunta KPY.

Yleiskatsaus

Yleinen taloudellinen tilanne säilyi haastavana vuonna 2013. Ensimmäisiä merkkejä talouden elpymisestä oli kuitenkin nähtävissä loppuvuodesta. Yhtiön päämarkkina-alueista odotukset talouskasvusta ovat Ruotsissa selvästi Suomea vahvemmat. Tästä huolimatta varovaisuus leimaa edelleen tietotekniikkapalveluja koskevaa päätöksentekoa ja hintakilpailu on voimakasta.

Enfon Ulkoistuspalvelujen liiketoiminta kehittyi suotuisasti Suomessa ja Ruotsissa markkinoiden epävarmuudesta ja voimakkaasta hintakilpailusta huolimatta. Enfo solmi vuoden aikana useita uusia ulkoistuspalvelusopimuksia ja jatkoi sopimuksiaan jo olemassa olevien asiakkaiden kanssa. Ruotsissa konsultointiliiketoiminta kehittyi kohtuullisesti liiketoimintaa tehostavien ja kustannuksia laskevien palveluiden osalta. Kehityshankkeiden osalta kysyntä oli hiljaista. Tiedonvälityspalveluissa kehityssuuntana olivat talousprosessien ulkoistukseen liittyvät palvelut, jotka herättivät kiinnostusta asiakasyrityksissä. Laskupalveluissa suunta paperisista laskuista sähköisiin voimistui entisestään, ja kansallisen suoraveloituksen päätyminen lisäsi sähköisten laskujen kysyntää.

Konsernin liiketoiminnot

Enfo-konsernin emoyhtiö on Enfo Oyj. Enfon liiketoiminnot on jaettu kahteen erikseen raportoitavaan liiketoiminta-alueeseen, jotka ovat Tietotekniikkapalvelut ja Tiedonvälityspalvelut.

Tuloskehitys

Enfo-konsernin liikevaihto kasvoi 4,0 % 150,9 milj. euroon (145,2). Vuonna 2013 konsernin liikevoitto kasvoi 42,0 % ja oli 11,2 milj. euroa (7,9), joka oli 7,5 % yhtiön liikevaihdosta (5,5). Yhtiön omavaraisuusaste oli 46,6 % (42,7) ja oman pääoman tuotto vuonna 2013 oli 15,2 % (9,3).

Konsernin liikevaihdon kasvussa näkyy Ulkoistuspalvelujen hyvä kysyntä ja vahva eteneminen Suomessa sekä erityisesti Ruotsissa. Kasvua vauhditti myös Tiedonvälityspalveluissa automaattisen mittarinluennan (AMM) -palvelujen kysynnän kasvu.

Liikevoiton kasvuun vaikuttivat eniten Ulkoistuspalvelujen positiivinen kehitys Ruotsissa ja sisäiset tehostamistoimet Ruotsin Konsultointipalveluissa. Liikevoiton kasvua rasittivat edellisvuoden tapaan kertaluontaiset uudelleenjärjestelykulut Konsultointipalveluissa Ruotsissa.

Emoyhtiön liikevaihto laski 34,5 % 49,5 milj. euroon (75,6). Liikevoitto laski 49,7 % 3,7 milj. euroon (7,4) ja oli 7,6 % liikevaihdosta. Emoyhtiön liikevaihdon ja liikevoiton laskuun vaikutti tiedonvälityspalveluita tuottavan Enfo Zender Oy:n yhtiöittäminen 1.10.2012.

Tuloskehitys raportointisegmenteittäin

Tietotekniikkapalvelujen liikevaihto kasvoi vuonna 2013 yhteensä 1,1 % 113,0 milj. euroon (111,8). Liikevoitto oli tilikaudella yhteensä 7,0 milj. euroa (3,2).

Liikevaihtoa ja -voittoa kasvatti Ulkoistuspalvelujen kysynnän kasvu Ruotsissa. Kasvua hidasti Konsultointiliiketoiminnan kysynnän heikkeneminen Ruotsissa infrastruktuurikonsultoinnissa.

Tiedonvälityspalvelujen liikevaihto kasvoi tilikautena 9,6 % 38,9 milj. euroon (35,4). Liikevaihdon kasvu johtui automaattisen mittarinluennan (AMM) -pro-

jekteista. Tiedonvälityspalvelujen liikevoitto vuonna 2013 oli 4,3 milj. euroa (4,7). Liikevoiton lasku on peräisin tiedonvälityspalvelumarkkinoiden kiristymisestä ja hintakilpailun lisääntymisestä.

Liiketoiminnan kehitys

Tietotekniikkapalvelut

Vuonna 2013 Enfon Ulkoistuspalvelujen liiketoiminta kehittyi suotuisasti Suomessa ja Ruotsissa markkinoiden epävarmuudesta ja voimakkaasta hintakilpailusta huolimatta.

Suomessa Enfo vahvisti markkina-asemaansa energiasektorin IT-palvelujen tuottajana, kun Kuopion Energia solmi sopimuksen, jonka mukaan Enfo tuottaa jatkossa Kuopion Energialle perustietotekniikkapalvelut. Sopimuksen myötä kolme palveluista vastannutta henkilöä siirtyi Enfolle vanhoina työntekijöinä. Sopimus kattoi Kuopion Energian Data Center -palvelut, Service Deskin sekä työasemapalvelut.

Myös olemassa olevat asiakkaat uusivat palvelusopimuksiaan vuoden 2013 aikana. Suomalainen talotekniikka-alan ammattilainen Are Oy jatkoi IT-palvelusopimustaan Enfon kanssa kahdella vuodella. Sopimuksen arvo on noin 1,5 miljoonaa euroa. Enfo jatkoi sopimustaan myös ympäristönhuoltoon sekä kiinteistöjen ja laitosten tukipalveluihin erikoistuneen Lassila & Tikanoja Oyj:n kanssa. Lisäksi teollisten laitteistojen suunnitteluun ja teknisen tuoteinformaation ratkaisuihin sekä palveluihin keskittynyt Etteplan Oyj solmi Enfon kanssa kolmen vuoden jatkosopimuksen IT-palveluistaan Pohjoismaissa.

Julkisessa IT-palvelukilpailutuksessa Enfo voitti Helsingin seudun liikenteen (HSL) palvelusopimuksen. HSL päätti hankkia tietotekniikan käyttö- ja tukipalvelut sekä tietoteknisen ympäristön kehittämiseen liittyvät palvelut Enfolta, joka oli kilpailutuksessa kokonaispisteidensä perusteella paras palveluntuottaja. Viisivuotisen sopimuksen arvo on noin 3,7 miljoonaa euroa. Ulkoistuspalveluja ovat työllistäneet vahvasti myös VR:n IT-palvelujen käyttöönottoon liittyvät

suurprojektit. Käyttöönottoprojektit saatiin päätökseen vuoden 2013 loppuun mennessä.

Palvelujen kehityksen puolella Suomessa Enfo Service Deskissä suoritettiin laaja ISO 9001 -auditointi, jossa arvioitiin Service Deskin lisäksi myös mm. Enfon laadunhallintajärjestelmää, johtamista sekä myyntiä, asiakkuudenhallintaa ja henkilöstöhallintoa. Arvioinnissa ei tullut esille yhtään poikkeamaa ja ISO 9001 -sertifikaatin voimassaolo jatkuu.

Ruotsissa Enfo on jatkanut yhtenäisen palvelutuotannon prosessien vahvistamista Ulkoistuspalveluissa. Karlskronan palvelukeskuksessa tuotantoa on laajennettu palvelujen kasvun myötä. Ulkoistuspalvelut voitti merkittävän palvelusopimuksen, kun Ambea, joka on yksi johtavista yksityisten hoivapalveluiden tuottajista Ruotsissa, valitsi Enfon IT-palvelujensa tuottajaksi. Sopimus sisälsi perustietotekniikkapalvelut Ambea-konsernille viideksi vuodeksi. Ambean palvelujen käyttöönotto saatiin päätökseen vuoden 2013 loppuun mennessä. Lisäksi ulkoistuspalvelusopimuksia on Ruotsissa solmittu mm. Volvo Financen kanssa.

Toimialakohtaisissa ratkaisuisa kysyntää oli erilaisille tiedonvälityksen ja yhdistetyn viestinnän ratkaisuille. Yritykset ovat tehostaneet toimintaansa ja panostaneet palveluna hankittaviin videoneuvotteluratkaisuihin. Uusia sopimuksia solmittiin vuonna 2013 mm. Turku Energia Oy:n kanssa monikanavaisen häiriöviestinnän kokonaispalvelusta, joka sisälsi häiriöviestinnän järjestelmän sekä kattavat IT-tukipalvelut, jotka tuotetaan pilvipalveluna Enfon pohjoismaisista Data Centreistä. Lisäksi Toimialakohtaisissa ratkaisuisa allekirjoitettiin sopimus VR:n kanssa kiskobussien lipunmyyntiautomaattien toimittamisesta. Myös Oy Pohjolan Kaupunkiliikenne AB:n kanssa solmittiin sopimus linja-autojen talentavasta kamerajärjestelmästä. Vuoden 2013 lopussa Toimialakohtaisten ratkaisujen liiketoiminta yhdistettiin Ulkoistuspalvelujen liiketoimintaan Suomessa. Järjestelyllä sovellus- ja lisäarvopalveluja liitettiin kiinteämmäksi osaksi Enfon Ulkoistuspalvelujen tarjontaa.

Ruotsin IT-markkinoilla hintakilpailu jatkui vahvana myös Konsultointipalveluissa ja yritykset kilpailuttivat projektejaan voimakkaasti vuoden 2013 aikana, millä oli vaikutusta Konsultointipalvelujen kannattavuuskehitykseen. Infrastruktuurikonsultoinnissa hintakilpailu näkyi kaikkein selvimmin. SAP-konsultoinnissa kysyntä oli tasaista. Liiketoimintaa tehostavat ja kustannuksia laskevat järjestelmäintegraatioprojektit ovat olleet kysytyjä vuoden aikana. Nykyisistä asiakkaista Volvo Car Corporation, Volvo AB ja Skandinaviska Enskilda Banken AB solmivat konsultointisopimuksia Enfon kanssa samoin kuin Volvo Finance ja Swedish Match. Enfo toimitti ratkaisuja mm. vesiteknologiaan erikoistuneelle Xylem Sverigelle sekä eläkevakuutusyhtiö AMF Pensionsförsäkring AB:lle. Sovellusintegraatioissa sopimuksia solmittiin lisäksi myös mm. terveydenhuollon ratkaisuja tuottavan Coloplast AB:n sekä joukkoliikenteen ammattilaisen Västtrafikin kanssa.

Business intelligence -ratkaisussa markkinat ovat olleet vakaammat ja kysyntä on ollut hyvää. Business intelligence -ratkaisuihin erikoistunut Enfo Pointer teki merkittävän sopimuksen tavaratalo- ja kauppaketju Coop Norden AB:n kanssa big data -ratkaisusta, joka on ensimmäisiä koskaan Ruotsissa tehtyjä vastaavia ratkaisuja.

Kolmannen kvartaalin loppupuolella Konsultointipalveluissa sekä Suomessa että Ruotsissa toteutettiin liiketoimintaa koskevia tehostamistoimia ja uudelleenjärjestelyjä, jotta liiketoiminnan kasvu ja kehitys olisi vakaata markkinoiden hintakilpailusta huolimatta. Suomessa konsultoinnin asiantuntijat sulautettiin osaksi Ulkoistuspalvelujen organisaatiota. Suomessa konsultointi on jatkossa mukana Ulkoistuspalvelujen kokonaisvaltaisessa tarjonnassa, josta asiakas voi hankkia sen osana IT-palvelutilauksiaan.

Tiedonvälityspalvelut

Tiedonvälityspalvelujen liiketoiminnan ja palvelujen kehittäminen jatkui vuonna 2013. Taloushallinnon prosessien ulkoistuspalvelujen käynnistys eteni suunnitellusti ja kysynnän odotetaan kasvavan kuluvana vuonna. Taloushallinnon prosessikonsultaatio ja suoraveloituspäätöksiä olivat hyvin kysytyjä ja useita taloushallinnon kartoitusprojekteja suoritettiin vuoden 2013 aikana. Myös muiden tiedonvälityksen konsultointipalvelujen kysyntä kasvoi.

Sähköisen laskutuksen kysyntä vahvistui erityisesti kansallisen suoraveloituksen päättymisen johdosta. Pohjoismainen liikuntakeskus- ja hyvinvointiketju Elixia solmi Enfon kanssa sopimuksen Suomen palvelujensa laskutusta koskevasta suoraveloituspäätöksiä, minkä jälkeen Enfo huolehtii vuosittain Elixian yli 300 000 e-laskusta ja suoramaksusta.

Myynti- ja ostolaskupalvelujen kysyntä oli vakaata erityisesti energiasektorilla sekä perintäpalveluyrityksissä. Enfo teki uusia sopimuksia mm. Kruunupyyn Sähkölaitos Oy:n, Forssan Energia Oy:n, FC Perintä Oy:n sekä FC Rahoitus Oy:n kanssa. Uusia sopimuksia solmittiin myös Kymen Vesi Oy:n, Hyvinkään Lämpövoima Oy:n sekä Salon Seudun Puhelin Oy:n kanssa.

Henkilöstö

Enfon strategisena tavoitteena on vahvistaa asemaansa pohjoismaisilla IT-markkinoilla ja hyödyntää osaamistaan ja vahvuuksiaan asiakkaidensa parhaaksi. Enfo-konsernin henkilöstöjohtamisessa pyritään yhdistämään Enfon ja enfo-laisten yhteiset tavoitteet sekä varmistamaan yhdessä toimimalla tuloksellinen työskentely strategian toteuttamiseksi.

Enfo-konsernin palveluksessa oli tilikauden 2013 aikana keskimäärin 784 henkilöä (778). Vuoden 2013 lopussa henkilöstöä oli 767 (792).

Emoyhtiön palveluksessa oli tilikauden 2013 aikana keskimäärin 265 henkilöä (313).

Vuoden lopussa Tiedonvälityspalveluissa työskenteli 90 henkilöä, Tietotekniikkapalveluissa 651 ja konsernipalveluissa 26 henkilöä. Hallinnon henkilöstön osuus oli n. 3 % koko Enfon henkilöstöstä. Vuonna 2013 Enfo-konserniin rekrytoitiin 89 vakituista työntekijää (91), joista 22 emoyhtiöön. Vakituista työsuhteita päättyi 83 (48), joista emoyhtiössä 18.

Konsernin henkilöstökulut olivat vuonna 2013 yhteensä 69,6 milj. euroa (70,1 milj. euroa). Henkilöstökulut olivat 49 % tuloslaskelman kaikista kuluista (51 %). Tulospalkkioita sosiaalikuluihin maksettiin vuoden 2013 aikana 1,3 milj. euroa. Emoyhtiön henkilöstöön liittyvät kulut olivat 20,0 milj. euroa (23,6). Keskimääräiseen henkilöstömäärään suhteutettu konsernin liikevaihto oli 193 000 euroa (187 000), liikevoitto 14 000 euroa (10 000) sekä palkka- ja eläkekustannukset 83 000 euroa (85 000).

Harrastustoimintaan käytettiin kertomusvuonna keskimäärin 179 euroa henkilöä kohden (166). Summa kattaa muun muassa henkilöstön liikunnan tukemisen, kulttuuritoiminnan sekä Enfolta toimivan henkilökuntakerhon järjestämien tapahtumien kustannukset. Työterveyshuollon kustannukset olivat keskimäärin 556 euroa henkilöltä (421). Työtapaturmia sattui vuoden aikana 6 (4). Sairaspäiviä oli keskimäärin 4 päivää henkilöä kohden (5). Konsernin sairauspoissaolot olivat 1,5 % kokonaistyöajasta. Koko konsernin henkilöstön keski-ikä oli 40 vuotta (40).

Vuoden 2013 lopussa konsernin keskimääräinen vakituisen työsuhteen kesto oli 7,4 vuotta (6,9). Yli 20 vuotta palveluksessa olleiden osuus konsernin henkilöstöstä oli 7 % (6 %), 0-4 vuotta oli 49 % (51 %) ja 5-10 vuotta oli 26 % (25 %). Selkeä enemmistö eli 79 % (79 %) konsernin henkilöstöstä on miehiä. Enfo maksoi henkilöstölleen palkkaa ja palkkioita tilikaudella yhteensä 54,1 milj. euroa (54,7 milj. euroa).

Enfo-konsernin Suomen henkilökunta ylintä johtoa lukuun ottamatta on vuonna 2006 perustetun henkilöstörahaston jäseniä. Koko henkilöstön kannustepalkkaus perustuu henkilöstörahastolle maksettaviin voitto- ja tulospalkkioihin. Enfo Oyj:n hallitus päättää voitto- ja tulospalkkioiden määräytymisperusteet vuosittain budjetin hyväksymisen yhteydessä. Henkilöstörahasto sijoittaa mahdollisuuksien mukaan 50-75 % sille maksettavista voittopalkkioeristä Enfo Oyj:n osakkeisiin. Henkilöstörahasto on Enfo Oyj:n kolmanneksi suurin osakkeenomistaja.

Enfo Oyj:n hallitus on omalta osaltaan tehnyt tarvittavat päätökset, jotka mahdollistavat suomalaista henkilöstörahastoa vastaavan yhteisön ("vinstandelstiftelse") perustamisen Ruotsissa. Enfo-konsernin Ruotsin henkilökunta on käynnistänyt ao. yhteisön perustamistoimet. Yhteisön keskeiset säännöt ja voittopalkkioperusteet ovat samat kuin Suomessa.

Enfo-konsernissa on käytössä konsernin johdolle ja avainhenkilöille suunnattu vuosibonusjärjestelmä. Bonus, joka on henkilö- tai ryhmäkohtainen, on enimmillään 20-50 % henkilön vuosipalkasta. Johdon ja avainhenkilöiden palkitsemisjärjestelmää koskevat päätökset tekee yhtiön hallitus. Vuonna 2014 vuosibonusjärjestelmässä on mukana noin 30 henkilöä. Bonuksen keskeiset määräytymisperusteet ovat liiketoiminta-alueen liikevoitto ja henkilökohtaiset muut tavoitteet.

Vuosibonusjärjestelmän lisäksi konsernissa on käytössä johdolle ja avainhenkilöille suunnattu pitkän tähtäimen kannustejärjestelmä. Osakepohjaisessa kannustejärjestelmässä on kolme yhden vuoden ansaintajaksoa, jotka ovat kalenterivuodet 2014, 2015 ja 2016. Yhtiön hallitus päättää ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet budjetin hyväksynnän yhteydessä. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2014 perustuu liiketoiminta-alueen ja liiketoimintayksikön liikevoittoon ja liikevaihdon kasvuun. Järjestelmän kohderyhmään kuuluu 51 avainhenkilöä.

Investoinnit ja rahoitus

Enfo-konsernin nettoinvestoinnit olivat tilikaudella yhteensä 5,1 milj. euroa (3,8). Investoinnit kohdistuivat pääosin rahoitusleasing-sopimuksilla hankittuihin datakeskuslaitteisiin.

Tutkimus ja tuotekehitys

Tilikaudella ei ollut merkittäviä tutkimus- tai tuotekehityshankkeita.

Ympäristöasiat

Ympäristön huomioimiseen ja vastuullisuuteen Enfo pyrkii niin omassa liiketoiminnassaan kuin asiakkaidensa toiminnassa kannustamalla heitä hyödyntämään ympäristöystävällisiä ratkaisuja. Uusien ja tehokkaiden IT-ratkaisujen avulla on mahdollista vaikuttaa esimerkiksi energian käyttöön ja vähentää energiakuormitusta.

Yhtiön toimintaa ohjaa kestävä kehityksen periaate, joka näkyy niin kierrätyksessä kuin jätteenkäsittelyssä. Kierrätämme käytöstä poistetut elektroniikkaromut ja muut materiaalit, jolloin ne voidaan hyödyntää uusiokäytössä mahdollisuuksien mukaan.

Enfo tekee ympäristöä säästäviä ratkaisuja muun muassa Data Centereidensä rakentamisessa. Alan parhaita käytäntöjä hyödyntävät Data Centerit ovat saavuttaneet erinomaiset energiatehokkuutta mittaavat PUE-arvot (Power Usage Effectiveness). Vuoden 2013 PUE-keskiarvo oli Enfon Data Centereissä 1,28. Enfo keskittää kaikki palvelimensa uusiin Data Centereihin, jotka ovat tekniikaltaan moderneja ja energiatehokkaita. Kun modernien Data Centereiden käyttö lisääntyy, myös energiatehokkuus kasvaa.

Vihreän Data Centerin ympäristökuormitus ja sähkönkulutus ovat merkittävästi tavallista datakeskustilaa pienemmät. Enfon Data Centereiden energiankulutusta pyritään vähentämään muun muassa tehokkailta jäähdytysratkaisuilla ja hyödyntämällä hukkalämpöä. Uusissa Data Centereissä on käytetty energiaa säästäviä kuumakäytäviä, hyvän hyötysuhteen omaavia UPS-laitteistoja sekä energiatehokasta vapaajäähdytystä. Tulostussalissamme on lämmön talteenottojärjestelmä, jonka avulla koneiden tuottama lämpö käytetään tuotantotilan lämmittämiseen. Laitteet, jotka eivät ole välittömässä käytössä, ovat virrattomia. Tuotannosta vapautuvat laitteet toimitetaan myös kierrätykseen.

Vuoden 2013 aikana Enfo täytti kaikissa Suomen toimistoissaan WWF:n (World Wildlife Fund) Green Office -vaatimukset ja saimme oikeiden käyttää GO-tunnusta toiminnassamme. Green Office on toimistoille tarkoitettu ympäristöjärjestelmä ja sen avulla työpaikat voivat vähentää ympäristökuormitustaan, säästää säästöjä ja hidastaa ilmastonmuutosta.

Green Office -hankkeen aikana Enfossa on tehty paljon erilaisia toimenpiteitä. Niitä ovat esimerkiksi siirtyminen ympäristöystävällisiin siivoustuotteisiin, toimistotarvikkeiden korvaaminen ekotuotteilla, hankintaohjeen päivitys ympäristönäkökohdat paremmin huomioivaksi sekä jätteiden lajittelun järjeistäminen keskittämällä keräystä ja luopumalla henkilökohtaisista roskakoreista. Enfossa seurataan nyt myös tiiviimmin toimistojen sähkön- ja paperinkulutusta sekä matkustusta.

Hiilijalanjäljen pienentämiseksi myös matkustukseen liittyviä ympäristövaikutuksia on Enfossa vähennetty investoimalla erityisesti videokokouksiin ja sähköisiin kommunikaatoratkaisuihin. Vuonna 2013 investoinnin suuruus oli lähes 100 000 euroa. Kun matkustus on välttämätöntä, valitsemme aina tarkoituksenmukaisimmat ja suorimmat yhteydet niin lento- kuin maantiematkustuksessa, jotta toimisimme mahdollisimman ympäristöystävällisesti. Enfolla on myös tarkat päästörajoitukset yrityksen autoille. Vuonna 2013 Enfon autokannan hiilidioksidipäästöt Suomessa olivat keskimäärin 144 g/kilometrille ja Ruotsissa 141 g/kilometrille. Päästöarvo molemmissa maissa on ollut laskussa useana vuonna.

Enfo muutti Kuopion toimipaikkansa uuteen toimistoon vuoden 2013 keväällä. Uusi toimitila on LEED Gold -ympäristösertifioitu (Leadership in Energy and Environmental Design). Myös Espoon toimipiste tulee muuttamaan kesän 2014 aikana BREEAM-very good -tasolla ympäristösertifioituun (BRE Environmental Assessment Method) toimistokiinteistöön. Toimitilojen suunnittelussa Enfo pyrkii tilojen tehokkaaseen käyttöön. Muuttojen yhteydessä kierrätämme kaiken vanhan toimistoelektroniikan ja toimistokalustuksen ympäristöystävällisillä tavoilla.

Enfo on tehnyt systemaattista työtä e-laskun suosion kasvattamiseksi tehokkaan tiedotuksen ja tutkimuksen keinoin. Sähköiseen laskutukseen siirtyminen on paitsi ympäristöystävällinen teko myös yrityksen toimintaa tehostava ratkaisu. Enfo julkisti e-laskun hyödyistä kertovan animaation, jonka avulla nuorille viestittiin e-laskun merkityksestä ja siitä, kuinka e-laskut vähentävät ympäristökuormitusta.

Materiaalien tulostuksessa ja kuorituksessa Enfo käyttää PEFC- tai FCS-hyväksytyjä sekä ISO14000-sertifioituja kierrätysmateriaaleja. Materiaalit pyritään hankkimaan lähitoimittajilta, jolloin myös kuljetusmatkat ovat mahdollisimman lyhyet. Tuotannossa syntyvä hukkapaperi ja pakkausmateriaali kerätään ja toimitetaan uusiokäyttöön, ja tulostimissa käytetyt tarveaineet kuten värit, värisäiliöt ja varaosat ovat kierrätettäviä.

Hallitus, johto ja tilintarkastaja

Enfo Oyj:n hallituksen puheenjohtajana toimii Tapio Hakakari. Muut hallituksen jäsenet ovat Hannu Isotalo, Mammu Kaario, Timo Kärkkäinen, Ossi Saksman ja Soili Mäkinen 21.3.2013 alkaen.

Enfo-konsernin johtoryhmän muodostivat vuonna 2013 CEO Arto Herranen, CFO Tero Kosunen (talous, viestintä ja IT), Senior Vice President Maria Lundell (HR), Executive Vice President Nina Annila (Toimialaratkaisut), Executive Vice President Osmo Wilska (Ulkoistuspalvelut), Managing Director Tero Saksman (Enfo Zender), Executive Vice President Lars Aabol (Konsultointipalvelut), Managing Director Fredrik Bergman (Enfo Zsystems), Marketing Director Adam Ritzén, Managing Director Peter Lörincz (Enfo Zipper) 9.9.2013 saakka ja Business Unit Director Johan Wilhelmsson (Outsourcing Sweden) 31.12.2013 saakka.

Yhtiön tilintarkastajana on tilikaudella toiminut KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja sen nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana KHT Pekka Loikkanen.

Osakkeet, omistajat ja osakepääoman muutokset

Enfo Oyj:n osakkeiden kokonaismäärä oli 31.12.2013 yhteensä 590 833 osaketta. Yhtiöllä on yksi osakesarja. Enfo omisti omia osakkeita joulukuun 2013 lopussa 809 kappaletta. Vuoden 2013 lopussa yhtiön kymmenen suurinta omistajaa olivat Osuuskunta KPY, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen, Enfo Oyj:n Henkilöstörahasto HR, Einari Vidgrén Oy, Keskisuomalainen Oyj, Pohjois-Savon Osuuspankki, Hannu Isotalo Oy, Savon Voima Oyj, Kallax Oy ja Arto Herranen.

Enfo Oyj:n hallitus päätti varsinaisen yhtiökokouksen 21.3.2013 antaman valtuutuksen perusteella laskea liikkeeseen 1 713 kappaletta uusia osakkeita, joiden merkintähinta oli 79,90 euroa osakkeelta. Vuoden 2013 lopussa käyttöön otettuun osakepalkkiojärjestelmään liittyen osakeanti suunnattiin kuudelle konsernin avainhenkilölle. Osakkeiden merkintäaika oli 12.-20.12.2013.

Osuuskunta KPY lisäsi omistusosuuttaan Enfo Oyj:ssä kesäkuussa 2013. Osuuskunta KPY osti Pohjola Vakuutus Oy:ltä ja Keskinäiseltä Henkivakuutusyhtiö Suomelta (Suomi-yhtiö) yhteensä neljä prosenttiyksikköä lisää Enfo Oyj:n osakkeita. Kaupan jälkeen kesäkuun 2013 lopussa KPY:n omistusosuus Enfo Oyj:n osakkeista on 85,8 %.

Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Enfo juhlisti 50. toimintavuottaan 12.2.2014 julkistamalla sähköisen historiikin osoitteessa www.enfoway.fi.

Enfo valittiin 14.2.2014 Suomen parhaimpien työpaikkojen joukkoon Great Place to Work Institute Finlandin järjestämässä Suomen Parhaat Työpaikat -tutkimuksessa. Enfon sijoitus listalla oli 15.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Yhtiö arvioi konsernin liikevaihdon ja liikevoiton olevan hieman edellisvuotta alemmalla tasolla vuoden 2014 ensimmäisellä neljänneksellä.

Riskit ja epävarmuustekijät

Lyhyen aikavälin riskit ja epävarmuustekijät liittyvät hintakilpailukyvyn ja konsultointipalveluiden kysynnän ylläpitoon kilpailluilla IT-palvelumarkkinoilla.

Hallituksen esitys voittovarojen käyttämisestä

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2013 olivat yhteensä 30 561 552,84 euroa. Yhtiön hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2013 osinkoa maksetaan 5,4 euroa osakkeelta. Osinko maksetaan sille osakkeenomistajalle, joka on merkitty osingonmaksun täsmäytyspäivänä 24.3.2014 Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Osingonmaksupäivä on 31.5.2014

	2013 IFRS	2012 IFRS	2011 IFRS
Tuloslaskelman tunnuslukuja			
Liikevaihto (M €)	150,9	145,2	143,2
Liikevaihdon muutos, %	4,0	1,3	4,1
Liikevoitto (M €)	11,2	7,9	7,3
% liikevaihdosta	7,5	5,5	5,1
Voitto ennen veroja (M €)	10,0	6,7	6,3
% liikevaihdosta	6,6	4,6	4,4
Tilikauden voitto (M €)	7,6	4,4	4,7
% liikevaihdosta	5,0	3,0	3,3
Rahoituskulut, netto (M €)	1,3	1,2	1,0
% liikevaihdosta	0,9	0,8	0,7
Sijoitetun pääoman tuotto-%	14,3	10,6	9,7
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	15,2	9,3	10,2
Taseen tunnuslukuja			
Omavaraisuusaste-%	46,6	42,7	41,1
Nettovelkaantumisaste-%	54,8	64,6	64,4
Korolliset nettovelat (M €)	28,4	31,1	29,7
Taseen loppusumma (M €)	111,7	113,6	113,3

	2013 IFRS	2012 IFRS	2011 IFRS
Osakekohtaisia tunnuslukuja			
Osakekohtainen tulos, perus	10,69	5,16	7,19
Osakekohtainen tulos, laimennettu	10,69	5,16	7,19
Osakekohtainen oma pääoma	86,5	79,9	77,7
Osakekohtainen osinko *	5,4	5,1	3,6
Osinko tuloksesta % *	42,1	67,6	23,7
Osakkeiden lukumäärä 31.12.	590 833	589 120	589 120
- ilman omia osakkeita	590 024	584 170	588 436
Osakkeiden osakeantioikaistu keskimäärä	584 440	586 358	588 295
Muut tunnusluvut			
Investoinnit (netto) (M €)	5,1	3,8	11,3
% liikevaihdosta	3,4	2,6	7,9
Henkilöstö keskimäärin	784	778	727

* Laskettu hallituksen osingonjakoehdotuksen mukaisesti. Tilikaudelta 2012 osinkoa maksettiin yhteensä 5,1 euroa osakkeelta. Tämä summa sisältää myös lisäosion 3,4 euroa osakkeelta.

Tunnusluvut on laskettu käyttäen seuraavia kaavoja:

Sijoitetun pääoman tuotto =	$\frac{\text{Voitto ennen veroja} + \text{rahoituskulut}}{\text{Oma pääoma} + \text{korolliset rahoitusvelat (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$
Oman pääoman tuotto =	$\frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$
Omavaraisuusaste =	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Nettovelkaantumisaste =	$\frac{\text{Korolliset nettorahoitusvelat}}{\text{Oma pääoma}}$
Korolliset nettorahoitusvelat =	Korolliset rahoitusvelat - rahavarat ja muut likvidit rahoitusvarat
Osakekohtainen tulos (EPS) =	$\frac{\text{Emoyhtiön kantaosakkeiden omistajille kuuluva voitto/tappio}}{\text{Ulkona olevien kantaosakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo}}$
Osakekohtainen oma pääoma =	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden laimentamaton lukumäärä 31.12.}}$
Osakekohtainen osinko =	$\frac{\text{Tilikauden osingonjako}}{\text{Osakkeiden laimentamaton lukumäärä 31.12.}}$
Osinko tuloksesta (%) =	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$

IFRS
1 000 €

	Liite- tieto	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
Liikevaihto	4	150 939	145 156
Liiketoiminnan muut tuotot	5	21	216
Materiaalit ja palvelut	6	-52 684	-49 171
Palkat ja muut työsuhde-etuudet	7	-64 977	-65 936
Poistot ja arvonalentumiset	8	-4 060	-4 591
Liiketoiminnan muut kulut	9	-17 994	-17 753
Liikevoitto		11 247	7 921
Rahoitustuotot	10	728	806
Rahoituskulut	10	-2 016	-2 010
Rahoituskulut (netto)	10	-1 288	-1 204
Voitto ennen veroja		9 958	6 717
Tuloverot	11	-2 390	-2 311
Tilikauden voitto		7 568	4 406
Jakautuminen			
- emoyhtiön omistajille		6 246	3 024
- määräysvallattomille omistajille		1 322	1 383
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:			
- laimentamaton osakekohtainen tulos (EUR)	12	10,69	5,16
- laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (EUR)	12	10,69	5,16

IFRS
1 000 €

	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
Tilikauden voitto	7 568	4 406
Erät, jotka saatetaan tulevaisuudessa siirtää tulosvaikutteisiksi:		
Myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutos	13	22
Nettosijoituksesta ulkomaiseen tytäryhtiöön aiheutuvat kurssierot	-560	647
Nettosijoituksen suojaus	33	-3
Muut muuntoerot	-400	
Rahavirran suojaus	214	-488
Omaan pääomaan kirjatut oikaisut edellisiltä tilikausilta		-537
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	-66	114
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-767	-245
Tilikauden laaja tulos yhteensä	6 801	4 161
Jakautuminen		
- emoyhtiön omistajille	5 479	2 779
- määräysvallattomille omistajille	1 322	1 383

IFRS
1 000 €

IFRS
1 000 €

	Liite- tieto	31.12.2013	31.12.2012
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	13	5 276	4 879
Liikearvo	14	63 563	65 156
Muut aineettomat hyödykkeet	14	4 098	3 680
Myytavissä olevat sijoitukset	15	149	138
Saamiset	16	108	82
Laskennalliset verosaamiset	17	565	513
Pitkäaikaiset varat yhteensä		73 761	74 449
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	18	310	516
Myyntisaamiset	19	28 100	30 680
Muut saamiset	19	2 595	2 603
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		2 720	1 882
Myytavissä olevat sijoitukset	15	2	2
Rahavarat	20	4 215	3 503
Lyhytaikaiset varat yhteensä		37 942	39 185
Varat yhteensä		111 702	113 633

	Liite- tieto	31.12.2013	31.12.2012
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	21	265	265
Ylikurssirahasto	21	13 316	13 316
Omat osakkeet	21	-65	-387
Muuntoerot	21	2 826	3 680
Arvonmuutos- ja muut rahastot	21	1 773	1 465
Kertyneet voittovarot		32 338	28 359
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		50 452	46 699
Määräysvallattomien omistajien osuus		1 296	1 406
Oma pääoma yhteensä		51 748	48 105
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	17	404	701
Rahoitusvelat	23	18 780	23 819
Muut velat	24	481	1 842
Pitkäaikaiset velat yhteensä		19 665	26 362
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat	24	7 947	8 492
Muut velat	24	17 251	17 884
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	24	1 286	2 048
Rahoitusvelat	23	13 806	10 742
Lyhytaikaiset velat yhteensä		40 290	39 166
Velat yhteensä		59 955	65 528
Oma pääoma ja velat yhteensä		111 702	113 633

IFRS
1 000 €

IFRS
1 000 €

	1.1-31.12.2013	1.1-31.12.2012
Liiketoiminnan rahavirrat		
Tilikauden voitto	7 568	4 406
Oikaisut:		
Poistot	4 060	4 591
Rahoituserät	1 288	1 204
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja tappiot	105	
Verot	2 391	2 311
Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa	-449	385
Käyttöpääoman muutokset:		
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	1 861	-1 144
Vaihto-omaisuuden muutos	206	-178
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	-44	2 116
Maksetut korot	-1 194	-1 759
Saadut korot ja osingot	108	27
Maksetut verot	-4 971	-5 643
Liiketoiminnan nettorahavirta	10 929	6 315
Investointien rahavirrat		
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuus-hyödykkeisiin	-8 76	-1 393
Investoinnit aineettomiin käyttöomaisuus-hyödykkeisiin	-532	-73
Aineellisten käyttöomaisuus-hyödykkeiden myynnit	34	
Investointien nettorahavirta	-1 373	-1 466

	1.1-31.12.2013	1.1-31.12.2012
Rahoituksen rahavirrat		
Maksetut osingot	-4 369	-2 563
Maksulliset osakeannit	137	
Omiin osakkeisiin liittyvät transaktiot	322	-336
Lainojen nostot	3 000	23 100
Lainojen takaisinmaksut	-5 543	-25 783
Rahoitusleasingvelkojen takaisinmaksut	-2 377	-1 877
Rahoituksen nettorahavirta	-8 831	-7 457
Rahavarojen muutos	725	-2 607
Valuuttakurssimuutosten vaikutus rahavaroihin	-13	133
Rahavarat tilikauden alussa	3 503	5 977
Rahavarat tilikauden lopussa	4 215	3 503

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

tuhatta euroa

	Liitetieto	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Omat osakkeet	Muunto- erot	Arvon- muutos ja muut rahastot	Kertyneet voitto- varat	Yhteensä	Määräys- vallat- tomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2012		265	13 316	-51	2 142	1 817	28 225	45 715	444	46 159
Tilikauden voitto tai tappio							3 024	3 024	1 383	4 406
Laaja tulos										
Muut laajan tuloksen erät										
Myytavissä olevat sijoitukset						22		22		22
Nettosijoituksesta ulkomaiseen tytäryhtiöön aiheutuvat kurssierot					647			647		647
Nettosijoituksen suojaus					-3			-3		-3
Muut muuntoerot					17			17	36	53
Rahavirran suojaus						-488		-488		-488
Omaan pääomaan kirjatut oikaisut edellisiltä tilikausilta							-590	-590		-590
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot						114		114		114
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen					661	-352	2 434	2 743	1 419	-245
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako							-2 112	-2 112	-457	-2 569
Omien osakkeiden hankinta				-336				-336		-336
Takaisinlunastusvelvoite							129	129		129
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				-336			-1 982	-2 318	-457	-2 775
Tilinpäätöksen muuntamisesta aiheutuvat erot					878		-318	559		559
Oma pääoma 31.12.2012		265	13 316	-387	3 681	1 466	28 359	46 699	1 406	48 105

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

tuhatta euroa

	Liitetieto	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Omat osakkeet	Muunto- erot	Arvon- muutos ja muut rahastot	Kertyneet voitto- varat	Yhteensä	Määräys- vallat- tomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2013		265	13 316	-387	3 681	1 466	28 359	46 699	1 406	48 105
Tilikauden voitto tai tappio							6 246	6 246	1 322	7 568
Laaja tulos										
Muut laajan tuloksen erät										
Myytavissä olevat sijoitukset						13		13		13
Nettosijoituksesta ulkomaiseen tytäryhtiöön aiheutuvat kurssierot					-560			-560		-560
Nettosijoituksen suojaus					33			33		33
Muut muuntoerot					-327		1	-326	-73	-400
Rahavirran suojaus						214		214		214
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot						-66		-66		-66
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen					-855	161	6247	5 553	1248	-766
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako							-2 977	-2 977	-1358	-4 335
Osakeanti						137		137		137
Omien osakkeiden hankinta				-50				-50		-50
Omien osakkeiden myynti				371		8		380		380
Takaisinlunastusvelvoite							709	709		709
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				321		146	-2 268	-1 801	-1358	-3 159
Tilinpäätöksen muuntamisesta aiheutuvat erot										
Oma pääoma 31.12.2013		265	13 316	-65	2 826	1 772	32 338	50 452	1 296	51 748

1. YRITYKSEN PERUSTIEDOT

Enfo Oyj on pohjoismainen IT-palvelutalo, joka tarjoaa tietotekniikkapalveluja yrityksille ja yhteisöille toimialasta riippumatta. Enfon liiketoiminta on jaettu seuraaviin raportoitaviin segmentteihin: Tietotekniikkapalvelut ja Tiedonvälityspalvelut. Tarkemmat tiedot segmenttiraportoinnista esitetään liitetiedossa 4.

Yhtiön kotipaikka on Kuopio. Enfo Oyj kuuluu Osuuskunta KPY- konserniin, jonka emoyhtiö on Osuuskunta KPY ja sen kotipaikka on Kuopio.

Enfo Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 25.2.2014 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

2. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2013 voimassa olevia IAS- ja IFRS -standardeja sekä SIC- ja IFRIC -tulkintoja.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin (oletushankintameno) perustuen, lukuun ottamatta standardien edellyttämällä tavalla käypään arvoon arvostettuja eriä, kuten myytävissä olevat rahoitusvarat.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta laskenta-arvioiden ja oletusten käyttämistä, jotka vaikuttavat taseen laatimishetken varojen ja velkojen määrään, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin sekä tuottojen ja kulujen määrään raportointikaudella. Johdon harkintaa edellyttäviä laatimisperusteita ja arvioihin liittyviä epävarmuustekijöitä käsitellään erillisessä kappaleessa.

Tilinpäätös esitetään tuhansina euroina. Esittämistä varten yksittäiset luvut ja loppusummat on pyöristetty täysiksi tuhansiksi, mikä aiheuttaa pyöristyseroja yhteenlaskuissa.

Konsernitilinpäätös on laadittu noudattaen samoja laadintaperiaatteita kuin vuonna 2012 lukuun ottamatta seuraavia uusia standardeja, tulkintoja ja muutoksia olemassa oleviin standardeihin, jotka ovat olleet voimassa 1.1.2013 alkaen.

IAS 12 (muutos) Tuloverot: Muutos koskee yhtiöitä, joilla on sijoituskiinteistöjä. IAS 12:n sisältämän vaatimuksen mukaan omaisuuserään liittyvän laskennallisen veron määrittäminen riippuu siitä, odotetaanko omaisuuserän kirjanpitoarvoa vastaava rahamäärä kerrytettävän käyttämällä omaisuuserää vai myymällä se. Silloin kun sovelletaan IAS 40:n "Sijoituskiinteistöt" mukaista käyvän arvon mallia, sen ratkaiseminen, perustuuko kirjanpitoarvoa vastaavan määrän kertyminen käyttöön vain myyntiin, voi olla vaikeaa ja subjektiivista. Tämä muutos tuo

poikkeuksen käypään arvoon arvostettavaan sijoituskiinteistöön liittyvien laskennallisten vero- saamisten tai -velkojen määrittämiseen. Muutoksella ei ole vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 1 (muutos) Tilinpäätöksen esittäminen (standardi voimassa 1.7.2012 lähtien): Keskeisin muutos on vaatimus muiden laajan tuloksen erien ryhmittelemisestä sen mukaan, siirretäänkö ne mahdollisesti tulevaisuudessa tulosvaikutteisiksi (luokittelun muutoksesta johtuvat oikaisut). Muutos ei koske sitä, mitä esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Muutos vaikutti konsernin laajan tuloksen esittämistapaan.

IFRS 7 (muutos) Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot: Liitetietovaatimuksia lisätään tarkoituksena parantaa esitystä siitä missä tilanteissa eri rahoitusinstrumentteja voidaan netottaa. Muutoksella ei ole vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 19 (muutos) työsuhde-etuudet: Muutosten myötä "putkimenetelmä" poistetaan ja rahoitusmeno määritetään nettorahastointiin perustuen. Kaikki vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot tulee jatkossa kirjata välittömästi muun laajan tuloksen eriin. Muutoksella ei ole vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IFRS 13 (muutos) Käyvän arvon määrittäminen: Standardin tarkoituksena on lisätä yhdenmukaisuutta käyvän arvon määrittämiseen ja antaa uusia liitetietoja koskevia vaatimuksia, silloin kun joku IFRS-standardi vaatii tai sallii käypään arvoon arvostamisen. Standardin mukaan käypä arvo on hinta, joka saataisiin omaisuuserän myymisestä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutettavassa tavanmukaisessa liiketoimessa. Muutoksen seurauksena konserni on laajentanut käyvistä arvoista annettavia liitetietoja.

IFRS-standardeihin tehdyt parannukset, jotka julkaistiin kierroksen 2009-2011 tuloksena, aiheuttavat muutoksia seuraaviin standardeihin:

- IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen
- IAS 16 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet
- IAS 32 Rahoitusinstrumentit: esittämistapa
- IAS 34 Osavuosikatsaukset

Muutoksilla ei ollut merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Konsolidointiperiaatteet

Tytäryritykset

Konsernitilinpäätös sisältää Enfo Oyj:n ja sen tytäryritykset. Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista. Potentiaalisen äänivallan olemassaolo otetaan huomioon määräysvallan syntymisen ehtoja arvioidessa silloin, kun potentiaaliseen äänivaltaan oikeuttavat instrumentit ovat tarkasteluhetkellä toteutettavissa.

Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Mahdollinen ehdollinen lisäkauppahinta on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä ja se on luokiteltu joko

velaksi tai omaksi pääomaksi. Hankitut tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat voitot sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida, kun tappio johtuu arvonalentumisesta.

Tilikauden voiton tai tappion jakautuminen emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään erillisessä tuloslaskelmassa. Laajan tuloksen jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä.

Tytäryritykset noudattavat samaa tilikautta emoyhtiön kanssa sekä tässä kuvattuja konsernin laadintaperiaatteita.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut mitataan siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu euroiksi käyttäen tapahtumapäivänä vallitsevaa kurssia. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät on muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssieja käyttäen. Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan (myynnin ja ostojen) kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Rahoitukseen liittyvät kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Ulkomaiset konserniyhtiöiden tuloslaskelmat on muutettu emoyhtiön valuuttaan tilikauden keskikurssiin ja taseet tilinpäätöspäivän kurssiin. Muuntamisesta syntyneet kurssierot samoin kuin ulkomaisten tytäryritysten omien pääomien muuntamisesta syntyneet muuntoerot kirjataan omaan pääomaan. Mikäli ulkomainen tytäryhtiö myydään tai puretaan, kertyneet muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota. Kurssierot sellaisesta monetaarisesta erästä, joka on osa yhteisön nettosijoitusta ulkomaiseen yksikköön, on konsernitilinpäätöksessä kirjattu omaan pääomaan ja ne siirretään tulosvaikutteiseksi, kun sijoituksesta luovutaan.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon. Myöhemmin syntyvät menot sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintamenu on luotettavasti määritettävissä. Muut korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti toteutumisaikankohdanta.

Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat konsernissa ovat seuraavat:

Koneet ja kalusto	3-5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	10 vuotta

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan säännöllisesti jokaisen tilinpäätöksen ja osavuositarkistuksen yhteydessä ja tarvittaessa niitä oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia. Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistot aloitetaan silloin, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi ja lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot -standardin mukaisesti.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liiketoimintojen yhdistämisissä syntyvä liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon. 1.1.2006-31.12.2009 tapahtuneet yrityshankinnat on kirjattu aikaisemman IFRS 3 -standardin (2004) mukaisesti. Tätä aiempien liiketoimintojen yhdistämisistä syntynyt liikearvo vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty IFRS-standardien mukaisena oletushankintamenona.

Liikearvosta ei kirjata poistoja vaan se testataan vuosittain tai tarvittaessa useammin mahdollisen arvonalentumisen varalta. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille, jotka vastaavat johdon tapaa seurata liiketoimintaa ja siihen liittyvää liikearvoa. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä arvonalentumisilla.

Liiketoimintojen yhdistämisessä syntyneet aineettomat hyödykkeet

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut yksilöitävissä olevat aineettomat hyödykkeet kirjataan erillään liikearvosta. Konserniin on liiketoimintojen yhdistämisessä syntyneet asiakassuhteisiin ja tuotemerkeihin liittyviä aineettomia oikeuksia. Aineettomat oikeudet kirjataan hankintahetkellä käypään arvoon ja poistetaan niiden arvioituna taloudellisen vaikutusaikana. Käypä arvo on määritelty arvioitujen diskontattujen kassavirtojen perusteella.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimus- ja kehittämismenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi lukuun ottamatta niitä kehittämismenuja, jotka täyttävät IAS 38 Aineettomat hyödykkeet -standardin edellyttämät aktivointikriteerit. Kehittämismenot aktivoidaan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi, kun tuote on teknisesti toteutettavissa, se voidaan hyödyntää kaupallisesti ja tuotteesta odotetaan saavan vastaista taloudellista hyötyä. Aktivoidut kehittämismenot sisältävät ne materiaali-, työ- ja testausmenot, jotka johtuvat välittömästi hyödykkeen saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenuja ei aktivoida myöhempiä tilikausina.

Hyödykkeestä kirjataan poistot siitä lähtien, kun se on valmis käytettäväksi. Hyödyke, joka ei ole vielä valmis käytettäväksi, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Aktivoidut kehittämismenot arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jälkeen hankintamenoon kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyinä. Aktivoidujen kehittämismenojen taloudellinen vaikutusaika on 3-5 vuotta, jonka kuluessa aktivoidut menot kirjataan tasapoistoina kuluksi.

Muut aineettomat hyödykkeet

Ostetut patentit, tavaramerkit, lisenssit ja muut aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, merkitään taseeseen ja kirjataan tasapoistoina kuluksi tuloslaskelmaan niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Konserni arvioi ohjelmistojen ja muiden aineettomien hyödykkeiden taloudelliseksi vaikutusajaksi 3-5 vuotta. Aineettomista hyödykkeistä, joilla on rajaton taloudellinen vaikutusaika, ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain tai tarvittaessa useammin mahdollisen arvonalentumisen varalta. Konsernilla ei ole tällä hetkellä aineettomia hyödykkeitä, joilla olisi rajaton taloudellinen vaikutusaika.

Aineettomien hyödykkeiden hankintameno muodostuu ostohinnasta ja kaikista niistä menoista, jotka välittömästi johtuvat hyödykkeen saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Aineettomien hyödykkeiden luovuttamisesta syntyvä voitto tai tappio esitetään tuloslaskelmassa liiketoiminnan muissa tuotoissa tai kuluissa.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Aineellisia hyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimus merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Vuokravelvoitteet sisältyvät rahoitusvelkoihin. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen vuokra-aikana siten, että tilikausittain jäljelle olevalle velalle muodostuu samansuuruinen korkoprosentti.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Saadut kannustimet on vähennetty maksetuista vuokrista hyödyn ajallisen jakautumisen perusteella.

Konserni vuokralle antajana

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja edut ovat siirtyneet olennaisilta osin vuokralle ottajalle, käsitellään rahoitusleasingsopimuksina ja kirjataan taseeseen saamisina nykyarvon määräisenä. Rahoitusleasingsopimuksen rahoitustuotto tuloutetaan vuokra-aikana siten, että jäljellä oleva nettosijoitus tuottaa tilikausittain saman tuottoprosentin vuokra-ajan kuluessa. Konsernilla ei tällä hetkellä ole olennaisia rahoitusleasingsopimuksia vuokralle antajana.

Muilla kuin rahoitusleasingsopimuksilla vuokralle annetut hyödykkeet sisältyvät taseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja niistä kirjataan poistot taloudellisena vaikutusaikana. Vuokratuotot kirjataan tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Järjestelyt, jotka sisältävät vuokrasopimuksen

Konserni analysoi asiakkaiden ja toimittajien kanssa tehdyt sopimukset IFRIC 4 -tulkinnan mukaan järjestelyn tosiasiallisen sisällön perusteella. Mikäli järjestely sisältää vuokrasopimuksen, vuokrasopimusosuuteen sovelletaan IAS 17 Vuokrasopimukset -standardin vaatimuksia. Muihin järjestelyihin tai järjestelyn muihin osatekijöihin sovelletaan niitä koskevien IFRS-standardien säännöksiä.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo.

Liikearvon, aineettomien hyödykkeiden, joilla on rajaton taloudellinen vaikutusaika, sekä keskeneräisten aineettomien hyödykkeiden osalta arvonalentumistestaus tehdään vuosittain riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä. Liikearvon arvonalentumistarkastelu tehdään rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla.

Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan. Arvonalentumistappio perutaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumistappion kirjaamisajankohdasta. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää, kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

Vieraan pääoman menot

Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Ehdot täyttävän omaisuuserän hankkimisesta tai valmistamisesta johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osana kyseisen omaisuuserän hankintamenoa.

Julkiset avustukset

Aineellisten käyttöomaisuushankintojen kattamiseksi saadut julkiset avustukset kirjataan aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että ne tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen ehdot. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen käyttöaikana. Muut julkiset avustukset kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alhaisempaan nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritetään painotetun keskihinnan menetelmällä. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot.

Työsuhde-etuudet

Eläkevastuut

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuus pohjaisiksi tai maksu pohjaisiksi järjestelyiksi. Maksu pohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erilliselle yksikölle. Tällöin konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista veloitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Muut järjestelyt, jotka eivät täytä yllä mainittuja ehtoja, ovat etuus pohjaisia järjestelyjä.

Konsernin eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkevastuut on luokiteltu maksu pohjaisiksi järjestelyiksi, jolloin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jota veloitus koskee.

Osakeperusteiset maksut

Konsernissa on voimassa kannustejärjestelmä, jonka kirjanpito käsittely on IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardin mukainen ja joka tarjoaa avainhenkilöille mahdollisuuden saada tulos palkkiona yhtiön osakkeita saavutettujen tavoitteiden perusteella. Palkkiojärjestelmän ehdot ja toteuma määritetään konsernin taloudellisten tavoitteiden perusteella. Kannustinjärjestelmästä syntyvä kustannus määräytyy enimmäispalkkion ja tavoitteiden toteuma-arvion kautta ja se esitetään tuloslaskelmassa työsuhde-etuuksista aiheutuvina kuluina. Palkkio jakotetaan ansainta-ajalle.

Lisää tietoa yhtiön osakeperusteisesta järjestelystä liitetieto 22 Osakepalkitseminen.

Varaukset sekä ehdolliset varat ja velat

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. Varaus arvostetaan veloitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan kaudelle, jolloin konserni tulee laillisesti tai tosiasiallisesti velvolliseksi maksusuoritukseen. Työsuhteen päättymiskorvaukset kirjataan vasta sen jälkeen, kun on joko tehty asianomaisten työntekijöiden edustajien kanssa sopimus, joka tarkentaa irtisanomis perusteet ja irtisanottavien määrän tai kun työntekijöille on ilmoitettu täsmällisistä ehdoista. Konsernin jatkuvaan liiketoimintaan liittyvistä menoista ei kirjata varausta.

Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun veloitteiden täyttämiseksi vaadittavat väistämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumisen seurauksena syntynyt ehdollinen velvoite, joka varmistuu kun konsernin määräysvallan ulkopuolella oleva epävarma tapahtuma realisoituu. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuveloitteen täyttymistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

Ehdollinen vara syntyy kun on mahdollista, mutta ei käytännössä varmaa, että yrityksen hyväksi koituu taloudellista hyötyä. Ehdollinen vara esitetään liitetiedoissa.

Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot ja laskennalliset verot

Tuloslaskelman verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisen veron muutoksesta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät suoraan omaan pääomaan kirjattaviin eriin tai muihin laajan tuloksen eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan kunkin maan voimassa olevan verokannan mukaan.

Laskennalliset verot lasketaan kaikista väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Väliaikaiset erot syntyvät mm. rahoitusvarojen käyvän arvon arvostuksesta, käyttöomaisuuden verotus- ja kirjanpidonpoistojen eroista, kehitysmenojen aktivoinnista, rahoitusleasingkirjauksista sekä yritysten yhteenliittymien yhteydessä kirjattavien aineettomien oikeuksien aktivoinnista. Laskennallista veroa ei kirjata verotuksessa vähennyskeltottomista liikearvon arvonalentumisista eikä tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista siltä osin, kun ero ei todennäköisesti purkautu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Laskennalliset verot on laskettu käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä säädettyjä verokantoja tai verokantoja, jonka hyväksytystä sisällöstä on ilmoitettu tilinpäätöspäivään mennessä. Laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti, kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Laskennallisen verosaamisen määrää ja hyödyntämisen todennäköisyyttä arvioidaan jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat esitetään taseessa omina erinään sisältyen pitkäaikaisiin varoihin tai velkoihin. Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan siinä tapauksessa, että yhteisöllä on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata tilikauden verotettavaan tuloon perustuva verosaaminen ja -velka keskenään ja laskennalliset verosaamiset ja -velat liittyvät saman veronsaajan perimiin tuloveroihin.

Arvonlisävero ja muut vastaavat välilliset verot vähennetään myyntituottojen määrästä. Mahdolliset muut verot sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin. Veroviranomaisille maksettava arvonlisäveron ja muiden vastaavien välillisten verojen määrä esitetään lyhytaikaisena velkana taseen erässä Muut velat ja veroviranomaisilta saatava määrä lyhytaikaisena saamisena taseen erässä Muut saamiset.

Tuloutusperiaatteet

Tuotetut palvelut ja myydyt tavarat

Tuotot palveluista tuloutetaan sillä tilikaudella, jolla palvelu suoritetaan. Tuotot palveluista kirjataan valmistusasteen mukaisesti silloin, kun liiketoiminnan lopputulos on arvioitavissa luotettavasti. Valmiusaste määritellään kuhunkin hankkeeseen liittyen tarkasteluhetkeen mennessä suoritetusta työstä aiheutuneiden menojen osuutena hankkeen arvioiduista kokonaismenoista. Lyhytaikaisten palveluiden osalta tuotot kirjataan, kun palvelu on suoritettu ja taloudellisen hyödyn saaminen palvelusuoritteesta on todennäköistä. Kun palvelut suoritetaan tietynä ajanjaksona, tuotot kirjataan tasaerinä kyseiselle ajanjaksolle, ellei joku muu menetelmä kuvaa paremmin valmistumisastetta.

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit, edut ja tosiasiallinen määräysvalta ovat siirtyneet ostajalle, tuotot ja liiketoimeen kohdistuvat kulut on määritettävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että liiketoimeen liittyvä taloudellinen hyöty koituu yrityksen hyväksi.

Kirjattavat tuotot määritetään saadun tai saatavan vastikkeen käyvän arvon perusteella. Kirjattava tuottojen määrä ei sisällä ulkopuolisten puolesta perittyjä määriä kuten arvonlisävero.

Korot, rojalit ja osingot

Korko-, rojalit- ja osinkotuotot kirjataan, kun on todennäköistä, että liiketoimintaan liittyvä taloudellinen hyöty koituu yhteisön hyväksi ja tuotot ovat määritettävissä luotettavasti. Korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmää noudattaen. Rojalit tuotot kirjataan suoriteperusteisesti sopimuksen tosiasiallisen sisällön mukaan ja osingot silloin, kun osakkeenomistajan oikeus maksun saamiseen on syntynyt.

Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Konserni luokittelee pitkäaikaisen omaisuuserän tai luovutettavien erien ryhmän ja lopetettuihin toimintoihin liittyvät omaisuuserät myytävänä olevaksi, jos erän kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiallisesti omaisuuserän myynnistä. Tällöin omaisuuserä on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan tavanomaisin ehdoin, johto on sitoutunut omaisuuserän myyntiä koskevaan suunnitelmaan, aktiiviset myyntiponnistelut on käynnistetty ja myynnin odotetaan erittäin todennäköisesti tapahtuvan vuoden kuluessa.

Myytävänä olevat omaisuuserät sekä lopetettuun toimintoon liittyvät omaisuuserät, jotka on luokiteltu myytävänä oleviksi, arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan käypään arvoon vähennettynä myynnistä johtuvilla menoilla. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokiteluhetkellä.

Myytävänä olevat omaisuuserät, luovutettavien erien ryhmät, myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvät suoraan omaan pääomaan kirjatut erät sekä luovutettavien erien ryhmään sisältyvät velat esitetään taseessa erillään muista omaisuuseristä.

Lopetettu toiminto on yhteisön osa, josta on luovuttu tai joka on luokiteltu myytävänä olevaksi ja joka edustaa erillistä merkittävää liiketoiminta-alueetta tai maantieteellistä toiminta-alueetta, on osa yhtä koordinoitua merkittävää liiketoiminta-alueen tai maantieteellisen alueen luopumissuunnitelmaa tai on tytäryhtiö, joka on hankittu yksinomaan tarkoituksena myydä se edelleen. Lopetetun toiminnon tulos verojen jälkeen esitetään omana eränään konsernin laajassa tuloslaskelmassa.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: lainat ja muut saamiset, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella, ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Konsernin rahoitusvarat ovat tällä hetkellä sellaisia, että ne luokitellaan joko lainat ja muut saamiset -ryhmään tai myytävissä oleviin rahoitusvaroihin.

Konserni kirjaa rahoitusvarojen ostot ja myynnit kaupantekopäivän perusteella käypään arvoon. Transaktiomenot sisällytetään rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä on erä, jota ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Lainat ja muut saamiset

Lainat ja muut saamiset ryhmään on luokiteltu konsernin myynti- ja muut saamiset ja ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Lyhytaikaiset myyntisaamiset on merkitty kirjanpitoon alkuperäisen laskutetun määrän mukaisesti vähennettynä epävarmoilla saamisilla. Pitkäaikaisen saamisten arvostamisessa arvioidut vastaiset maksut diskontataan nykyhetkeen. Saamiset sisältyvät taseessa luonteensa mukaisesti lyhyt- tai pitkäaikaisiin varoihin: viimeksi mainittuihin, mikäli ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluessa.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Konsernin muut rahoitusvarat on luokiteltu myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi. Myytävissä olevat rahoitusvarat koostuvat osakkeista ja korollisista sijoituksista ja ne arvostetaan käypään arvoon. Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman erään Muut rahastot sisältyvässä käyvän arvon rahastossa verovaikutus huomioon ottaen. Käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

Myytävissä olevat rahoitusvarat sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, paitsi jos ne on tarkoitus pitää alle 12 kuukauden ajan tilinpäätöspäivästä lähtien, jolloin ne sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin.

Käyvän arvon määrittely

Rahoitusvarojen käypä arvo määritetään ensisijaisesti käyttäen markkina-arvoja. Niiden puuttuessa käytetään käyvän arvon määrittämiseen vastaavien instrumenttien markkina-arvoja tai rahavirtojen diskonttausta.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteettiä hankinta-ajankohdasta lukien. Käytetyt luottolimiitit sisältyvät lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Rahoitusvara kirjataan pois taseesta vain silloin, kun sopimusperusteinen oikeus rahavaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa olemasta voimassa tai konserni siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle siten, että erän omistamiseen liittyvät riskit ja edut tai sitä koskeva määräysvalta siirtyvät toiselle osapuolelle.

Arvonalentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko olemassa objektiivista näyttöä siitä, että rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo on alentunut. Mikäli näyttöä mahdollisesta arvonalentumisesta on, tappion suuruus määritetään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen erän käyvän arvon tai odotettavissa olevien vastaisten, alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Arvonalentuminen kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin.

Konserni kirjaa myyntisaamisista arvonalentumistappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä (kuten epäonnistuneet perintätoimenpiteet) siitä, että saamista ei saada perittyä täysimääräisenä.

Tuloslaskelmaan kirjattavan arvonalentumistappion suuruus määritetään saamisen kirjanpitoarvon ja efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin myöhemmällä tilikaudella ja vähennyksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumisen kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan, kirjattu tappio perutaan tulosvaikutteisesti.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon saadun vastikkeen perusteella käypään arvoon. Transaktiomenot sisällytetään rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon.

Alkuperäisen arvostuksen jälkeen kaikki rahoitusvelat, lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuun. Hankintamenuon ja efektiivisen koron menetelmän tuottaman tasearvon välinen erotus kirjataan tulosvaikutteisesti velan juoksuaikana.

Rahoitusvelat esitetään jaettuna pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin niiden realisointiajan perusteella. Rahoitusvelka kirjataan pois taseesta silloin, kun velka on lakannut olemasta.

Johdannaisinstrumentit ja suojaus

Johdannaiset kirjataan alun perin johdannaisoppimuksen solmimispäivän käypään arvoon, ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon

arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaisoppimuksen käyttötarkoituksen mukaisesti. Niiden johdannaisoppimusten, joihin sovelletaan suojauslaskentaa ja jotka ovat tehokkaita suojausinstrumentteja, arvonmuutokset esitetään yhtenevästi suojatun erän kanssa tuloslaskelmassa. Muiden johdannaisoppimusten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmaan rahoituseriin. Konsernilla on voimassa olevia johdannaisoppimuksia. Johdannaisilla suojataan osa Ruotsin kruunumääräisestä translaatioposititiosta.

Konserni dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumenttien välisen suhteen sekä konsernin riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian. Konserni dokumentoi ja arvioi suojausta aloitettaessa ja vähintään jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä suojaussuhteiden tehokkuuden tarkastelemalla suojaavan instrumentin kykyä kumota suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset. Suojaukseen käytettävien johdannaisoppimusten käyvät arvot esitetään liitetiedossa 26.

Rahavirran suojaukset

Rahavirran suojausiksi määritettyjen, ehdot täyttävien johdannaisoppimusten käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan laajan tuloksen riville "Rahavirran suojaus". Tehottomaan osuuteen liittyvä voitto tai tappio kirjataan välittömästi tuloslaskelman erään "Rahoitustuotot ja -kulut".

Omaan pääomaan kertyneet määrät siirretään tulosvaikutteisiksi niillä kausilla, joilla suojauskohde vaikuttaa voittoon tai tappioon. Vaihtuvakorkoisia lainoja suojaavien koronvaihtosopimusten tehokkaaseen osuuteen liittyvä voitto tai tappio esitetään tuloslaskelmassa rahoitustuototona tai -kuluna. Kuitenkin jos suojatun ennakoitun liiketoimen seurauksena kirjataan rahoitusvaroihin kuulumaton omaisuuserä (esimerkiksi vaihto- tai käyttöomaisuutta), aiemmin omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot siirretään omaisuuserän alkuperäiseen hankintamenuun. Jos kyseessä on vaihto-omaisuus, voitot ja tappiot sisältyvät lopulta myytyjä suoritteita vastaaviin kuluihin, ja jos kyseessä on käyttöomaisuus ne sisältyvät lopulta poistoihin.

Kun suojausinstrumentti erääntyy tai myydään tai kun suojaus ei enää täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä, omaan pääomaan sillä hetkellä sisältyvät kertyneet voitot tai tappiot jäävät omaan pääomaan, ja ne kirjataan tulosvaikutteisesti vasta, kun ennakoitu liiketoimi merkitään tuloslaskelmaan. Jos ennakoitun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omaan pääomassa esitetty kertynyt voitto tai tappio siirretään välittömästi tuloslaskelman erään "Rahoitustuotot ja -kulut".

Nettosijoituksen suojaukset

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukset käsitellään kirjanpidossa samalla tavalla kuin rahavirran suojaukset. Suojausinstrumentin voitto tai tappio, joka johtuu suojauksen tehokkaasta osuudesta, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Tehottomaan osuuteen liittyvä voitto tai tappio merkitään tuloslaskelmaan. Omaan pääomaan kertyneet voitot ja tappiot merkitään tuloslaskelmaan, kun ulkomaisesta yksiköstä luovutaan osittain tai kun se myydään.

Osakepääoma ja omat osakkeet

Konserni esittää ulkona olevat kantaosakkeet osakepääomana. Hallussa olevat omat osakkeet esitetään oman pääoman vähennyksenä. Omien osakkeiden ostoista, myynneistä, liikkeeseenlaskusta tai mitätöinnistä ei kirjata voittoa tai tappiota tuloslaskelmaan vaan maksetut tai saadut vastikkeet kirjataan suoraan omaan pääomaan.

Uusien tai muutettujen IFRS-standardien ja IFRIC-tulkintojen soveltaminen

Seuraavassa on lueteltu ne julkaistut standardit, tulkinnat ja muutokset olemassa oleviin standardeihin ja tulkintoihin, jotka konserni ottaa käyttöön 1.1.2014. Konserni on selvittämässä muutosten vaikutuksia tulevaan tilinpäätökseen.

IFRS 10, 11 ja 12 (muutos) Siirtymäsäännöt: IFRS 10:n, 11:n ja 12:n siirtymäsääntöjä helpotetaan siten, että oikaistuja vertailutietoja vaaditaan vain yhdeltä tilikaudelta. Konsernitilinpäätökseen yhdistelemättömiä strukturoituja yhteisöjä koskevia vertailutietoja ei tarvitse esittää IFRS 12:n käyttöönottoa edeltäviltä kausilta.

IFRS 10 Konsernitilinpäätös: IFRS 10:n tavoitteena on määrätä periaatteista, jotka koskevat konsernitilinpäätöksen laatimista ja esittämistä, kun yhteisöllä on määräysvalta yhdessä tai useammassa muussa yhteisössä. Standardissa määritetään määräysvallan periaate ja määräysvalta todetaan konsernitilinpäätökseen yhdistelemisen perusteeksi. Standardissa ohjeistetaan määräysvallan käsitteen soveltamista selvittäessä, onko sijoittajalla määräysvalta ja onko sen siis yhdisteltävä sijoituskohde konsernitilinpäätökseen. Standardi sisältää myös konsernitilinpäätöksen laatimismenettelyä koskevat vaatimukset.

IFRS 11 Yhteisjärjestelyt: IFRS 11:n myötä yhteisjärjestelyjen käsittely muuttuu entistä realistisemmaksi. Sen mukaan keskitytään järjestelystä johtuviin oikeuksiin ja velvoitteisiin eikä sen oikeudelliseen muotoon. Yhteisjärjestelyjä on kahdentyyppisiä: yhteiset toiminnot ja yhteisyrietykset. Yhteisen toiminnon osapuolella on varoja koskevia oikeuksia ja järjestelyyn liittyviä velvoitteita, ja se käsittelee kirjanpidossaan osuutensa varoista, veloista, tuotoista ja kuluista. Yhteisyrietyksessä osapuolella on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen, ja se käsittelee osuutensa pääomaosuusmenetelmällä. Yhteisyrietyksen suhteellinen yhdistely ei ole enää sallittua.

IFRS 12 Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä: IFRS 12 sisältää kaiken tyyppisiä osuuksia koskevat liitetietovaatimukset. Se koskee yhteisjärjestelyjä, osakkuusyrietyksiä, erityistä tarkoitusta varten luotuja sijoitusvälineitä ja muita taseen ulkopuolisia välineitä.

IAS 27 (uudistettu) Erillistilinpäätös: Uudistettu standardi sisältää erillistilinpäätöstä koskevat vaatimukset, jotka jäivät jäljelle, kun määräysvaltaa koskevat kohdat on sisällytetty uuteen IFRS 10:een.

IAS 28 (uudistettu) Osuudet osakkuus- ja yhteisyrietyksissä: Uudistettu standardi sisältää sekä osakkuus- että yhteisyrietyksien käsittelyä koskevat vaatimukset. IFRS 11:n julkaisemisen seurauksena molempiin sovelletaan pääomaosuusmenetelmää.

IAS 32 Rahoitusinstrumenttien esittämistapa - varojen ja velkojen netottaminen: Muutokset liittyvät IAS 32:n soveltamisohjeeseen. Niissä selkeytetään joitakin vaatimuksia, jotka koskevat rahoitusvarojen ja -velkojen vähentämistä toisistaan taseessa.

IAS 36 Omaisuuserien arvon alentuminen - kerrytettävissä olevista rahamääristä esitettävä tieto: Muutos koskee kerrytettävissä olevaa rahamäärää koskevia tietoja, jotka on esitettävä arvoltaan alentuneista omaisuuseristä, jos niiden arvo perustuu käypään arvoon vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla.

IAS 39 Rahoitusinstrumenttien kirjaaminen ja arvostaminen: Muutos tuo helpotuksen, jonka mukaan suojauslaskentaa voidaan tiettyjen kriteerien täytyessä jatkaa, kun johdannaisopimuksen uudeksi osapuoleksi tulee keskusvastapuoli.

IFRIC 21 Julkiset maksut: Tulkinta koskee standardia IAS 37 "Varaukset, ehdolliset velat ja ehdolliset varat". IAS 37:ssä esitetään velan kirjaamiskriteerit. Yksi niistä on vaatimus siitä, että yrityksellä on olemassa oleva velvoite, joka on seurausta aikaisemmasta tapahtumasta (velvoitteen synnyttävä tapahtuma). Tulkinnassa selvennetään, että julkisen maksun osalta tämä velvoitteen synnyttävä tapahtuma on se laissa määrätty toiminta, jonka perusteella maksun suorittamisvelvollisuus määräytyy.

IAS 19 Etuuspoijaiset järjestelyt: työntekijöiden maksusuoritukset: Muutos sallii sellaisten maksusuoritusten, jotka liittyvät työsuoritukseen ja joiden määrä ei vaihtele työntekijän työsaoloajan perusteella, vähentämisen ansaittujen etuuksien kustannusten määrästä sillä kaudella, jona työ suoritetaan. Muutos tulee voimaan 1.7.2014. Muutosta ei ole vielä hyväksytty EU:ssa.

Vuosittaiset parannukset, kierroksen 2010-2012 perusteella, aiheuttavat muutoksia seuraaviin standardeihin:

- IFRS 2 Osakeperusteiset maksut
- IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen
- IFRS 8 Toimintasegmentit
- IFRS 13 Käyvän arvon määrittäminen
- IAS 16 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja IAS 38 Aineettomat hyödykkeet
- IAS 24 Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä

Muutokset tulevat voimaan 1.7.2014. Niitä ei ole vielä hyväksytty EU:ssa.

Vuosittaiset parannukset, kierroksen 2011-2013 perusteella, aiheuttavat muutoksia seuraaviin standardeihin:

- IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen
- IFRS 13 Käyvän arvon määrittäminen
- IAS 40 Sijoituskiinteistöt

Muutokset tulevat voimaan 1.7.2014. Niitä ei ole vielä hyväksytty EU:ssa.

Johdon harkintaa edellyttävät laatomisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulema voi poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatomisperiaatteiden soveltamisessa.

Tilinpäätöksen laatomisperiaatteiden valintaan ja soveltamiseen liittyvä harkinta

Konsernin johto käyttää harkintaa tehdessään päätöksiä tilinpäätöksen laatomisperiaatteiden valinnassa ja näiden soveltamisessa. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassa-olevassa IFRS-normistossa on vaihtoehtoisia kirjaamis-, arvostamis- tai esittämistapoja. Johto on käyttänyt harkintaa mm. leasingsopimusten ja rahoitusvarojen luokittelussa sekä tilinpäätöksen esittämistavassa.

Arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Arvioiden taustalla ovat aikaisemmat kokemukset sekä tulevaisuutta koskevat, tilinpäätöshetkellä todennäköisimpinä pidetyt oletukset, jotka liittyvät muun muassa konsernin taloudellisen toimintaympäristön odotettuun kehitykseen myynnin ja kustannustason kannalta. Konsernissa seurataan arvioiden ja olettamusten toteutumista sekä näiden taustalla olevien tekijöiden muutoksia säännöllisesti yhdessä liiketoimintayksiköiden kanssa käyttämällä useita, sekä sisäisiä että ulkoisia tietolähteitä. Mahdolliset arvioiden ja olettamusten muutokset merkitään kirjanpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana arvioita ja oletuksia korjataan ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Laskenta-arvioita ja johdon harkintaa on käytetty mm. määrittäessä tiettyjen omaisuuserien realisoitavuutta, aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden taloudellista vaikutusaikaa, laskennallisia verosaamia (liitetieto 17), yritysten yhteenliittymiseen liittyvää hankintamenon kohdistamista ja osakkeiden takaisinostovelvoitteen hintaa sekä suoritettaessa arvonalentumistestausta, missä rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuvien laskelmien avulla (liitetieto 14). Arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, mutta on mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista.

3. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Konserni altistuu normaalissa liiketoiminnassaan rahoitusriskeille. Konsernin rahoitus ja rahoitusriskien hallinta hoidetaan keskitetysti emoyhtiössä konsernihallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti. Konsernin rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusriskien epäsuotuisat vaikutukset konsernin tulokseen, omaan pääomaan ja maksuvalmiuteen. Riskeiltä suojautumiseen käytetään johdannaisinstrumentteja.

Markkinariskit

Valuuttariski

Konserni toimii kansainvälisesti ja on siten altistunut eri valuuttapositioneista aiheutuville transaktioriskeille ja riskeille, jotka syntyvät, kun eri valuutoissa olevat sijoitukset muunnetaan emoyhtiön toimintavaluuttaan.

Konsernin kannalta suurimmat valuuttariskit aiheutuvat Ruotsin kruunun valuuttakurssivaihtelusta. Valuuttakurssiriski aiheutuu pääasiassa siitä, että Enfolla on tytäryhtiö kyseisessä maassa. Valuuttakurssiriskiä vähentää se, että kyseisen maan kaupankäynti tapahtuu pääasiassa maan omassa valuutassa, jolloin tuottojen ja kulujen valuuttakurssimuutokset netottuvat toisiaan vastaan. Toimintamallista johtuen kassavirtavaikutteisia valuuttakurssieroja realisoituu melko vähäisessä määrin ja näiden erien suojaamispäätökset tehdään tapauskohtaisesti.

Tytäryhtiösijoitusten ja konsernin sisäisten rahoitustapahtumien osalta valuuttakurssien muutokset aiheuttavat vaihtelua konsernin omaan pääomaan. Tämän lisäksi oman pääoman valuuttariskiä syntyy voittovarojen ja tilikauden tuloksen kautta. Vuoden 2013 lopussa oman pääoman valuuttamääräinen translaatiopositio oli noin 11,2 miljoonaa euroa (2012: 12,4 milj. euroa). Positioon on sisällytetty euromaiden ulkopuolisiin tytäryhtiöihin tehty nettosijoitus. Positio muodostuu yksinomaan kruunumääräisistä sijoituksista. Lisäksi konsernilla on 203 miljoonan Ruotsin kruunun (n. 23 m €) sisäinen laina nettosijoituksena ulkomaisessa toiminnassa.

Translaatiopositiota on suojattu tilikauden aikana tehdyillä johdannaissojimuksilla ja Ruotsin kruunun määräisillä lainoilla.

Konsernin ulkomaan rahan määräiset varat ja velat muutettuna euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin ovat seuraavat:

1 000 €	2013 SEK	2012 SEK
Pitkäaikaiset varat	51 679	53 492
Pitkäaikaiset velat	37 380	39 222
Lyhytaikaiset varat	21 965	22 145
Lyhytaikaiset velat	25 057	23 997

Konsernin ulkopuoliset lainat ovat sekä euromääräisiä että Ruotsin kruunumääräisiä ja altistuvat siten osittain valuuttakurssimuutoksille.

Emoyhtiöllä on lisäksi vähäisessä määrin USD, GBP ja SEK -määräisiä ostosopimuksia. Liiketoiminnan luonteen vuoksi tilauksen ja toimituksen välinen aika on lyhyt ja valuuttariski jää sen vuoksi pieneksi.

Konsernin realisoituneet valuuttakurssitappiot vuonna 2013 olivat -56,7 tuhatta euroa (2012: -51,6 t €).

Herkkyyksianalyysi valuuttakurssimuutosten osalta

Muutosprosentti = keskimääräinen volatilliteetti edellisen 12 kk ajalta

1 000 €	2013 SEK	2012 SEK
Muutosprosentti	7,60	6,54
Vaikutus		
Verojen jälkeiseen voittoon	+45 / -38	-224 / +197
Omaan pääomaan	+922 / -792	+868 / -762

Korkoriski

Konsernin korollinen velka sekä vähäisessä määrin konsernin lyhyet rahamarkkinasijoitukset altistavat sen rahavirran korkoriskille.

Konsernin korollisten lainojen määrä 31.12.2013 oli 27 035 tuhatta euroa (2012: 30 094 tuhatta euroa). Konsernin korollinen nettovelka oli tilinpäätöshetkellä 28 369 tuhatta euroa (31.12.2012: 31 057 tuhatta euroa).

Konsernin lainasalkku 31.12.2013 muodostuu 131,1 miljoonan SEK-määräisistä rahalaitoslainoista (14,8 m €) sekä 12,3 miljoonan euron rahalaitoslainasta. Sovituista lainoista erääntyy maksettavaksi 11,3 miljoonaa euroa vuoden 2014 aikana. Vuosien 2015-2017 aikana erääntyy 15,8 miljoonaa euroa. Lainoista on koronvaihtosopimuksella kiinteäkorkoista 56 % ja loput vaihtuvakorkoisia.

Konsernin muu korollinen velka 5 248 tuhatta euroa muodostuu rahoitusleasingosopimusten maksuvelvoitteista. Rahoitusleasingosopimukset perustuvat pääosin kiinteisiin maksueriin ja korkojen muutos ei välittömästi vaikuta maksettavaan rahoitusleasingmaksun määrään.

Konserni analysoi pääasiallisen lainarahoituksen osalta mahdollisten korkomuutosten vaikutusta tulokseen. Konsernin kokonaiskorkoprosentti oli vuonna 2013 3,1 % (2012 4,3 %). 10 % kasvu korkoprosenttiin olisi pienentänyt konsernin tulosta ja siten omaa pääomaa 105 tuhatta euroa.

Sijoitustoiminnan markkinariski

Konsernin sijoituspolitiikan mukaisesti konserni sijoittaa vain matalariskisiin markkinaraha-talletuksiin, pankkien sijoitustodistuksiin sekä lyhyen koron rahastoihin, jolloin sijoitustoimintaan liittyvä riski pysyy vähäisenä. Konserni ei sijoituspolitiikkansa vuoksi altistu noteerattujen osakkeiden markkinahintojen vaihtelusta aiheutuvalla hintariskillä.

Maksuvalmius

Konsernissa pyritään jatkuvasti seuraamaan liiketoiminnan vaatiman rahoituksen määrää, jotta konsernilla olisi tarpeeksi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi ja erääntyvien lainojen takaisinmaksuun. Konsernin rahoituksen saatavuuden ja joustavuuden takaamiseksi rahoituksen hankinnassa on käytetty useita rahoituslaitoksia ja rahoitusmuotoja sekä kiinnitetty huomioita lainojen tasapainoiseen maturiteettijakaumaan ja sopiviin laina-aikoihin. Yhtiö tarkkailee lainakovenanttien ehtojen täyttymistä säännöllisesti ja raportoi ne rahoituslaitoksille 4 kertaa vuodessa. Konserni on täyttänyt kaikki lainakovenanttien ehdot.

Konserni sijoittaa rahat matalariskisiin ja erittäin likvideihin instrumentteihin. Konsernilla on 31.12.2013 4 215 tuhatta euroa rahavaroja (31.12.2012 3 503 tuhatta euroa) sekä tuhat euroa (2012: tuhat euroa) likvidejä rahastosijoituksia. Konsernin maksuvalmius on tilinpäätöshetkellä hyvä. Konsernilla on lisäksi käyttämättömiä luottoja 5 miljoonan euron edestä.

Rahoitusvelkojen erääntymistiedot esitetään liitetiedossa 23.

Konsernin ostovelat, 7 947 tuhatta euroa, samoin kuin muut lyhytaikaiset korottomat velat, 18 536 tuhatta euroa, erääntyvät maksettavaksi vuoden 2014 aikana.

Luottoriski

Rahoituksen luottoriskien minimoimiseksi konserni tekee sopimuksia ainoastaan vakavaraisen rahalaitosten ja muiden vastapuolten kanssa. Asiakkaiden luottokelpoisuus tarkastetaan säännöllisesti. Konsernilla ei ole merkittäviä saamisten luottoriskikeskittymiä, sillä konsernilla on jakautunut asiakaskunta. Tilikauden 2013 aikana kirjattujen luottotappioiden määrä oli 4 tuhatta euroa (2012: 61 tuhatta euroa). Konsernin luottoriskin enimmäismäärä vastaa rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa tilikauden lopussa.

Myyntisaamisten ikäjakauma 31.12.

1 000 €	2013		2012	
Erääntymättömät	23 269	82,7 %	25 177	82,1 %
1-14 pv	2 217	7,9 %	2 984	9,7 %
15-30 pv	187	0,7 %	472	1,5 %
31-60 pv	183	0,7 %	816	2,7 %
61-90 pv	18	0,1 %	101	0,3 %
91 pv	2 226	7,9 %	1 130	3,7 %
	28 100	100,0 %	30 680	100,0 %

Pääoman hallinta

Konsernin pääomanhallinnan pyrkimyksenä on optimaalisen pääomarakenteen avulla tukea liiketoimintaa varmistamalla normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa omistaja-arvoa tavoitteena paras mahdollinen tuotto. Optimaalinen pääomarakenne takaa myös pienemmät pääoman kustannukset.

Pääomarakenteeseen vaikutetaan mm. osingonjaon ja investointien rahoituksen suunnittelun kautta. Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan jatkuvasti nettovelkaantumisasteella. Nettovelkaantumisaste ja korollisten nettovelkojen kehittymistä kuvaavat tiedot esitetään tunnuslukutaulukossa.

4. TOIMINTASEGMENTIT

Enfo Oyj:llä on kaksi raportoitavaa segmenttiä, jotka ovat konsernin strategisia liiketoimintayksiköitä. Strategiset liiketoimintayksiköt tuottavat erilaisia tuotteita ja palveluja, ja niitä johdetaan erillisinä yksikköinä, sillä niiden liiketoiminta edellyttää erilaisen markkinointistrategian ja erilaisten jakelukanavien käyttöä.

Konsernin raportoitavat segmentit ovat:

Tietotekniikkapalvelut sisältävät IT-ulkoistuspalveluita, datakeskuspalveluita, työasemapalveluita, sovelluspalveluita ja -ratkaisuja, konsultointia, toimialakohtaisia IT-ratkaisuja sekä tietotekniikkalaitteiden ja -ohjelmistojen sekä niihin liittyvien palveluiden myyntiä. Tietotekniikkapalveluilla on liiketoimintaa Suomessa ja Ruotsissa

Tiedonvälityspalvelut muodostuu myynti- ja ostolaskupalveluista sekä tiedonvälityksestä. Tiedonvälityspalvelut toimii pääasiassa Suomessa.

Muut toiminnot kohdassa esitetään konsernipalvelut, holding-yhtiöt sekä muut tuloksen ja taloudellisen aseman kannalta vähäiset yksiköt.

Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan.

Konsernissa segmenttien tuloksellisuuden arviointi sekä segmenteille kohdennettavia resursseja koskevat päätökset perustuvat segmenttien tulokseen ennen rahoituseriä ja veroja. Taseen varoja ja velkoja ei sisäisessä raportoinnissa kohdisteta segmenteille. Konsernin edellä mainituista arvioinneista ja resurssointipäätöksistä vastaa ylimpänä operatiivisena päätöksen tekijänä toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmä. Segmenteille on kohdistettu hallinnon kustannuksia sisäisen raportoinnin mukaisesti siltä osin, kun ne liittyvät liiketoimintaan. Segmenttien investoinnit sisältävät investoinnit aineettomiin (ml. liikearvo) ja aineellisiin hyödykkeisiin.

IFRS
1 000 €

1.1.2013-31.12.2013

	Tietotekniikkapalvelut	Tiedonvälityspalvelut
Tuotot		
Ulkoinen liikevaihto	112 207	38 732
Palvelumyynti	96 213	36 017
Laite- ja ohjelmistomyynti	15 994	2 714
Sisäinen liikevaihto	845	130
Liikevaihto yhteensä	113 052	38 861
Tulos		
Liikevoitto	6 976	4 271

Muut tiedot

Investoinnit	4 099	723
Poistot	3 528	363

1.1.2012 - 31.12.2012

	Tietotekniikkapalvelut	Tiedonvälityspalvelut
Tuotot		
Ulkoinen liikevaihto	109 840	35 315
Palvelumyynti	95 782	33 912
Laite- ja ohjelmistomyynti	14 058	1 403
Sisäinen liikevaihto	1 981	129
Liikevaihto yhteensä	111 821	35 444
Tulos		
Liikevoitto	3 195	4 726
Muut tiedot		
Investoinnit	3 422	24
Poistot	4 103	340

IFRS
 1 000 €

Täsmäytyslaskelmat

	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
Tuotot		
Raportoitavien segmenttien tuotot	151 913	147 265
Kaikkien muiden segmenttien tuotot	0	0
Sisäisten tuottojen eliminointi	-974	-2 110
Konsernin tuotot yhteensä	150 939	145 156
Tulos		
Raportoitavien segmenttien liike-tulos	11 247	7 921
Kaikkien muiden segmenttien liike-tulos	0	0
Rahoituserät	-1 288	-1 204
Konsernin tulos ennen veroja yhteensä	9 958	6 717
Poistot		
Raportoitavien segmenttien poistot	3 891	4 443
Kaikkien muiden segmenttien poistot	170	148
Konsernin poistot yhteensä	4 060	4 591
Investoinnit		
Raportoitavien segmenttien investoinnit	4 822	3 445
Kaikkien muiden segmenttien investoinnit	262	306
Konsernin investoinnit yhteensä	5 084	3 751

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

Konserni toimii maantieteellisesti pääasiassa Suomessa ja Ruotsissa.

	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
Tuotot (ulkoiset)		
Suomi	86 504	83 389
Muut maat	64 435	61 766
Konsernin tuotot yhteensä	150 939	145 156
Pitkäaikaiset varat		
Suomi	22 082	20 957
Muut maat	51 679	53 492
Konsernin pitkäaikaiset varat	73 761	74 449

5. Liiketoiminnan muut tuotot

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	7	0
Muut	14	216
Yhteensä	21	216

6. Materiaalit ja palvelut

Ostot tilikauden aikana	16 157	16 051
Varaston muutos	206	-178
Ulkoiset palvelut	36 320	33 298
Yhteensä	52 683	49 171

IFRS
 1 000 €

7. Palkat ja muut työsuhte-etuudet

	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
Palkat ja palkkiot	54 046	54 678
Henkilöstörahasaston voittopalkkio	0	0
Eläkevakuutusmaksut ja eläkkeet		
maksupohjaiset eläkejärjestelyt	7 970	7 926
Muut henkilösivukulut	2 960	3 332
Yhteensä	64 977	65 936

Johdon työsuhte-etuuksista kerrotaan liitetiedossa 25 Lähipiiri-informaatio. Osakepalkitsemisesta on lisätietoa liitetiedossa 22.

Konsernin henkilökunta keskimäärin tilikaudella

Tietotekniikkapalvelut	677	679
Tiedonvälityspalvelut	84	74
Muut toiminnot	24	25
Yhteensä	784	778

8. Poistot ja arvonalentumiset

Poistot hyödykeryhmittäin		
Aineettomat hyödykkeet	1 573	1 963
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	2 487	2 627
Poistot yhteensä	4 060	4 591
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	4 060	4 591

9. Liiketoiminnan muut kulut

	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	2 756	2 183
Matkakulut	1 772	1 991
Toimitilakulut	4 380	4 297
Ajoneuvokulut	1 720	1 762
Laite- ja ohjelmistokulut	1 745	1 603
Muut hallintokulut	2 830	3 294
Puhelin- ja datakulut	737	856
Markkinointi-, myynti- ja edustuskulut	1 503	1 453
Liiketoiminnan muut kulut	550	509
Yhteensä	17 994	17 946

Konsernilla ei ole ollut olennaisia tutkimus- ja kehittämismenoja. Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyy vuokratuloja 5 906 t € (vuonna 2012 5 601 t €)

Tilintarkastajien palkkiot

Tilintarkastus	206	149
Veroneuvonta	3	20
Muut palvelut	28	2
Yhteensä	237	171

10. Rahoitustuotot ja -kulut

Osinkotuotot	24	7
Korkotuotot	201	240
Kurssivoitot	502	558
Rahoitustuotot yhteensä	728	806
Korkokulut	1 122	1 536
Kurssitappiot	894	458
Muut rahoituskulut		16
Rahoituskulut yhteensä	2 016	2 010

IFRS
 1 000 €

11. Tuloverot

	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	2 773	3 333
Edellisten tilikausien verot	22	10
Laskennallisen verovelan ja -saamisen muutos	-404	-1 033
Yhteensä	2 390	2 310

Voimassa olevan verokannan 24,5% (Suomessa 24,5 % vuonna 2013) mukaisesti laskettujen verojen vertailu tuloslaskelmassa esitettyihin veroihin:

	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
Tulos ennen veroja	9 958	6 717
Verot laskettuna voimassa olevalla verokannalla	2 391	1 646
Ulkomaisten tyttärien poikkeavat verokannat	24	-62
Laskennallisen veron muutos- Ruotsin verokannan muuttuminen		-118
Laskennallisen veron muutos- Suomen verokannan muuttuminen	-27	
Verotuksessa vähennyskelvottomat kulut	155	203
Verovapaat tuotot	-97	-1
Tappioista kirjaamaton laskennallinen verosaaminen	35	0
Tilinpäätössiirtojen vaikutus	-31	653
Aiempiä tilikausia koskevat verot	-60	-10
Verot tuloslaskelmassa	2 390	2 311

Sovellettujen verokantojen painotettu keskiarvo oli vuonna 2013 24,0 %.

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verokulut(-)/tuotot ovat seuraavat:

	2013		
	Ennen veroja	Verokulu(-)/tuotto	Verojen jälkeen
Myytävissä olevat sijoitukset	13	-2	11
Nettosijoituksesta ulkomaiseen tytäryhtiöön aiheutuvat kurssierot	-742	182	-560
Nettosijoituksen suojaus	43	-11	33
Muut muuntoerot	-400	0	-400
Rahavirran suojaus	214	-65	149
Omaan pääomaan kirjatut oikaisut edellisiltä tilikausilta			0
Muut laajan tuloksen erät	-872	105	-767
	2012		
	Ennen veroja	Verokulu(-)/tuotto	Verojen jälkeen
Myytävissä olevat sijoitukset	22	-5	16
Nettosijoituksesta ulkomaiseen tytäryhtiöön aiheutuvat kurssierot	857	-210	647
Nettosijoituksen suojaus	-4	1	-3
Muut muuntoerot	0		0
Rahavirran suojaus	-488	120	-368
Omaan pääomaan kirjatut oikaisut edellisiltä tilikausilta	-537		-537
Muut laajan tuloksen erät	-150	-95	-245

IFRS
 1 000 €

12. Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva kauden voitto kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla.

	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto (tuhatta euroa)	6 246	3 024
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana (tuhatta kappaletta)	584	586
Osakekohtainen tulos, perus (EUR/osake)	10,69	5,16
Osakekohtainen tulos, laimennettu (EUR/osake)	10,69	5,16

13. Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto	2013	2012
Hankintameno 1.1.	25 753	23 959
Lisäykset	3 225	1 824
Lisäykset liiketoimintojen yhdistämisestä		
Vähennykset	-2 201	-21
Kurssierot	-25	-9
Hankintameno 31.12.	26 753	25 753
Kertyneet poistot 1.1.	21 670	19 535
Siirrot erien välillä	182	
Vähennysten kertyneet poistot	-2 049	-58
Tilikauden poistot	2 306	2 189
Kurssierot	-21	4
Kertyneet poistot 31.12.	22 093	21 670
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 660	4 083

Muut aineelliset hyödykkeet

	2013	2012
Hankintameno 1.1.	1 065	911
Lisäykset	253	1 116
Vähennykset	-244	-962
Kurssierot	-27	
Hankintameno 31.12.	1 047	1 065
Kertyneet poistot 1.1.	269	112
Tilikauden poistot	176	157
Kurssierot	-14	
Kertyneet poistot 31.12.	431	269
Kirjanpitoarvo 31.12.	616	796

Aineelliset hyödykkeet yhteensä

5 276   **4 879**

Koneet ja kalusto -ryhmään sisältyy rahoitusleasingsopimuksella hankittua omaisuutta seuraavasti:

	2013	2012
Hankintameno 1.1.	7 211	5 678
Lisäykset	2 602	1 555
Vähennykset	-1 898	-21
Hankintameno 31.12.	7 916	7 211
Kertyneet poistot 1.1.	3 868	2 342
Siirrot erien välillä	182	
Vähennysten kertyneet poistot	-1 868	-58
Kauden poisto	1 892	1 584
Kertyneet poistot 31.12.	4 074	3 868
Kirjanpitoarvo 1.1.	3 343	3 336
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 842	3 344

IFRS
 1 000 €

14. Aineettomat hyödykkeet

Konsernin aineettomat hyödykkeet muodostuvat pääosin liikearvosta ja hankituista ohjelmistoista.

Konsernilla ei ole olennaista määrää sisäisesti valmistettuja hyödykkeitä.

Konsernilla ei ole aineettomia hyödykkeitä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika.

	2013	2012
Liikearvo		
Hankintameno 1.1.	65 156	63 266
Lisäykset	3	
Lisäykset liiketoimintojen yhdistämisestä		
Vähennykset		
Kurssiero	-1 596	1 890
Kirjanpitoarvo 31.12.	63 563	65 156
Asiakassuhteet ja tuotemerkit (liiketoimintojen yhdistäminen)		
Hankintameno 1.1.	11 613	11 498
Lisäykset		
Kurssiero	-1 450	115
Vähennykset		
Hankintameno 31.12.	10 163	11 613
Kertyneet poistot 1.1.	9 898	8 501
Poistot	469	1 397
Kurssiero	-1 406	
Kertyneet poistot 31.12.	8 961	9 898
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 202	1 715

	2013	2012
Muut aineettomat hyödykkeet *		
Hankintameno 1.1.	10 247	8 629
Lisäykset	1 635	925
Vähennykset	-464	-256
Siirrot erien välillä	232	948
Kurssierot	-33	
Hankintameno 31.12.	11 617	10 247
Kertyneet poistot 1.1.	8 281	7 439
Siirrot erien välillä	-182	
Vähennysten kertyneet poistot	-450	-33
Poistot	1 104	875
Kurssierot	-32	
Kertyneet poistot 31.12.	8 721	8 281
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 896	1 965

* Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät pääasiassa lisenssejä ja atk-ohjelmistoja.

Aineettomat hyödykkeet sisältävät rahoitusleasinghyödykkeitä seuraavasti:

	2013	2012
Hankintameno 1.1.	1 157	552
Lisäykset	1 103	730
Vähennykset	-357	-126
Hankintameno 31.12.	1 903	1 157
Kertyneet poistot 1.1.	588	245
Siirrot erien välillä	-182	
Vähennysten kertyneet poistot	-357	58
Kauden poisto	531	285
Kertyneet poistot 31.12.	580	588
Kirjanpitoarvo 1.1.	569	307
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 323	568

IFRS
 1 000 €

Liikearvo on allokoitu arvonalentumistestausta varten kassavirtaa tuottaville yksiköille. Kassavirtaa tuottavat yksiköt vastaavat määritettyjä segmenttejä, mikä on taso, jolla johto seuraa liiketoimintaa ja siihen liittyvää liikearvoa. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritelty perustuen käyttöarvolaskelmiin. Laskelmat perustuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat 3 vuotta. Ennakoidut rahavirrat diskontataan nykyhetkeen.

	Diskonttaus korko		Allokoitu liikearvo	
	2013	2012	2013	2012
Tietotekniikkapalvelut	7,4 %	7,1 %	63 563	65 156
Yhteensä			63 563	65 156

Ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ennustettu käyttäen 2 % kasvuoletusta. Käytetty kasvuoletus ei ylitä toimialan pitkäaikaista keskimääräistä kasvua.

Laskelmien toteutumiseen vaikuttaa seuraavat käytetyt oletukset:

Ennustettu liikevaihto: Oletusten taustalla on näkemys markkinoiden yleisestä kasvu- ja hintakehityksestä sekä arvio konsernin markkinaosuudesta. Oletusten arvot perustuvat johdon aikaisempaan kokemukseen liiketoiminnan kehittymisestä, tämänhetkiseen markkinaosuuteen sekä aikaisemmin tapahtuneeseen markkinaosuuden kehittymiseen ja ulkopuolisten tahojen antamiin arvioihin alan tulevaisuuden näkymistä.

Henkilöstö- ja muiden kustannusten kehitys: Johdon käyttämät oletukset perustuvat aikaisempaan kokemukseen henkilöstökustannusten kehityksestä, tiedossa oleviin palkan- ja korotussopimuksiin sekä yleiseen näkemykseen henkilöstökustannusten kehittymisestä.

Diskonttaus korko: Laskelmissa käytetty korko on määritetty painotetun pääomakustannuksen (WACC, weighted average cost of capital) avulla. Käytetty korko kuvaa oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta ottaen huomioon omaisuuseriin liittyvät erityiset riskit. Ilmoitettu diskonttaus korko on määritetty ennen veroja.

Suoritettujen arvonalentumistestien tuloksena yrityksellä ei ole arvonalentumiskirjaustarvetta. Arvonalentumistestauksessa määritetty kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää selkeästi testattujen yksiköiden kirjanpitoarvon, joten johdon käsityksen mukaan laskelmissa käytettyjen keskeisten oletusten ajateltavissa oleva mahdollinen muutos ei aiheuttaisi arvonalentumistilannetta.

15. Myytävissä olevat sijoitukset

	2013	2012
Pitkäaikaiset		
1.1.	138	133
Käyvän arvon muutokset	12	22
Arvonalentumiset		-17
31.12.	149	138
Lyhytaikaiset		
1.1.	2	33
31.12.	2	2

Myytävissä olevat sijoitukset muodostuivat pääasiassa rahastosijoituksista sekä vähäisistä osakesijoituksista.

16. Pitkäaikaiset saamiset

Vakuustalletukset	108	82
Yhteensä	108	82

IFRS
 1 000 €

17. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2012 aikana:

	31.12.2011	Kirjattu tuloslas- kelmaan	Kirjattu omaan pää- omaan	Kirjattu laajan tuloksen eriin	Kurssiero	31.12.2012
Laskennalliset verosaamiset:						
Aineelliset ja aineet- tomat hyödykkeet: erilainen poistoaika verotuksessa, aktivoi- dut rahoitusleasing- hyödykkeet	394	-98				296
Varaukset		94				94
Suojauslaskenta				120		120
Vahvistetut tappiot	3					3
Yhteensä	398	-4		120		513
Laskennalliset verovelat:						
Aktivoidut aineetto- mat hyödykkeet	88	-75			2	15
Aineellisten hyödyk- keiden erilainen pois- toaika verotuksessa	286	-193				93
Rahoitusvarojen arvostus käypään arvoon	16		6			22
Yrityskauppojen yhteydessä kirjatut aineettomat hyödyk- keet	788	-461			50	377
Konsernissa kirjatut verot		193				193
Tuloksen siirto verotuksessa	507	-507				0
Yhteensä	1 685	1 043	6		52	701

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2013 aikana:

	31.12.2012	Kirjattu tuloslas- kelmaan	Kirjattu omaan pää- omaan	Kirjattu laajan tuloksen eriin	Kurssiero	31.12.2013
Laskennalliset verosaamiset:						
Aineelliset ja aineet- tomat hyödykkeet: erilainen poistoaika verotuksessa, aktivoi- dut rahoitusleasing- hyödykkeet	296	-4				390
Varaukset	94	-40				54
Työsuhde-etuudet		215				215
Suojauslaskenta	120			-65		120
Vahvistetut tappiot	3		-3			0
Yhteensä	513	122	-3	-65		566
Laskennalliset verovelat:						
Aktivoidut aineetto- mat hyödykkeet	15	-15				0
Aineellisten hyödyk- keiden erilainen pois- toaika verotuksessa	93	30			-3	120
Rahoitusvarojen arvostus käypään arvoon	22		-2			20
Yrityskauppojen yhteydessä kirjatut aineettomat hyödyk- keet	377	-103			-9	265
Konsernissa kirjatut verot	193	-193				0
Yhteensä	701	-282	-2		12	404

Laskennallisista verovelosta noin 78 tuhatta euroa (2012: 440 tuhatta euroa) odotetaan reaalisoituvan 12 kk:n kuluessa. Laskennallisten verosaamisten ei odoteta reaalisoituvan seuraavan 12 kk:n kuluessa.

IFRS
 1 000 €

18. Vaihto-omaisuus

	2013	2012
Aineet ja tarvikkeet	310	516
Yhteensä	310	516

19. Myyntisaamiset ja muut saamiset

Myyntisaamiset	28 100	30 680
Tuloverosaamiset	2 720	1 882
Siirtosaamiset		
Ennakkomaksut	0	8
Muut siirtosaamiset	2 552	2 595
Siirtosaamiset yhteensä	2 552	2 603
Muut saamiset	43	0
Myyntisaamiset ja muut saamiset yhteensä	33 415	33 283

Myyntisaamisten ja muiden saamisten käyvät arvot vastaavat niiden kirjanpitoarvoa.

20. Rahavarat

Käteinen raha ja pankkitilit	4 215	3 503
Yhteensä	4 215	3 503

Taseen rahavarat vastaavat rahavirtalaskelmassa esitettyjä rahavaroja. Rahavarojen käyvät arvot eivät eroa kirjanpitoarvosta.

21. Oma pääoma

Osakepääoma

Seuraavassa on esitetty muutokset osakkeiden lukumäärissä.

	Liikkeeseen lasketut osakkeet	Omat osakkeet	Ulkona olevat osakkeet
31.12.2011	589 120	684	588 436
Omien osakkeiden ostaminen		4 266	
Omien osakkeiden myynti			
31.12.2012	589 120	4 950	584 170
	Liikkeeseen lasketut osakkeet	Omat osakkeet	Ulkona olevat osakkeet
31.12.2012	589 120	4 950	584 170
Omien osakkeiden ostaminen		606	
Osakeanti	1 713		
Omien osakkeiden myynti		-4 747	
31.12.2013	590 833	809	590 024

Enfo Oyj:llä on yksi osakesarja. Jokaisella osakkeella on yksi ääni. Yhtiön osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään.

IFRS
 1 000 €

Omat osakkeet

Omat osakkeet esitetään taseessa oman pääoman vähennyksenä. Vuonna 2013 Enfo Oyj osti 606 kpl omia osakkeitaan. Hallituksen päättämään osakepalkkiojärjestelmään liittyen yhtiö toteutti suunnatun osakeannin ja myi omia osakkeitaan yhtiön avainhenkilöille 4 747 kpl. Yhtiön hallussa on tilinpäätöspäivänä 809 omaa osaketta. Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet vastaavat 0,1 prosenttia osakkeiden ja äänten kokonaismäärästä.

Seuraavassa on esitetty kuvaukset oman pääoman rahastoista.

Ylikurssirahasto

Konsernitaseessa esitetään ylikurssirahastossa sellainen sidottu oma pääoma, joka ei sisälly rekisteröityyn osakepääomaan.

Muuntoerot

Konsernin omaan pääomaan sisältyy muuntoeroja, jotka syntyvät ulkomaisten tytäryritysten omien pääomien sekä sisäisen nettosijoitusta vastaavan lainasaamisen muuntamisesta tilinpäätöspäivän kurssiin.

Arvonmuutos- ja muut rahastot

Arvonmuutosrahasto sisältää myytävissä olevien sijoitusten realisoitumattomat käyvän arvon muutokset verovaikutuksella vähennettynä sekä sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston.

1.1.2012	1 817
Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos	22
Laskennallisen veron osuus	114
Suojausinstrumenttien rahasto	-488
31.12.2012	1 465
1.1.2013	1 465
Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos	156
Laskennallisen veron osuus	-63
Suojausinstrumenttien rahasto	214
31.12.2013	1 773

Suurimmat osakkeenomistajat
Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2013

	Kpl
Osuuskunta KPY	506 692
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	11 202
Enfo Oyj:n henkilöstörahasto HR	10 510
Einari Vidgrén Oy	4 768
Keskisuomalainen Oyj	4 515
Pohjois-Savon Osuuspankki	3 283
Hannu Isotalo Oy	2 979
Savon Voma Oyj	2 970
Kallax Oy	2 848
Arto Herranen	2 712
Muut	38 354
Yhteensä	590 833

Osingot

Vuonna 2013 osinkoa maksettiin 5,1 euroa osakkeelta yhteensä 2 977 tuhatta euroa. Tämä summa sisältää myös lisäosingon 3,4 euroa osakkeelta. Yhtiön hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2013 osinkoa maksetaan 5,4 euroa osakkeelta.

IFRS
 1 000 €

22. Osakepalkitseminen

Tulospalkkiojärjestelmän ehdot:

Konsernin avainhenkilöiden pitkäaikaisena kannustimena on käytetty tulospalkkiojärjestelmää. Hallitus päättää vuosittain ennen tilikauden alkua kohderyhmään kuuluvat henkilöt ja heidän tavoitetasonsa ja asettaa järjestelmän kriteereille tavoitteet. Palkkiojärjestelmän tavoitteet ja niiden täyttyminen määritetään konsernin ja liiketoimintayksiköiden tulostietojen perusteella. Maksettava enimmäispalkkio ilmaistaan rahana. Järjestelmän perusteella vuosittain maksettava palkkio maksetaan tilikauden päätyttyä huhtikuun loppuun mennessä osakkeina ja / tai rahana. Mahdollisten luovutettavien osakkeiden kappalemäärä määräytyy osakkeiden hintana käytettävän osakekohtaisen oman pääoman mukaan. Hallitus voi kuitenkin tehdä päätöksen palkkion maksamisesta kokonaisuudessaan rahana.

Konsernissa on tilikauden 2010 lopussa otettu käyttöön avainhenkilöiden kannustejärjestelmä, johon sovelletaan IFRS 2-standardin mukaista kirjauskäytäntöä. Kannustinjärjestelmän kohderyhmään kuuluvat hallituksen päättämät avainhenkilöt. Kannustinjärjestelmään kuulumisen ehtona on, että avainhenkilö on vakituudessa työsuhteessa yhtiöön ansaintajakson alkaessa ja että avainhenkilö omistaa yhtiön osakkeita hallituksen päätöksen mukaisesti palkkion maksuhetkellä. Yhtiön hallitus päättää jakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet budjetin hyväksynnän yhteydessä. Osakepohjaisessa järjestelmässä on kolme yhden vuoden ansaintajaksoa, jotka olivat kalenterivuodet 2011, 2012 ja 2013. Järjestelmän vuoden 2013 palkkio perustui Enfo-konsernin liikevoittotavoitteeseen. Liikevoittotavoite ei täyttynyt vuonna 2013 ja siten tähän tilinpäätökseen ei sisälly ko. järjestelmään liittyviä osakepalkkiokirjauksia.

Vuoden 2013 lopussa konsernissa otettiin käyttöön ehdoiltaan samankaltainen järjestely. Osakepohjaisessa järjestelmässä on kolme yhden vuoden ansaintajaksoa, jotka ovat kalenterivuodet 2014, 2015 ja 2016. Järjestelmästä annetaan palkkioina yhteensä enintään 27 870 osaketta. Järjestelmän takaisinlunastusvelvollisuuteen liittyvä velka on esitetty muissa korotomissa pitkäaikaisissa veloissa.

23. Rahoitusvelat

	2013 Kirjapitoarvo	2013 Käypä arvo	2012 Kirjanpitoarvo	2012 Käypä arvo
Pitkäaikaiset				
Lainat rahoituslaitoksilta	15 733	15 140	21 574	20 099
Rahoitusleasingvelat	3 047	3 047	2 245	2 245
Yhteensä	18 780	18 144	23 819	22 344
Lyhytaikaiset				
Lainat rahoituslaitoksilta	11 302	11 311	8 520	8 248
Rahoitusleasingvelat	2 201	2 201	1 703	1 703
Johdannaisvelat	303	303	520	520
Yhteensä	13 806	13 858	10 742	10 471

Konsernin rahoitusvelat 31.12.2013 syntyvät lainoista rahoituslaitoksilta sekä rahoitusleasingvelasta. Pitkäaikaisten lainojen käypä arvo on laskettu diskonttaamalla tulevat kassavirrat nykyhetkeen korolla, jolla konserni saisi vastaavaa lainaa tilinpäätöshetkellä.

Johdannaissovimusten nimellisarvot ja käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 26.

Rahoitusleasingsopimukset ovat tyypillisesti 36-48 kk:n sopimuksia, joissa on kiinteä, sopimusajan kattava euromääräinen määräitely maksuerä.

IFRS
 1 000 €

Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat

Rahoitusleasingvelkojen bruttomäärä - vähimmäisvuokrat erääntymisajoittain

	2013	2012
Yhden vuoden kuluessa	2 402	1 834
1-5 vuoden kuluessa	2 927	2 151
Yli 5 vuoden kuluessa	278	345
Yhteensä	5 607	4 330
Tulevat rahoituskulut	359	382
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo	5 248	3 948
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo erääntyy seuraavasti:		
Yhden vuoden kuluessa	2 201	1 703
1-5 vuoden kuluessa	2 773	1 923
Yli 5 vuoden kuluessa	274	322
Yhteensä	5 248	3 948
Konsernin muut korolliset velat erääntyvät seuraavasti:		
1-6 kk	8 549	5 704
6-12 kk	2 727	2 790
1-5 vuotta	15 759	21 600
Yhteensä	27 035	30 094
Korollisten velkojen efektiivisten korkokantojen painotetut keskiarvot 31.12. olivat:		
Pankkilainat	2,9	4,2
Rahoitusleasingvelat	3,7	4,5

24. Ostovelat ja muut velat

	2013	2012
Pitkäaikaiset muut velat		
Muut pitkäaikaiset korottomat velat	885	1 841
Lyhytaikaiset		
Ostovelat	7 947	8 492
Tuloverovelka	1 286	2 048
Siirtovelat		
Henkilöstöön liittyvät velat	8 664	8 999
Saadut ennakot	724	889
Muut siirtovelat	1 831	1 748
Siirtovelat yhteensä	11 219	11 636
Muut velat	6 031	6 248
Lyhytaikaiset korottomat velat yhteensä	26 483	28 424
Ostovelat ja muut korottomat velat yhteensä	27 368	30 265

Ostovelkojen ja muiden velkojen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa.

IFRS
 1 000 €

25. Lähipiiri-informaatio

Konsernirakenne

Konsernin emo- ja tytäryhtiösuhteet ovat 31.12.2013 seuraavat:

Yhtiön nimi	Kotipaikka	Konsernin osuus osakepääomasta, %	Konsernin osuus äänivallasta, %
Emoyhtiö: Enfo Oyj	Kuopio		
Enfo Oyj:n tytäryhtiöt:			
Enfo Holdings Oy	Kuopio	100 %	100 %
Enfo Zender Oy	Kuopio	100 %	100 %
Enfo Holdings AB	Tukholma	100 %	100 %
Enfo Sweden AB	Göteborg	100 %	100 %
Enfo Forward AB	Göteborg	100 %	100 %
Enfo Zystems AB	Göteborg	100 %	100 %
Enfo Zipper AB	Göteborg	100 %	100 %
Enfo Zingle AB	Göteborg	100 %	100 %
Zuite by Enfo Oy	Kuopio	100 %	100 %
Zuite Business Consulting AB	Göteborg	30 %	30 %
Enfo Zuite AB	Göteborg	100 %	100 %
Enfo Pointer AB	Tukholma	100 %	100 %
Enfo EnjoyIT Integration AB	Göteborg	100 %	100 %

Zuite Business Consulting AB:ssä määräysvalta syntyy osakassopimusten perusteella. Määräysvallattomien omistajien osuus (70%) on erotettu omaksi rivikseen konsernituloslaskelmassa ja konserniin omassa pääomassa.

Konsernin muu lähipiiri

Konsernin muu lähipiiri muodostuu Enfo Oyj:n emoyhtiöstä Osuuskunta KPY:stä ja sisaryhtiöistä sekä konsernin johdosta, johon sisältyy konsernin hallitus, toimitusjohtaja sekä konsernin johtoryhmä sekä heidän puolisonsa ja samassa kotitaloudessa asuvat sukulaiset.

Johdon työsuhte-etuudet

	2013	2012
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	1 773	1 513

Emoyhtiön toimitusjohtajan ja hallituksen tietoja esitetään emoyhtiön tilinpäätöksessä liitetiedossa 5.

Muut lähipiirin kanssa toteutuneet liiketapahtumat ja avoimet saldot

Tavaroiden ja palveluiden myynnit		
Emo- ja sisaryhtiöt	441	340
Tavaroiden ja palveluiden ostot		
Emo- ja sisaryhtiöt	2 045	3 378
Myynti- ja muut saamiset		
Emo- ja sisaryhtiöt	65	60
Osto- ja muut velat		
Emo- ja sisaryhtiöt	86	287

Konserni on tehnyt kahdeksan vuotta kattavan vuokrasopimuksen 1.1.2012 lähtien Osuuskunta KPY:n kanssa koskien Kiinteistö Oy Siilinjärven Lentokapteenissa olevia laittiloja. Vuokravastuu sisältyy vastuulaskelmaan. Konsernilla on sopimus Voimatel Oy:n kanssa etäluettavien mittarien asentamisesta, käyttöönotosta ja huollosta asiakasprojektiin liittyen. Liiketoimet sisältyvät yllä esitettyihin tavaroiden ja palveluiden ostoihin sekä osto- ja muihin velkoihin. Konsernilla ei ole muita merkittäviä liiketapahtumia, saamia tai velkoja tai takauksia lähipiirin kanssa.

IFRS
 1 000 €

26. Vastuut

Konsernilla on seuraavat vastuut:

	2013	2012
Velat, joiden vakuudeksi on annettu yritysikiinnitys		
Rahalaitoslainat	27 035	30 094
Lainat yhteensä	27 035	30 094
Yritysikiinnitys	11 396	11 396
Tytäryhtiöosakkeet	16 395	16 395
Johdannaispöimukset		
Koronvaihtospöimukset		
Käypä arvo	-274	-488
Nimellisarvo SEK (65 371 600 SEK)	7 379	10 664
Nimellisarvo EUR	7 650	8 550
Leasingvastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettavat	3 700	3 180
Myöhemmin maksettavat	3 536	2 899
Yhteensä	7 236	6 079
Muut vuokravastuut	10 186	8 346
Muut vastuusitoumukset	108	82
Yhteensä	10 294	8 428
Yhteensä	17 530	14 507

Konsernin vuokrasopimusvelvoitteet liittyvät vuokralle otettuihin toimitiloihin, autoihin ja muihin vuokralle otettuihin hyödykkeisiin.

Vuokra- ja leasingvastuiden eräntymisajat

	2013	2012
Muut vuokrasopimukset - vähimmäisvuokrien kokonaismäärä	17 422	14 425
Yhden vuoden kuluessa	7 148	6 855
Yli yhden ja enintään viiden vuoden kuluttua	10 274	7 307
Yli viiden vuoden kuluttua		263
Yhteensä	17 422	14 425

Sopimukseen ei sisälly merkittäviä alivuokrasuhteita eikä ehdollisia vuokria.

Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)

Tuloslaskelma	89
Tase	90
Rahoituslaskelma	91
Tilinpäätöksen liitetiedot	92
Tilinpäätöksen päiväys ja allekirjoitukset.....	100
Tilinpäätösmerkintä.....	100
Tilintarkastuskertomus	
Enfo Oyj:n yhtiökokoukselle	101
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	102

Emoyhtiön tuloslaskelma (FAS)

FAS
1 000 €

	viite	1.1.2013-31.12.2013	1.1.2012-31.12.2012
Liikevaihto	2	49 475	75 587
Liiketoiminnan muut tuotot	3	3 318	1 433
Materiaalit ja palvelut	4	-21 169	-37 692
Henkilöstökulut	5	-18 086	-21 262
Poistot ja arvonalentumiset	6	-709	-806
Liiketoiminnan muut kulut	7	-9 093	-9 826
Liikevoitto		3 737	7 434
Rahoitustuotot ja kulut	8	387	2 596
Voitto/tappio ennen satunnaisia eriä		4 124	10 030
Satunnaiset erät	9	4 100	1 248
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		8 224	11 278
Tuloverot	10	-2 026	-2 816
Tilikauden voitto/tappio		6 198	8 462

Emoyhtiön tase (FAS)

FAS
1 000 €

	viite	31.12.2013	31.12.2012		viite	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA				VASTATTAVAA			
Pysyvät vastaavat				Oma pääoma			
Aineettomat hyödykkeet	11	1 495	1 359	Osakepääoma	19	265	265
Aineelliset hyödykkeet	12	561	683	Ylikurssirahasto	19	13 316	13 316
Sijoitukset				Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	19	1 912	1 767
Osuudet saman konsernin yrityksissä	13	19 606	19 606	Muut rahastot	19	11 536	11 388
Muut osakkeet ja osuudet	13	49	49	Edellisten tilikausien voitto / tappio		10 915	5 109
Pysyvät vastaavat yhteensä		21 711	21 697	Tilikauden voitto / tappio		6 198	8 462
Vaihtuvat vastaavat				Oma pääoma yhteensä		44 143	40 307
Vaihto-omaisuus	14	165	390	Pakolliset varaukset		158	185
Pitkäaikaiset saamiset	15	37 292	38 611	Vieras pääoma			
Lyhytaikaiset saamiset	16	25 955	20 071	Pitkäaikainen	20	15 733	21 574
Rahoitusarvopaperit	17	2	2	Lyhytaikainen	21	27 250	20 818
Rahat ja pankkisaamiset	18	2 160	2 111	Vieras pääoma yhteensä		42 983	42 392
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		65 573	61 185	VASTATTAVAA YHTEENSÄ		87 284	82 883
VASTAAVAA YHTEENSÄ		87 284	82 883				

FAS
1 000 €

	1.1.2013-31.12.2013	1.1.2012-31.12.2012		1.1.2013-31.12.2013	1.1.2012-31.12.2012
Liiketoiminnan rahavirta			Investointien rahavirta		
Tilikauden tulos	6 198	8 462	Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-197	-331
Oikaisut liikevoittoon			Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-627	-1 101
Poistot	709	806	Aineellisten hyödykkeiden luovutukset	18	
Käyttöomaisuuden luovutustappiot	84		Tytäryritysten hankinta		-10
Rahoituserät	-387	-2 596	Pitkäaikaisten saamisten lisäys	-732	-9 446
Pakolliset varaukset	-27	385	Pitkäaikaisten saamisten vähennys		239
Satunnaiset erät	-4 100	-1 248	Investointien rahavirta yhteensä	-1 537	-10 649
Verot	2 026	2 816			
			Rahoituksen rahavirta		
Käyttöpääoman muutos			Osingonmaksu	-2 980	-2 112
Vaihto-omaisuuden muutos, lisäys (-), vähennys (+)	225	-168	Omien osakkeiden hankinta/myynti	321	-336
Lyhytaikaisten korottomien saamisten muutos, lisäys (-), vähennys (+)	-86	-81	Osakeanti	137	
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos, lisäys (+), vähennys (-)	-2 209	3 996	Lainojen nostot	8 533	24 373
			Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-5 543	-19 350
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-820	-1 479	Rahoituksen rahavirta yhteensä	468	2 575
Saadut osingot	64	560			
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	814	1 474	Rahavarojen muutos	49	1 558
Maksetut verot	-1 373	-3 294			
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	1 118	9 631	Rahavarat 1.1.	2 111	1 053
			Liiketoimintasiirrossa siirtyneet rahavarat		-500
			Rahavarat 31.12.	2 160	2 111

Enfo Oyj kuuluu Osuuskunta KPY -konserniin, jonka emoyhteisö on Osuuskunta KPY, kotipaikka Kuopio. Osuuskunta KPY:n tilinpäätös on saatavissa Kauppakatu 18, 70100 Kuopio.

1. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen suomalaista tilinpäätöskäytäntöä (FAS). Konsernitiilinpäätös on laadittu IFRS:n mukaisesti ja siinä käytetyt laadintaperiaatteet on kuvattu konsernitiilinpäätöksen liitetiedossa 2.

Arvostusperiaatteet

Pysyvien vastaavien arvostaminen

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen välittömään hankintamenuon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina käyttömaisyksien taloudellisen pitoajan perusteella.

Poistoajat ovat:

Aineettomat hyödykkeet	3 - 5 vuotta
Liikearvo	4 - 5 vuotta
Muut koneet ja kalusto	3 - 5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	10 vuotta

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu pääsääntöisesti vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on esitetty painotetun keskimääräisen hankintahinnan tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintamenuon tai sitä alemmaan markkinahintaan.

Tuottojen jaksottaminen

Tuotot palveluista tuloutetaan sillä tilikaudella, jolla palvelu suoritetaan. Kun palvelut suoritetaan tietynä ajanjaksona, tuotot kirjataan tasaerinä kyseiselle ajanjaksolle, ellei joku muu menetelmä kuvaa paremmin valmiustasetta.

Eläkkeet

Yhtiön eläketurva on hoidettu ulkopuolissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

Laskennalliset verosaamiset

Jaksotuseroista johtuvat laskennalliset verosaamiset on merkitty taseeseen. Laskennallisten verosaamisten merkitseminen taseeseen perustuu johdon arvioon liiketoiminnan kehittymisestä ja sen perusteella laadittuun suunnitelmaan laskennallisten verosaamisten hyödyntämisestä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tiedonvälityspalvelujen liiketoiminnat yhtiöitettiin Enfo Zender Oy:ksi 1.10.2012. Vertailukelpoinen liikevaihto vuodelta 2012 oli 46,1 miljoonaa euroa.

FAS
 1 000 €

2. Liikevaihto toimialoittain ja sen maantieteellinen jakautuminen

Toimialoittain	1.1.2013-31.12.2013	1.1.2012-31.12.2012
Tietotekniikkapalvelut	49 475	50 121
Tiedonvälityspalvelut		25 466
Yhteensä	49 475	75 587
Maantieteellisesti		
Suomi	47 180	71 800
EU-maat	2 165	3 507
Muut maat	130	280
Yhteensä	49 475	75 587

3. Liiketoiminnan muut tuotot

Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0	0
Muut	3 318	1 433
Yhteensä	3 318	1 433

4. Materiaalit ja palvelut

Ostot tilikauden aikana	9 324	13 858
Varastojen muutos	225	-168
Ulkopuoliset palvelut	11 621	24 002
Yhteensä	21 169	37 692

5. Henkilöstökulut

	1.1.2013-31.12.2013	1.1.2012-31.12.2012
Palkat ja palkkiot	14 561	17 230
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	2 632	2 861
Muut henkilösivukulut	893	1 171
Yhteensä	18 086	21 262
Henkilökunnan lukumäärä		
Keskimäärin	265	313
Johdon palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä hallituksen jäsenet	369	373

6. Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat hyödykkeet	464	303
Liikearvo	11	104
Muut koneet ja kalusto	234	400
Yhteensä	709	806

FAS
 1 000 €

7.1. Liiketoiminnan muut kulut

	1.1.2013-31.12.2013	1.1.2012-31.12.2012
Muut henkilöstökulut	1 165	1 404
Matkakulut	671	867
Toimitilakulut	2 042	2 736
Ajoneuvokulut	760	891
Laitte- ja ohjelmistokulut	1 667	1 030
Muut hallintokulut	1 285	1 248
Puhelin- ja datakulut	293	299
Markkinointi-, myynti- ja edustuskulut	775	1 008
Liiketoiminnan muut kulut	434	342
Yhteensä	9 093	9 826

7.2 Tilintarkastajan palkkiot

	1.1.2013-31.12.2013	1.1.2012-31.12.2012
Tilintarkastus	98	68
Veroneuvonta	3	5
Muut palvelut	26	18
Yhteensä	127	90

8. Rahoitustuotot ja -kulut

	1.1.2013-31.12.2013	1.1.2012-31.12.2012
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	63	560
Muilta	1	
Yhteensä	64	560

	1.1.2013-31.12.2013	1.1.2012-31.12.2012
Korkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	2 216	2 199
Muilta	10	26
Yhteensä	2 226	2 225
Muut rahoitustuotot		
Kurssivoitot	2 712	3 308
Yhteensä	2 712	3 308
Rahoitustuotot yhteensä	5 002	6 093
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä		16
Arvonalentumiset yhteensä		16
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	84	1
Muille	727	1 128
Kurssitappiot	3 804	2 352
Yhteensä	4 615	3 481
Rahoituskulut yhteensä	4 614	3 497
Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyy		
Kurssitappioita/voittoja (netto)	-1 093	956
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	387	2 596

FAS
 1 000 €

9. Satunnaiset erät

	1.1.2013-31.12.2013	1.1.2012-31.12.2012
Konserniavustus	4 100	1 248

10. Tuloverot

Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	1 963	2 710
Edellisten tilikausien verot	12	
Laskennallisen verosaamisen muutos	50	106
Yhteensä	2 026	2 816

Laskennallinen verosaaminen johtuu negatiivisesta poistoerosta, joka on 614 749,35 euroa sekä rahavirtojen suojaukseen liittyvästä korkoswapista ja pakollisesta varauksesta. Laskennallisen verosaamisen määrä on esitetty kohdassa 15.

Taseen liitetiedot

11. Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

Hankintameno 1.1.	797	797
Lisäykset		
Vähennykset		
Hankintameno 31.12.	797	797
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-649	-587
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		
Tilikauden poisto	-53	-63
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-702	-649
Kirjanpitoarvo 1.1.	148	210
Kirjanpitoarvo 31.12.	95	148

Liikearvo

	31.12.2013	31.12.2012
Hankintameno 1.1.	9 788	9 788
Lisäykset		
Hankintameno 31.12.	9 788	9 788
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-9 777	-9 673
Tilikauden poisto	-11	-104
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-9 788	-9 777
Kirjanpitoarvo 1.1.	11	115
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	11

Muut pitkävaikutteiset menot

Hankintameno 1.1.	5 011	4 040
Lisäykset	416	978
Siirrot erien välillä	211	123
Vähennykset	-93	-130
Hankintameno 31.12.	5 546	5 011
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-3 811	-3 662
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	76	92
Tilikauden poisto	-411	-241
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-4 145	-3 811
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 200	378
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 400	1 200
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 495	1 359

FAS
 1 000 €

12. Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto	31.12.2013	31.12.2012
Hankintameno 1.1.	7 055	14 672
Lisäykset	192	243
Vähennykset	-229	-7 860
Hankintameno 31.12.	7 018	7 055
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-6 588	-13 887
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	144	7 698
Tilikauden poisto	-234	-400
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-6 679	-6 588
Kirjanpitoarvo 1.1.	466	785
Kirjanpitoarvo 31.12.	339	466
Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	5	5
Hankintameno 31.12.	5	5
Kirjanpitoarvo 1.1.	5	5
Kirjanpitoarvo 31.12.	5	5

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	31.12.2013	31.12.2012
Hankintameno 1.1.	211	123
Lisäys	216	211
Vähennys/siirto	-211	-123
Kirjanpitoarvo 31.12.	216	211
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	561	683

13. Sijoitukset

Osuudet saman konsernin yrityksissä		
Kirjanpitoarvo 1.1.	19 606	18 018
Lisäykset		1 588
Kirjanpitoarvo 31.12.	19 606	19 606

Konserniyhtykset on esitetty IFRS-tilinpäätöksen liitetietona.

Muut osakkeet ja osuudet

Kirjanpitoarvo 1.1.	49	65
Vähennykset		-16
Kirjanpitoarvo 31.12.	49	49
Sijoitukset yhteensä	19 655	19 655

FAS
 1 000 €

14. Vaihto-omaisuus

	31.12.2013	31.12.2012
Aineet ja tarvikkeet 1.1.	390	338
Varaston muutos	-225	52
Yhteensä	165	390

15. Pitkäaikaiset saamiset

Saamiset saman konsernin yrityksiltä

Lainasaamiset	36 946	38 177
Yhteensä	36 946	38 177
Laskennallinen verosaaminen	237	352
Muut pitkäaikaiset saamiset	108	82
Yhteensä	37 292	38 611

16. Lyhytaikaiset saamiset

Saamiset saman konsernin yrityksiltä

Myyntisaamiset	426	857
Lainasaamiset	8 227	6 338
Siirtosaamiset	8 112	3 977
Yhteensä	16 765	11 173
Myyntisaamiset	8 371	8 207
Siirtosaamiset		
Eläkevakuutusmaksut	79	

	31.12.2013	31.12.2012
Muut siirtosaamiset	699	683
Yhteensä	778	683
Muut saamiset	42	8
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	25 955	20 071

17. Rahoitusarvopaperit

Osakkeet ja osuudet

Kirjanpitoarvo	2	2
Rahoitusarvopaperit (kirjanpitoarvo) yhteensä	2	2

18. Rahat ja pankkisaamiset

Rahat pankkitilillä	2 160	2 111
Yhteensä	2 160	2 111

FAS
 1 000 €

19. Oma pääoma

	31.12.2013	31.12.2012
Osakepääoma 1.1.	265	265
Osakepääoma 31.12.	265	265
Ylikurssirahasto 1.1.	13 316	13 316
Ylikurssirahasto 31.12.	13 316	13 316
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	1 767	1 767
Omien osakkeiden myyntivoitto	8	
Osakeanti	137	
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	1 912	1 767
Muut rahastot 1.1.	11 387	11 756
Suojausrahaston muutos	149	-368
Muut rahastot 31.12.	11 536	11 387
Edellisten tilikausien tulos 1.1.	13 571	7 556
Osingonjako	-2 977	-2 112
Omien osakkeiden rahaston muutos	321	-336
Edellisten tilikausien tulos 31.12.	10 915	5 109
Tilikauden voitto/tappio	6 198	8 462
Oma pääoma yhteensä 31.12.	44 143	40 307

Laskelma jakokelpoisesta omasta pääomasta 31.12.

	31.12.2013	31.12.2012
Edellisten tilikausien tulos	10 915	5 109
Muut rahastot	11 536	11 387
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	1 912	1 767
Tilikauden tulos	6 198	8 462
Yhteensä	30 562	26 725

Omia osakkeita koskevat tiedot ja suurimmat osakkeenomistajat on esitetty konsernin liitetiedoissa kohdassa 21.

20. Pitkäaikainen vieras pääoma

	31.12.2013	31.12.2012
Velat jotka erääntyvät alle 5 v.	15 733	21 574
Pitkäaikaiset velat yhteensä	15 733	21 574

FAS
 1 000 €

21. Lyhytaikainen vieras pääoma

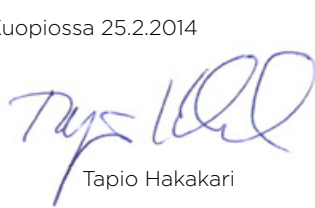
	31.12.2013	31.12.2012
Lainat rahoituslaitoksille	11 302	8 520
Lainat yhteensä	11 302	8 520
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	23	74
Muut velat	6 965	2 753
Yhteensä	6 987	2 827
Ostovelat	2 343	3 242
Saadut ennakot	724	703
Siirtovelat		
Henkilöstöön liittyvät velat	2 704	3 209
Kuluvaraukset	779	423
Tuloverot	553	
Yhteensä	4 035	3 632
Muut velat		
Johdannaisten arvostusvelka	303	520
Muut velat	1 556	1 374
Yhteensä	1 859	1 894
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	27 250	20 818

22. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

	31.12.2013	31.12.2012
Velat, joiden vakuudeksi on annettu omaisuutta		
Rahalaitoslainat	27 035	30 094
Lainat yhteensä	27 035	30 094
Annetut vakuudet		
Yrityskiinnitykset	11 396	11 396
Tytäryhtiöosakkeet	16 396	16 396
Vastuusitoumukset ja muut vastuut		
Leasingvastuut		
Leasingsopimuksista maksettavat määrät		
Alkaneella tilikaudella maksettavat	5 657	4 604
Myöhemmin maksettavat	7 047	5 182
Yhteensä	12 705	9 786
Muut vastuusitoumukset		
Talletukset vuokravakuutena taseessa	108	82
Toimitustakaus	272	122
Vuokravastuut	6 911	6 351
Osakkeiden takaisinlunastussitoumukset	157	860

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Kuopiossa 25.2.2014

Tapio Hakakari

Hannu Isotalo

Mammu Kaario

Ossi Saksman

Timo Kärkkäinen

Soili Mäkinen

Arto Herranen
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kuopiossa 25.2.2014

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Pekka Loikkanen
KHT

Olemme tilintarkastaneet Enfo Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.-31.12.2013. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiöläkää tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätöksen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioimissaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovelletujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Kuopiossa 25. päivänä helmikuuta 2014

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Pekka Loikkanen
KHT

Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Päiväkirjat
Pääkirjat
Reskontraerittelyt
Tuloslaskelmat
Taseet
Tositteet
Ostolaskut
Palkkakirjanpito
Tasekirja
Tase-erittelyt

atk-tallenteena
atk-tallenteena
atk-tallenteena
atk-tallenteena
paperitositteina
atk-tallenteena
atk-tallenteena
erikseen sidottuna
erikseen sidottuna

Tilikaudella käytössä olleet tositelajit

Tiliotteet	LO
Kassamaksut	LM
Tilitysreskontra	LR
Palkat	LP
Muistiotositteet	SA
Pääkirjatos.peruutus	SP
Arviotositteet, purettavat	LA
Käyttöomaisuuskirjaus	AA
Kausittaiset kirjaukset	AB
Poistokirjaus	AF
Käyttöomaisuuskirj. netto	AN
Poistokirjaukset	AP
Sisäisen laskennan tosite	CO
Sisäisen laskennan korjaukset	LS
Mr-kohdistus	DA
Mr-hyvityslasku	DG
Mr-peruutukset	DP
Mr-veloituslasku	DR
Mr-suoritukset	DZ
Or-kohdistus	KA
Or-hyvitys	KG
Or-peruutus	KP
Or-lasku	KR
Or-suoritus	KZ
Travel	LT
Myynnin jaksotukset	SM
Oston jaksotukset	SO
Laskun siirto	RV
Lasku-brutto	RE
Hinnanmuutos	PR

ENFO OYJ

SUOMI
päätoimipaikka
Viestikatu 7
70600 Kuopio
www.enfo.fi

ENFO SWEDEN AB

RUOTSI
Lindholmspiren 3B
40276 Göteborg
www.enfo.se

50

1964 - 2014 > TO BE CONTINUED